

31/4/9

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 24-వ తేది శుక్ర వారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస శుద్ధ తృతీయ 3.

No. 97
సంచిక ౯౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. వందభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.



ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

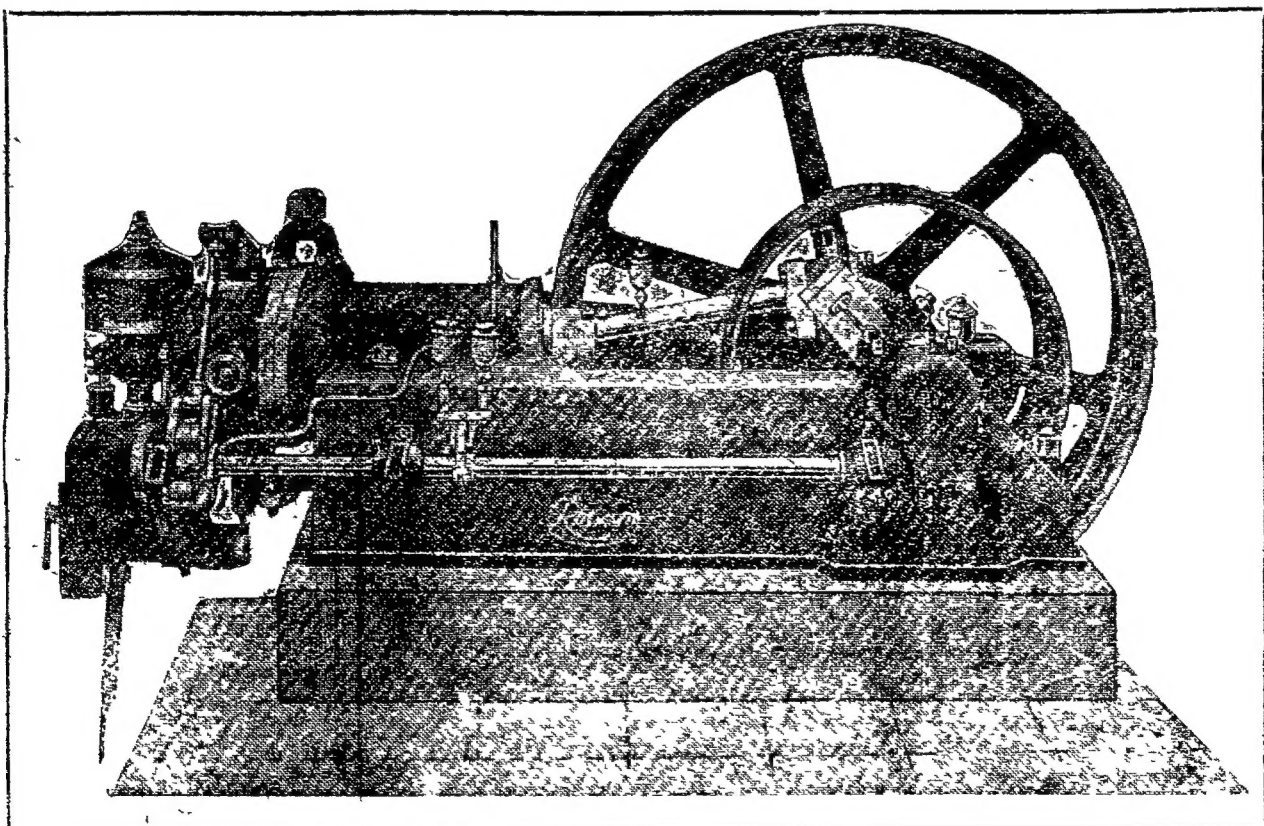


చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నె” లాంగువ్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860



లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చగును
వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
ఓంపరు అధికముగానున్ను వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు
సోల్ యేజెంట్సు:-

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

Telegrams “LAKSHMI” Bezwada.

(అన్నిరకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింప్రొట్టుచేసి స్థాకుయించువారు “రాబ్ నె” గ్యాసుయింజనులు, ప్లాంబులకున్నా సోల్ యేజెంట్సు)



బంగారు వెండినగలలో ఏది కావలసినను మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి



మాకు చిన్నవి పెద్దవి అను వ్యత్యాసము లేదు. కష్టము నుభవము అను భేదములేదు. పెద్దవారు చిన్నవారు చిన్నవారికి గల అవసరము వ్యత్యాసముండదు. ఎంతకాలము గడిచినను మామీలులో మీరు మావద్ద తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పుటి జబాబుగానుట్టి పైకే విచ్చెదము. అర్థరచ్చిన తృప్తిరముగా లేనిచో, మరయ్యే గడు యిచ్చెదము. లేక పైకే మా కావలసినను తిరిగి వాచి పిచ్చెదము. పవరం బంగారు నీమవెండికి పూచీనిచ్చెదము. యింత తెలుపనేల! మా కాలదారులకు తృప్తికలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము. 172 ఫుట్టులగుల విచిత్రమైన క్యాటలాగు రు. 1-0-0



ఇదివరలో మా ప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదఫా రాగోరెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టికంపెనీ

నగలవర్తకులు, 25, చైవాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.



Powell's Extract of Golden

(4321)

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్లనష్టము, బలహీనము, పిచ్చులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:—6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. బానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్ష్ణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0.

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0.

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

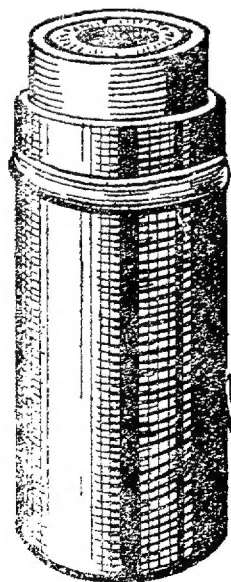
మా చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, BOMBAY



మీగడవలె నమృద్ధిగానుండు

నురుగువలన నుఖముగా

క్షైరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖమును ఎండనీయదు.

1

“ఎరాన్ మిక్”

వే వింగుస్టిక్

ఎరాన్ మిక్ పర్ ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని స్టోరులందును దుకాణదారులయొద్దను దొరకును.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు

సంఘ సభ

అయ్యా! 1925 వ సం॥ రం జూలై 27 తేదీ మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు గంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యస్థానమునందు జరుగునుగాన లామ తప్పకుండా చేయవలయునని కోరుచున్నాము.

విషయములు

1. దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి అకాలమరణము వలన దేశమునకు కలిగిన నష్టమునకు సంతాపమును వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని వెల్లడించుట.

2. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులుగ నుండి 1925 సంవత్సరమున వడుకునూలును యిచ్చి కాంగ్రెసు సభ్యుడుకానివారిస్థానే అఖిలభారత స్థాయిసభ్యులను నూలు చందా నిచ్చిన సభ్యుల నెన్నుకొనుట.

3. జాతీయవిద్యనుగూర్చి జాతీయ విద్యాశాఖవారు కావించిన నూచనలనుగూర్చి యోచించుట.

4. ఆంధ్రరాష్ట్ర దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి సహాయ కార్యదర్శి శ్రీగుమ్మడిదల వెంకటసుబ్బారావుగారు వారి కార్యస్థానపు రికార్డులను ప్రస్తుతపు కార్యస్థానమునకు ఒప్పగింప వీలులేదని వ్రాసిన పుత్తెరము.

5. హిందూదేశ మంత్రయగు బక్సేను హెడ్డుగారు హిందూదేశ పరిపాలనావిషయమున యిచ్చిన యుపన్యాసముపైన కాంగ్రెసుసంఘము తీసికొనవలసిన చర్యనుగూర్చి.

6. తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము ఖాదీబోర్డుల మధ్యగు వివాదమును పరిష్కరించుట, వారి జిల్లానుండి కార్య నిర్వాహకవర్గమునకు సభ్యులు నెన్నుకొనుట.

7. అంగులూరు నేత పరిశ్రమలయము వ్యవహారమును గూర్చి.

8. పల్లెపాడు ఆశ్రమముయొక్క రిపోర్టునుగూర్చి.

9. గుడివాడ సేవాశ్రమమును గురించి అఖిలభారత సంఘమువారు వ్రాసిన యుత్తరమును శ్రీగుడ్డూరు రామచంద్ర రావుగారు పంపిన స్టేటుమెంట్లను గురించి అభిప్రాయము నిచ్చుట.

10. మదరాసు రాష్ట్రమునుండి రావలసిన సొమ్మును వసూలుపరచుటనుగూర్చి యోచించుట.

11. ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాజనసభలకు ప్రతినిధుల నెన్ను కొనుట నిబంధనలలో అవసరమైన మార్పులను చేయుట.

12. స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలయందు ప్రవేశించు కాంగ్రెసుసభ్యులు నడుచుకొనవలసిన విధులను నిర్ణయించుట.

13. కలకత్తాలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు చేసిన తీర్మానములను గూర్చి యోచించుట.

14. గాంధీపూజానిధి వసూలునుగురించి.

15. జిల్లాలనుండి కావలసిన తిలకు స్వరాజ్యనిధి కోటాను వసూలుచేయుట.

16. 1923, 1924 సం॥రముల ఆదాయవ్యయపట్టికల నామోదించుట.

17. సభ్యులు పంపించు అవసరమైన తీర్మానములను గూర్చి యోచించుట.

18. కార్యదర్శిపుంతు అవసరమైన యితరవిషయములు.

* * * * *

షరా:—(1) సభలో సభ్యులు పెట్టబోవు తీర్మానములను యాకార్యస్థానమునకు 24-7-25 తేదీలోపున అందునట్లు పంపుచు ఇతర సభ్యులకు తెలియునట్లు పత్రికలలో ప్రచురింప బ్రార్థింతులు.

(2) రాష్ట్రసంఘ సభ్యత్వపు చందాను చెల్లింపనివారు ఓటుచేయుటకు అధికారముండదు. కావున తమ సభ్యత్వపు చందాను సభకు పూర్వము చెల్లింపగలందులకు బ్రార్థించుచున్నాను.

(3) జూలయినెల తొలూకు నూలుచందాను చెల్లింపని రాష్ట్ర సంఘసభ్యులు ఓటుచేయుటకు అధికారముండదు గావున వారి నూలును జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘములకు చెల్లించి రాష్ట్ర సంఘసభ జరుగులోపల మాకు అందునట్లు నూడవలెను.

మండపాక రంగయ్యనాయుడు,

కార్యదర్శి.

కోల్ మాన్యు ఆవపిండి



కొత్తపప్పు, పొంగుపప్పు (బంగాళా) యొక్క ప్రతిభ, పంటలు, రీతలు మొదలగునవి మనకు తెలుసు, అందుకే ఈ పప్పులను వాడటము ప్రయోజనకరముగా మారింది.

కోల్ మాన్యు ఆవపిండితో తయారైన పప్పులను తింటే, అవి మనకు మంచి చేయవచ్చును.

గంజానానుభవించినవారికి (తమకు) మంచి పదార్థం కావచ్చును. అందుకే కోల్ మాన్యు ఆవపిండిని తయారైన ముఖ్యము.

అది తింటే, మనకు అవసరమైనవి, మంచి అవుతుంది. అందుకే ఈ పప్పులను మనకు మిక్కిలి ముఖ్యముగా మనకు తెలుసు. కానీ ఈ పప్పులను తింటే, అవి మనకు మంచి చేయవచ్చును. కానీ ఈ పప్పులను తింటే, అవి మనకు మంచి చేయవచ్చును.

వర్తకపు గుర్తును గమనించు



అన్ని దేశాలలో, దుకాణాలలోనూ దొరుకును.

No. 12.

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నోవలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలకల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైన మందు. ఇది ఇప్పుడేపుడు తగినరీతిని ప్రోత్సహించు గాదు. ఇరువదేండుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యమృతము. నొప్పులు, వాపులు, క్షీణములు, డిల్లలు, పొట్టు, దెబ్బలు మొదలగునవి అమృతాంజనము ప్రధమ సహాయముగా వెంటనే పనిచేయును. చర్మముపైన గాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి శిథిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్ని పావులలో దొరుకును

తామర తైలము

తామర, తిట్ల, గజ్జికి మంచిది.

దంతచూర్ణము

పండ్లపొటకు తీపులకు మంచిపొడుము.

మోహినీ తైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనం జిహ్వ,

మదరాసు - బొంబాయి

శ్రీ దేశబంధు మరణస్తరణం

(ప్రతాపకృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు, డింగులూరు)

శ్లో॥ ఏతస్మిన్ భారతే వర్తే స్వరాజ్యప్రాప్తికామినాం ।
ఆధానగంధిధామోఽస్య దేశబంధు ర్దీనగతః ॥ ౧.

శ్లో॥ ధూయిహం భరతావసీం సుకృతసంపూర్ణాం పరాక
ర్షితాం ।

ఏతస్మిన్ భారతే మనస్సనాతనవిధిన్ శాస్త్రజ్ఞేయస్యయం ।
కృత్యాస్యైతం పేత్యకేవలమహస్వరాజ్యకామినాం ।
క్షిప్తయం నిరగాద్ధివం భవనబంధుస్మేతి దూయామహే ॥ ౨.

శ్లో॥ సవర్యాప్తా యతోన్మీ నచ సుఖ మవాప్తా త్రిజగతీ ।
సగాంధిమాహాత్మ్యం దృఢతరధియాఽపశ్యదచలం ।
స సర్వలోకాశ్చ స్వముదమపయంతి స్థితరా ।
మిదాసీం శ్రీదాసే దివ ముపగతే హ హతవిధే ॥ ౩.

శ్లో॥ శ్రీదేశబంధుమరణం పరితాపహేతు ।
శ్రుత్వానయంతు నపహేమ పిథాయకర్తా ।
తూష్టింభవేమ బరహేతి విచింతయామా ।
దేశాయభూయ ఉదితుం విధి మర్షయేమ ॥ ౪.

శ్లో॥ భోభో భారతదేశవాసిన ఇదం కృత్యంతు చింతామధ ।
ప్రశ్యంతుప్రథిత ప్రశస్త సుమనా శ్రీదేశబంధు ర్మృతః ।
దేవత్యం పరికల్పితస్తవ్యమహావేషేణ భాత్రీ మిమాం ।
నిర్వాధాంకురు తేస్వరాజ్యమపివోదస్తే పురాకాశ్యతం ॥ ౫.

శ్లో॥ యాస్తేనాచరితాః క్రియాత్మకాదేశాయతాప్తాయథా ।
శక్తిద్రాగనుయంతు సంప్రతితుతే నోక్తాస్సునాచపున ।
ర్విజ్ఞాయాత్మని భక్తితః పరినియచ్చంతుస్వరాజ్యాధిపః ।
సామ్రాట్వం సమాహరంతు భవంతో భారతయోజనాః ॥ ౬.

* * * * *

(గోపరాజు వేంకటాచలపతిరావుగారు)

గీ. భర్తృపథనత్తి సత్కర్తృత్వ వ్యాగమూర్తి
సమితసాజన్య దేశభక్త్యాగ్రగణ్యః

జిత్రంజనదాసుని జేర్చినావు
స్వర్గమును! తాడు శ్రోధనవత్సరంబు!

చ. పరమకృత్యములం బహుళపాపుల దుర్మరదుష్టచిత్తులం
జితరజీవులకొ సరిపి శిష్టుల నుత్తమ దేశభక్తులకొ
వరగుణులకొ మహాత్ములను బరిశీతులం గొనిపోవుమందు ఏ
తెలుగుననయ్యయో! హతవిధి! నినునేమని దూఱగాదగున్.

సీ. నెలనెలకు వేల కొలదిగా విత్తమా
ర్జించినాడు యశంబుఁ గాంచినాడు
తనతండ్రి చేసిన తిరుగనియుములఁ
దీర్చినాడువిముక్తిఁ గూర్చినాడు
దేశదీనస్థితి దిలకించి ముందుకు
వచ్చినాడు చేతను జొచ్చినాడు
పట్టుబట్టి స్వరాజ్యపక్షంబు నిర్మించి
మించినాడు డహితుల నొంచినాడు
తివిరి తనధనంబు దేశంబునకు ధార
వోసినాడు తనవుఁ బాసినాడు
చిత్తరంజనండు సింహప్రతీకాశ
సాహసండు ధర్మకాస్త్రవిదుడు.
సీ. భర్త గలిచె నీ బ్రదు కింక నెందుల
కని వసంతాదేవి యడలుచుండె
గుడిజేయి పడిపోయెఁ గోరు స్వరాజ్యంబు
వచ్చు తెట్టని గాంధీ వంతెబొందె
వధ్యశూరహిత పత్మభివృద్ధి యిఁకట్లు
టంతు నెవ్వనా చింతయందు మునిగె
ముందునకుం గొనిపోవు నాయకుఁ జేడి
యంచుఁ బ్రవాచి యలమటించె
వక్కటా! వేయిమాటల నాడనేల
నీకునై దేశమునఁ గంట నీరువెట్లు
నట్టివాఁ మండు నే యొకండునగాని?
యమితదాసరాధేయ! దాసాభిధేయ!

క. అకటా! నిన్నుం బోలెడు
నకలంకుడు ధైర్యయుతుడు నమ్మతగుణ
ప్రకరుడు నాయకుఁ బోనే
యిఁకమాకుం దాస! సర్వవృద్ధయనివాసా!

* * * * *

శ్రీ శే॥ దేశబంధు
చిత్తరంజన దాసుగారు

[అకుల పూర్ణానందగుప్తగారు]

మ॥ ఉదాభాస్వధూణ శేనుపీవిధపు దేశోద్ధారదీక్షరతుకొ
బరమోత్కృష్ట నితాంతకాంతుని దయావారాశి సచ్చిలు
సత్కరుణోదారుని చిత్తరంజనుని స్వరామంబునకొ జేర్చి
సుస్థిరమై దుర్గరమైన ఘోరవిపత్తికొ ముంపనానే విధి.

మ॥ అనఘంబా భరతావసీపత్రి స్వరాజ్యస్థాపనకొ జేయునా
దనిరూఢికోబలుకష్టముతో పడినడికొద్వంద్యప్రభుత్వంబునా
శనముకొ జేసినయట్టిదిట్ట నిల సచ్చాంతాత్మ్య దైవత్వం
దను గోల్పోయిగాద యో భరతమాతా నీవు నిర్భాగ్యుడై.

చ॥ తరణిసుతుండు దానమున ధైర్యమునకొ గనకాద్రి త్యాగము
దరయ దధిచి కాంతమున ధర్మతనూభవు దాశ్రీతానికొ
దిరమగ రతు నేయ శిధి భీరగుణంబున గాంగనూతి నాఁ
బరగడి చిత్తరంజనుని భవ్యమశీలము నెన్న శక్యమే.

క॥ ఒక్కొక్కనియందు సద్గుణ మొక్కొక్కటై గల్గెగాని యొప్పుక
నిటులకొ బెక్కుగుణంబులు ధర్మవైఁ జక్కఁగ నొక్కయని
యందు సంతవ మనశే?

గీ॥ పాలసంక్రమమై శేషపాస్సుపైన
బాల యోర్తుక పాదముకొ పట్టుచుండ
పచ్చరించెడునట్టి యాభరమపురుషుఁ
డెతులకాంతి నొసంగునీ కననరతును
చిత్తరంజనదాస! నీ చిత్తమునకు.

గుంటూరు జిల్లా సంఘము

పంచాయతీ ఒడంబడిక

గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారు ప్రకటనార్థం హామిరి, తేదీన మొదటిసారి (జరిగిన) వ్యవహారము (చేబులు, ఖాతా, వేరం, భారం, తంఖా, కవులు, దఖలు, పరిష్కారం, విక్రయం) సంబంధమైన వసూలు, అనుబంధ, పర్యవసానమును గూర్చి, వానమధ్య నిష్పత్తికి ఏర్పడిన వేరం, చిట్టెలు, తగవులు వచ్చినను, అట్టివానికి కోర్టులకు పోకుండగనే, పంచాయతీ ద్వారా ఖయీసలు చేసికొనుటకు ఇందు మూలకముగా ఒప్పు కొనుచున్నాము. మనకిష్టమైన ఏకపంచాయతీ గారువల్లగాని; చెరి ఒకరిని పేర్కొని మనకు సమ్మతమైన, లేదా మనము పేర్కొన్నవారికి సమ్మతమైన, మధ్యన రిని ఏర్పాటుచేసి, అట్టి ముగ్గురువారాని, పైపెరిన నియమకములలో మనకు సమ్మత కలుగనియెడల, గుంటూరు జిల్లా సంఘమువారిచే స్థాపించబడిన పంచాయతీ ఉపసంఘ అగ్రతనచే నియమింపబడిన ముగ్గురు పంచాయతీదార్లచేగాని, పరిష్కరించుకొనగలవారము. హాజరు కానివారల పరోక్షముందు పంచాయతీ తీర్పు జరుగుటకున్నా, పంచాయతీ ఉపసంఘముచే చేయబడు నిబంధనలకు లోబడి జరుపుకొనుటకున్నా గూడ సమ్మతించుచున్నారము.

కోయలకుంట్ల తాలూకా బోర్డు

ఈబోర్డును రద్దుచేసి మరల యేల నిర్మింపరాదను ప్రశ్న కర్నూలు జిల్లాబోర్డు సమావేశమున చర్చింపబడి చివరకు పైనా చనానుగల్గిన తీర్మానమే జరిగెను. అందు ఈతాలూకా బోర్డుపని కొంతముగ క్రమముగా జరగవలెనన్న రద్దుచేసి తిరుగ నూతనముగా నిర్మించుటయే మంచిదనినట్లు 14-7-25 గల ఆంధ్ర ప్రతికలోగాననగును. కనుక డిప్యూటీ బోర్డువారు శాంతిక్రమముల నెంతవరకు పాటించగలిగిన ఆలోచించితిమేని యిప్పుడు తాలూకాబోర్డునందుండు 20 వందల సభ్యులలోని 5 గురు నియమిత సభ్యు లేవత్తును వహింతు రనుట ఈమండలమున ఎన్నికలతో సంబంధముగల ప్రతియొకరును కులభేదముగ తెలిసికొనగలరు. మిగత యెన్నికొనబడిన 15 గురిలో 10 వందల ఒకప్రక్కను 5 గురు మరొకప్రక్కను నిర్ణయింపవచ్చు డిప్యూటీను రద్దుచేసి నూతనముగా నిర్మింపవలయుననుటలో గల క్రమసంరక్షణ చదువరు లాలోచించుకొనగలరు. మొత్తముపై నిష్పక్షప్రాయభేదము చే వివాదపడువా రిరువదివందల సభ్యులమాత్రమే. స్థానిక సంఘమునకు నిర్వచింపబడినవారు తమ బాధ్యతను గుర్తించి వక్ర లాప్రాంతములకు వెళ్లియెను వారిలో సభ్యులగుదురుటకు ప్రయత్నముచేయవలసినదానికి ప్రాధ్యోత్తరసందర్భముల నామాలాగ్రముగా తెలిసికొనుట కవకాశములేని సమావేశమున ఏకొలదికాల మోచర్చచేసి ప్రశ్నకు సమాధాన మిడుటయే కర్తవ్య మనుకొని వారు కావించిన తీర్మానానుసరణి బోర్డు రద్దుపరచి మరల యెన్నిక లారంభించుటలో ఈ కక్షలు గ్రామ గ్రామములకు ప్రాతి పాయలై మూలమూలల వ్యాపించుటకు కారణ మగుచున్నది. అప్పట్ను శాంతి నెట్లు రక్షింపగలుగుదురో యూహింప వీలు లేకున్నది. మొత్తముపై నెట్లయిననేమి డిప్యూటీ బోర్డువారు తమచేజిక్కిన అవకాశమును పోనాడిరి. మంత్రిపుంగవులయినను క్రమసంరక్షణ జరిపి వివాదములు పెంపొందనట్లూలోచించెదనని ఆశించుట కవకాశము లేకపోలేదు. వివాదాస్పదమగు విషయముల సభ్యులకొరకు ప్రతివా రును ప్రయత్నించవలసియున్నది. అయితే యిందుకొర కేసంఘము పాటుపడలేదని చెప్పట లేదు. కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపార్టీకి చెందిన శ్రీయుతులు హరిసర్వోత్తమరావుగారు భగీరథ ప్రయత్నము లానర్జియు ఫలితము లేకపోయెను. అయితే ఆప్రాంతముల కొంతవరకు జన్మింపవత్ ప్రచార మున్నది. ఆ పక్షమున బాధ్యతవహించిన ప్రముఖు లీమండలమున లేకపోలేదు. పైగా తాలూకాబోర్డునందుండు సంఖ్య రెడ్డికులజాలు. ఆ సంఘాభివృద్ధికొరకు పాటుపడు రెడ్డిప్రముఖుల నేకు లీమండలములో నున్నారు. ఈ రెంటియం దేసంఘప్రముఖులు ప్రయత్నించినను వివాద మంతరించునని తోచెదని.

ఈ కోయలకుంట్ల తాలూకా పరిధికులను గుర్తించి పరి సరప్రాంతములో నుండు గుత్తి తాలూకాలోవలె పెచ్చు పెరుగు నేమోయని భీతాహవనుటకు కారణమగుచున్నది. అట్టిసితు లేపడండానే ఈక్ష లంతరించునట్లు ప్రముఖులు ప్రయత్నించుదురుగాక యని కోరుచున్నాను.

ఒక శ్రేయోభిలాషి

సి. వై. చింతామణిగారు

ఇండియను మెయిల్స్ సంపాదకత్వమున

కవుడే రాజీనామా నిచ్చిరి

జూలై నెల మొదటి తేదీన చింతామణిగారు తాత్కాలికముగా సంపాదకత్వము స్వీకరించిరి. ఈ ప్రతికకు యజమాని యగు జె. బి. పెట్టిటూగారు ధనికపక్షాభిమాని. ఇప్పుడు బొంబాయిలో ధనికులకును మిల్లలపనివాండ్రకును తగవులు కలుగుటవలన డెయిలీ మెయిల్స్ ఏపక్షమునవలంబింప వలెనను విషయమున పెట్టిటూగారికిని చింతామణి గారికిని భిన్నాభిప్రాయములు కలిగెను గాన 21 వ తేదీన చింతామణిగారు రాజీనామా నిచ్చిరి. 22 వ తేదీన ఇంకొక సంపాదకుని చేరుతో ప్రతిక వెలువడెను. (ఒకవిలేఖరింతువార)

కాకినాడ కాంగ్రెసు సంఘము

(న్యూనియట్లవారి)

మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

కాకినాడ, జూలై 23-కాకినాడ పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘము 55 గురు సభ్యులతో శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షతన నిన్న సాయంకాలము 5 గంటలకు సమావేశమై 8 గంటలవేళు చర్చచేసి యీక్రింది తీర్మానములు చేయబడెను.

పాదుపూడి సత్యనారాయణగారి తీర్మానము మొదటి తీర్మానము రద్దు అని ఉపపాదన అంగీకరించలేదు గాని ఆ తీర్మానమును తిరిగి చర్చించుటకు అంగీకరించడమైనది.

1. కాకినాడ నగర కాంగ్రెసుసంఘమువారు కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీ యెన్నికలకు సభ్యులను నిలుపవలసినదని తీర్మానించుచున్నారు.

2. ఎన్నికలకు నిలబడు సభ్యులకు ఒక ప్రతిజ్ఞ ఉండవలెను.

౧. నేను కాంగ్రెసుసభ్యుడుగా నుండెదను.

౨. విదేశీవస్తువులను ఎల్లప్పుడు బహిష్కరించి రాజకీయ సభలయందును కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపలు సభలందును కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపలు కార్యనిర్వహణమునందును తప్పక పూర్తిగా భిద్దరును ధరించెదను.

(3) ప్రభుత్వోద్యోగీయుల యొక్కయు, బిరుదులను పొందుచున్నయొక్కయు గౌరవార్థమై జరుపబడు సన్మానముల యందు పాల్గొనను.

(౪) ప్రభుత్వోద్యోగీయులకు సన్మానపత్రముల సమర్పించుటకు సమ్మతుల నియ్యను.

(5) పురపాలక సంఘముద్వారా కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు నాయనచ్చక్రివినియోగించెదను.

(౬) అన్ని ముఖ్య విషయములయందును పురపాలక సంఘములోని కాంగ్రెసు పార్టీ సమావేశమై నిర్ధారణచేయు తీర్మానములకును నిబంధనలకును బద్ధుడనై నడచుకొందును.

(౭) కాంగ్రెసు నిర్మాణకార్యక్రమము నమలులో పెట్టు విషయములో నగర కాంగ్రెసు సంఘము ప్రత్యేకముగా చేయు తీర్మానముల నామోదించి అమలులో పెట్టెదను.

(౮) కాకినాడనగర కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిన్ను అభ్యర్థిగా నెన్నుకొనక పోయినయెడల అనిర్ణయమున నేను మనఃస్ఫూర్తిగా అంగీకరించి ఎన్నికలకు నేను దరఖాస్తు చేయను.

౯. నేను మ్యూనిసిపలు యెన్నికలయందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి వ్యతిరేకముగా పనిచేయను.

3. రాబోవు ఎన్నికలకు దరఖాస్తులు నగర కాంగ్రెసు సంఘమునకు పైప్రతిజ్ఞను సంతకముచేయుచు 24-7-25 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలలోపున కార్యదర్శికి అందజేయవలెను.

4. ఈదరఖాస్తులు పరిశీలించి రాబోవు మ్యూనిసిపలు యెన్నికలలో ఆయా వార్డులకు అభ్యర్థులను, కాంగ్రెసు తరపున నిర్ణయించుటకు సంపూర్ణాధికారము బులుసు సాంబమూర్తిగారికి ఇయ్యడమైనది.

ఇందు అసలు పెట్టబడిన తీర్మానములు గాని లేక సవరణలుగాని, జరిగిన 8 గంటల చర్చగాని ప్రచురించుటకు వీలులేదన్నందున పై తీర్మానములు మాత్రమే ప్రచురింపబడెను.

శ్రీ శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య శివగారు

నిన్న ఉదయమున చనిపోయిరి

నీలముజిల్లా, పాపరవ త్రిభరతపురమునందు నిన్న 28 తేదీ ఉదయమున అరుగంటలకు శివగారు శివసాన్నిధ్యముననేగిరి. ధర్మపురినుండి చాలనుండి మిత్రులును కాంగ్రెసు ప్రముఖులును నిన్ననే భరతపురమునకు వచ్చి ఆంత్యక్రియలను జరిగించిరి. శివగారికి లోకమాన్యునిపట్ల నధికమగు భక్తికలదు. ఇతడు కారాగృహవాస శిక్ష ననుభవించెను. పాపరవ త్రిలో భరతమాత దేవాలయమును కట్టించుటకు శివగారు సర్వశక్తులను ధారపోసిరి. శివగారి దేశభక్తియు కాంగ్రెసుపై విరిగిగల అభిమానమును స్ఫురదీకరింపబడును.

శివగారి మరణమునకు ముక్కిలి చింతనొందుచు వీరి కుటుంబమునకు మనఃపూర్వకముగ మోసానుభూతిని నివేదించు చున్నాము (ఆం. ప. సం)

వాతావరణస్థితి

1925 సం॥ జూలై నెల 24-వ తేది శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత అల్పస్థితిలో గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత అల్పస్థితిలో గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత అల్పస్థితిలో గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత అల్పస్థితిలో గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత అల్పస్థితిలో గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత
గోపాలపురం	81.5	77.0	0.05	11.02	44.96
విశాఖపట్టణము	88.0	74.6	...	4.70	87.09
కాకినాడ	82.6	74.7	0.23	18.18	89.09
మచిలీపట్టణము	85.5	73.7	0.32	8.49	41.59
కర్నూలు	90.1	75.3	...	5.61	26.01
బళ్లారి	98.8	75.7	...	0.29	20.51
కడప	89.2	77.3	0.03	5.07	81.23
నెల్లూరు	91.8	77.3	...	4.03	87.98
మద్రాసు	91.0	72.2	0.58	3.50	50.74
కడలూరు	89.5	72.2	1.03	2.59	52.94
నీలము	96.6	74.0	0.81	4.73	89.30
కోయంబుత్తూరు	88.7	71.1	...	3.08	22.26
తిరుచునాపల్లి	94.4	77.0	...	4.40	83.16
నాగపట్టణము	91.9	80.8	...	0.93	54.96
మధుర	94.2	76.8	...	2.52	83.56
పాంబల్	87.9	78.2	...	0.15	87.06
తిరునల్వేలి	1.64	28.34
తిరువేంగుడు	81.3	75.6	...	12.03	64.51
కొచ్చిన్	83.9	75.2	...	36.10	114.51
కాలికట్టు	88.3	74.3	0.70	65.96	117.16
మంగళూరు	83.8	74.5	0.11	79.06	125.68
తెంగుళూరు	83.0	65.6	0.16	4.82	35.37
మెర్కార	69.6	62.0	0.04	67.13	125.46
కొడెకనాథ్	64.6	50.8	0.09	10.25	62.18

సర్కారులు:—వర్ష పాతము సాధారణముగ నున్నది. మచిలీపట్టణములో 0.32 కాకినాడలో 0.23 వర్షించెను. గోపాలపురంలో తుంపరపడెను. మేఘములు ఒకమోస్తరు నున్నవి. పగటివేడిమి 6 నుండి 7 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రి వేడిమి 3 నుండి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్:—కడపలో, చిన్నకులుపడెను. మేఘములు విస్తారముగనే యున్నవి. కడపలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి 5 నుండి 6 డిగ్రీలు తక్కువ. బళ్లారిలో పగటివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—కడలూరులో 1.03 వర్షించెను. మద్రాసులో ఉరుములు గాలి వీచెను. 0.58 వర్షించెను. మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. ఆర్ద్రత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 4 నుండి 5 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 5 నుండి 6 డిగ్రీలు తక్కువ. వచ్చే 24 గంటలలోను పెద్దమార్పుండదు.

ఎస్. ఆర్. యు. స్వామీయారు,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

అపీలు

మమతజుకు కుమార్తె పుట్టుట

ఈ కేసులో శిక్షింపబడినవారు ప్రీవీ కౌన్సిలులో అపీలు చేయవలసి న్యాయవాదులుగా జె. ఎం. పార్థసారథి, సర్ జాన పైనును, సర్ జార్జిలెండనుగార్లను నియమించిరి.

బొంబాయి హైకోర్టు (ఫైలు నెంబి)ను అపీలు చేయుటకు అడ్వకేటు జనరలు అనుమతిని కోరుతు ఒక పిటిషనుగూడ పెట్టిరి. ముందువారములో ఆవిచారాగూడ జరుగగలదు.

ఈ కేసు విషయమున మిగిలిన ముద్దాయాలను గూర్చి గూడ విచారణచేయుటకు పోలీసు యినస్పెక్టరు బ్రహ్మగారిని సబుయినస్పెక్టరు భట్టలగారిని నియమించిరి. పదిరోజులక్రితమువా రిద్దరును అరెస్టయిరి.

మమతజు జేగము గర్భవతిగా నుండె నని యిదివరకే చూచాయగా తెలియవచ్చినది. ఇట్లు దామె ప్రసవించినది. కుమార్తె కలిగినది.

“నేను బావలాగారిభార్య నని వాదించడపలేదు” అని బెనుక మమతజు జేగము స్వప్నముగా తెలిపియుండెను. మమతజుకు లక్ష్మీరామాయలను ఇచ్చునట్లు బావలాగారు మరణాననమును వ్రాసియున్నారు గాని ఆసామ్యునింకను ఆమె కు ఇ య్యలేదు. బావలాగారు మృతి నొందినది నయు మొదలు 18 నెలలలో గా ఆసామ్యు నామె కిచ్చెదరని తెలియుచున్నది.

మమతజు జేగమును ఆమె తలిదండ్రులును గిర్గాంలో నొక గృహమున నివసించుచున్నారు. ఈ నెల 19 వ తేదీఆది వారమునాడు మధ్యాహ్నము ఆమె ప్రసవమైనది. పోలీసుసర్జను కెప్టెను జి. వి. భారంతులుగారు ప్రసవసమయమున దగ్గరనుండి బిడ్డ పుట్టినవిషయము నేపీయరుసీరోడ్డునుందరి జనమైన లాడ్జియందున్న నర్సింగు హోముకు ఆమెను పంపించెను.

మహమ్మదీయ మతధర్మానుసారముగ బిడ్డకు మేకను దిగ దుడుచుట మున్నగు జాతకర్మలను జరిపిరి. (తైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా)

నోటీసు

ఏలూరు డి. మునసపుకోర్టులో

O. 61/1925

వాదులు.—సోమవరప్పగారు గ్రామం తాలూకు సోల వానిచెర్వుకారివర్ల వానికుంటల క్రిందను ఆముకట్టు రహితాలు తరపు రిప్రజెంటేటివ్సు.

1. గుత్తాధిపత్యము 2. మాగంటి సత్యన్నారాయణ 3: మాగంటి వెంకటరత్నం.

ప్రతివాడు:—అల్లం నరిశిములు వగయరాలు.

జెప్టు గోదావరి జిల్లా ఏలూరు తాలూకా సోమవర ప్పాడు గ్రామంలోని సోలవాని చెర్వు కారివర్లవాని కుంటల క్రింద ఆముకట్టు రహితాలు తరపున రిప్రజెంటేటివ్సుగా యీ వాదులు ప్రతివాదులపైన సోలవాని చెర్వు కాల్యద్వారా నీరు ప్రవహింపజేసికొనుటకు హక్కు వారులుకున్న వాదులు రిప్రజెంటేటివ్సు రహితాలకున్నా మాత్రమే హక్కులను స్థిర పరిపించుటకున్న సదరు హక్కును ప్రతివాదులు నిర్బంధపర్చుకుండా వుండేట్లు Permanent Injunction యిచ్చించ గలదులకున్న మొదలయ్యి హంశములు కోర్టు దావా దాఖలుచేసినారు. గనుక సదరుప్రతివాడు గ్రామ రహితాలతరపున వాదులు ముగ్గురు దావా గ్రంథం ఖర్చించుటకు ఏముయినా Objection వున్నయడల 6-8-25 తేదీకి కోర్టువారికి తెలియపర్చుకోవలసిని యిందు మూలముగా తెలియజేయడ నయ్యుది.

బడేటి వెంకట్రామయ్యగారు, B. A. M. L.

దుగ్గిరాల రామారావుగారు, B. A. B. L.

వాసులవక్త.

వెల్లింగ్టన్ సి సి మా

18-7-25 శనివారమునుండి 24-7-25 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 కని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 నిల్ కూడ ప్రవర్తనము గలదు.

సాతీస్ క్రొత్తి శీరియల్

రూత్ రోలండు ఇన్ రూత్ ఆఫ్ రేంజి (4 వ భాగము) అత్యద్భుతము, తప్పక చూడవలసినది.

గంగాభాగీరథీ సమానయగు వసంత దేవిగారు

మహాత్ముని వ్యాసము

“కొన్ని యేండ్లక్రితము నేను రామాబాయి రోడ్గారిని చూచి ఆమె వైద్యమున ననుభవించుచున్న కీర్తి భాగినీయముగా నున్నవని విచరిం చుంటిని.

ఈసారి యిట్టి దురదస్థిలోనున్న సంతోదేవిగారిని సంపర్కింపవలసినది నాకు పట్టినది.

1919 లో నేను మొదట వసంతదేవిగారిని సందర్శించి తిని. 1921 లో పరిసరము చాల మోచినది. ఆమె వినయమును బోధార్థమును విజ్ఞతనుగూర్చి నేను చాల వినియుంటిని. పిమ్మట స్వయముగా గూడ గ్రహించియుంటిని. దార్జిలింగులో ఆమె దాసుగారిలోగూడ పరిచయ మధికమైనది. దాసుగారు చనిపోయిన పిమ్మట వారు శవముతోగూడ దార్జిలింగునుండి కలకత్తాకు వచ్చిన ఘడియ మొదలు నేను వసంత దేవిగారి సన్నిధి నే యుండుచుంటినిగూడ చెప్పవచ్చును.

వైద్యము వచ్చినపిమ్మట తొలిసారి దాసుగారి అల్లుని యింట దేవిగారిని నేను చూచుట తలపించినది. చాలమంది స్త్రీలమధ్య నామె కూర్చుండియుండెను. దాసుగారు జీవించి యున్న పుడు వారి యింట నొక గదిలో నేను బసచేయుచుండువాడను. అప్పుడు దేవిగారి స్వయముగా నా యోగక్షేమమును విచారించుచుండిరి. ఆమెమే ఎదురుగావచ్చి యింటిలోనికి తీసుకొని పోవుచుండెను. ఇప్పుడామె వైద్య దుఃఖ నిమగ్నయై యున్నది. ఇక నన్ను ప్రత్యక్షమయి చెయ్య వారెవరన్నారో ఆ స్త్రీలందరును శిలావిగ్రహములారే కూర్చుండియుండిరి. నేను దేవిగారిని మొదట గుర్తింపజాలక కొంతసేపు నిదానించి చూడసాగితిని. ఆమె సువాసినిగా నున్న పుడు పాపిలలో పసుపు, మొగమున కుంకమ, చెవ్రులపై తాంబూలరాగము, చేతులకు కంకణములు, నడవమన వందడ సము మున్నగు కుశలక్షణములతో నొప్పియుండెడిది. ఇప్పుడ జీవియును లేవు. ఆమె నికనెలుల గుర్తింపగలను? అందువలన నేను చేరువకేగి ఆమెమొగమును చూచి గుర్తింపగలిగితిని. ఆమెకు దుఃఖము పోని పోరవచ్చుచుండెను. ఆమెకష్టముతో ఆపుకొనుచుండెను. నేనా అస్థును చూచి సహింపజాలకపోతిని. అతికష్టముమీద దుఃఖము నాపుకొంటిని. చనసను రాయి చేసికొని ఆమె నోదార్పును అనతిమరహన కూర్చుంటిని.

ఆమె చిరునాగి సంతరించినది. ఆమెనోదార్పు ఆమెకు వికాసమును కలిగించుటకు చాల ప్రయత్నించితిని. చాలసేపటి కామె కొద్దిగా నవ్వెను.

నేను దైర్ఘ్యముతెచ్చుకొని మాటలాడితిని. “మీరు ఏదను గూడదు. మీరేడ్చినచో అందరును గూడ విసిరించెదరు. మీచేత నింకను చాల పనిచేయింపవలచియున్నాను. కాన దుఃఖమును వర్జింపుడు” అని నే నంటిని.

“నేను దుఃఖింపను. ఇకనే మున్నది?” అని ఆమెయ నెను. నేను గ్రహించి పోరబడితిని.

ఏడ్చుటవలన ననోభారము లెగ్గును. భారమును తగ్గించు కొనుట ఆమెకష్టములేదు. అధికభారమును వహించుటకే ఆమె పూనుకొని యున్నది.

హిందువులలో వితంతువులు దుఃఖిదేవతలు. వారు యావ జ్జీవమును ఓరిమితో దుఃఖభారమును వహించుచుందురు. కష్టములను సహించుటయే వారిధర్మము.

1920 వరకు దేవిగారు ఆహారనియమమును పెట్టుకొన లేదు. కోరికవాని నన్నిటిని భుజించుచునేయుండెను. పెక్కు విధములగు రుచ్యపదార్థములను స్రుతిశ్రావణ వారిమందిరమున వంట చేయుచుండిరి. వేలకొలది ప్రజలకు ఆమె ప్రతిదినమును ఆతిథ్య మొసగుచుండెను. ఒకనిమనమైన ఆమె తాంబూలము ను మానజాలకుండెను. పాదాను ఎల్లప్పుడును ఆమె చెంతనే యుండవలెను.

ఇప్పుడు వానినన్నిటిని ఆమె వదలివేయవలెను. ఆధరణములు, తాంబూలము, రుచ్య మాలగు వంటకములు, సుత్త్య మాంసములు మున్నగు భోగముల నన్నిటిని వర్జింపవలెను. నిరంతరమును దైవమును భ్యాసముచేయుచుండవలెను. ఆమె కిప్పుడు కర్తవ్యము.

ఆధరణములను వర్జింపుడు. భోగములను వదలివేయుడు. దుగ్ధైరసమును మానుడు. అని నేను చాలమంది స్త్రీలకు బోధించితిని. కొద్దిమంది మాత్రమే ఆటలుచేసిరి. హిందూస్త్రీకి వైద్యము వచ్చినతోడనే పాము లేన కుయ్యమును వదిలివేయుటలు

సర్వవిధభోగములను ఆమె వేంటనే వదలివేయును. ఇతరుల యెదుట దేవిగారు కన్నీరువిడుచుచు గాని ఆమె వదనము వికాస హీనమైనది. దీర్ఘకాలము వ్యాధిగ్రస్తయై యుండి యిప్పుడే ఆరోగ్యమును బడయుచున్న కీర్తిని కనపడుచున్నది. అది చూచి మోటాగ.కాగులో గాలికొరకు వెళ్లెదము కండని పిలిచితిని. ఆమె అంగీకరించి వచ్చినదిగాని ఏమియును మాటలాడకుండ కూర్చుండెను. నేను చాలసేపు మాటలాడితిని. ఆమె ఊరక వినుచుండెను. చల్లగాని ఆమె అనుభరించినది గాని ఆవల చాల దుఃఖింపలేదని. ఆరాత్రి ఆమె నిద్రించనేలేదు. తనభర్తకు పికార ప్రయత్నముగాన తా నాసౌఖ్యము సమర్పించుట గొప్ప తప్పని ఆమె ఐగజెందసాగెను. చిరరంజనవాసు నావద్దకువచ్చి ఆ సంగతి తెలిపెను. ఆనాడు నాకు మానవ్రతముగాన నిటుల కాగిలముమీద వ్రాసియిచ్చితిని.

“ఈ వ్యామోహము కూడదని అవ్యుతో చెప్పెను. చని పోయిన మన బంధువులకు ప్రయత్నములను వాని నెన్నిటికో పనను అనుభవించుచునే యుండవలెను. అది తప్పదు. భోగము కొరకు అమృ పికారురాలేదు. ఆమె ఆరోగ్యమునకు చల్లగాని ముఖ్యవసరము. మనమామె నోదార్పనలెను. మీతండ్రి పూర్తి చేయని పనిని పూర్తిచేయుట ఆమె తన శరీరమును కాపాడు కొనుట అవసరము. మనకొరకు ఆమె అటుల చేయవలె నని చెప్పెను” అని నేను వ్రాసితిని.

“ఈసంగతి మీతో చెప్పవచ్చని ఆమృ నొక్కి చెప్పినది. నేను సహింపజాలక మీ కెరిగించితిని” అని చిరరంజన బాబు పలికెను.

అహో! ఎవ్వరిని లక్ష్యము చేయని చిరంజీవి నేడు పరమ సాధువయ్యెను. భగవంతుడు వానిని కాపాడుగా.

వైద్యమును సహించుట చాలకష్టము. పత్రికాతాళకో మణియగు నారీమణి దైర్ఘ్యముతో గలవల క్రాంతియన్న వారు లో నృత్యము చేయుచుండగా నాబోటివాడు వైమండి చూచుటకు గూడ దైర్ఘ్యము చాలక పరితపించుచుండును. పత్రికా తాళకోమణులారా! మీరు కష్టము సనుభవించెదరు. అది కష్ట మనిగూడ మీరు తలపరు. మీస్వరణలన నెంతకో తరించిరి. ఇంకను ఎందరో తరింపగలరు (నవజీవను)

ప్రకటన

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా భీమవరంలోయున్న శ్రీభీమేశ్వర స్వామివారిప్రస్థి మార్గశ్రేణిమాలంగారికి మతి స్థిరముగా లేనందున దేశస్థానంపనులకొరకు తాజాప్రస్థిని యేర్పాటు చేయ వలసి నదిని మార్గశ్రేణి సత్కారారాయణ గారు నెం M. P. 477of25/1 S. 41of1922 య్న పిటిషన్ దాఖలుచేసినారు. శ్రీభీమేశ్వరస్వామివారి ఆలయమందు యింట రెట్టు కలిగినవారు ది 22-7-1925 తేది పగలు 11 గంటలకు నరసాపురం సబుకోర్టుకు హాజరై ఆక్షేపాలు చెప్పకపోవలెను. నరసాపురం } బుద్ధిరాజు వెంకటకృష్ణారావు, 15-7-25 } పి.సి.సి.ఎల్. హైకోర్టువక్తలు, ఫర్ పిటిషనరు.

నవరములకు, విగ్గులకు జుట్టు

సింహాచలంలో వేలం అమ్మకము

విజయనగరం సంస్థానంలో సింహాచలం కొండపై 1334 ఫస్ట్ యందు వసులయిన పుట్టుకొప్పల జుట్టు అక్టోబరు 3 వ తేదీ శనివారంనాడు సింహాచలం ఊరులో, రైల్వేస్టేషనుకు 3 మైళ్ల దూరమున, వాల్తేరుస్టేషనుకు 7 మైళ్ల దూరమున, వేలం వేయబడును. వెంట్రుకలు 3 తరగతులుగ విభజింపబడినవి:—

1 నుండి 1½ అడుగులుగలవి	1498 పౌనులు
9 నుండి 12 అంగుళములలోపువి	1419 ,,
9 అంగుళములకు తక్కువ పొడవు గలవి	4150 ,,
మొత్తం	7067

7067 పౌనుల బరువుగలది.

ఇంకను వివరములు తెలియగోరువారు సింహాచలం దేవాలయం అమీనాగారికి వ్రాయవలెను.



మదరాసు వార్తలు

క్రిష్ణగౌనసభ.— తిరువళ్ళీకి కారదాహాలు, 21 పెద్దవీధిలో మిన పద్మావతి బాయిగారు సీతాకళ్యాణ కాలక్షేపము 25-7-25 సాయంత్రం 4 1/2 గంటలకు జరిపెదరు.

సాహుకారుపేట డివిజనుకు నూతనాభ్యర్థి.— కొల్ల వెంకటరాఘవచెట్టిగారు 11 సాహుకారుపేట డివిజనుకు అభ్యర్థిగ నిలచుచున్నారు.

రాకపోకలు.— బొబ్బిలిదివాను, ఎన్. ఎ. వి. రాజాచారిగారు, నేడు విచ్చేసిరి. మదరాసు కైల్వే ఏజంటు బిస్సగారు నిన్న బెంగళూరు బోయిరి.

భగవత్కథాప్రసంగసభ.— 26 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గం హిందూతియలజికలు హైస్కూలులో బ్రహ్మశ్రీ ముక్కాంబ సోదరులవల్ల మార్కండేయ చరిత్ర కాలక్షేపము జరుపబడును.

స్ట్రీక్ ఎండవరు సానయిటి.— ఈ సంఘము దిరుమునందు 2, ఫిలిప్సవీధిలో 25 తేదీ శనివారము 5-15 గం. ఆర్. గోపాలమినానుగారు ఎం. సి. బ్రెగ్మన్ "పారిశిటీ" అనుగ్రంథముగూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

భగవత్ కథాప్రసంగసభ.— ఈసభవారి యాజమాన్యమున మింటువీధి తొండమండలం హైస్కూలునందు రేపు శనివారము సాయంకాలము 4-30 గం. పార్వతీ కల్యాణము, ఆదివారము రామాయా ప్రభావము కాలక్షేపములకు చిదంబర భాగవతరుగారు జరిపెదరు.

ట్రెస్లి కేసు సంగీతసభ. గొప్పగూత్రపాట.— 25-7-25 శనివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు సౌందర్య మహాలులో చెందై చైతన్యనాథ భాగవతులు పాట, తిరుక్కోడి కావల్ నారాయణసామి అయ్యర్ ఫీజిత్, పురుకోట దక్షిణామూర్తిస్వల్లె మృదంగము, ఉమయాపురం సుందరఅయ్యర్ ఘటం, జరుగును.

ఎన్నికసభలు.— ముత్యాలపేట డివిజను:— శ్రీ బుర్రాసత్యనారాయణగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకై రేపుసాయంకాలము 6-30 గం. లింగచెట్టివీధిలో మన్నడి ప్రాంతమున 91 గృహమువద్ద కాలగెను, స్వరాజ్య కిలాఫతు సంఘముల యాజమాన్యము క్రింద సభ జరుగును.

మధ్యసిద్ధాంత భగవద్గీతా ఉపన్యాసము

మధ్య శ్రీయదునాథాచార్యులవారు రేపు ఉదయము (25వ తేదీ శనివారం) 7 గంటలకు తిరువళ్ళీకి సింగారాచారి వీధిలోనున్న శ్రీమదుత్తరాధిపతిమఠమున మధ్యకాస్త్ర సంపన్నులను, విద్వాంసులును, మంచి వాగాటి గలవారును, అర శ్రీయదునాథాచార్యులవారు శ్రీమద్భగవద్గీతను శ్రీరాఘవేంద్ర స్వాముల (మంత్రతాలయ శ్రీప్రాయలు)వారి వివృతి గ్రంథమునుగూర్చి కన్నడభాషయందు పన్యసించెదరు. చైత్రమాసముమొదలు ప్రతిఆదివారమును యీరీతిగా శ్రీయదునాథాచార్యులవారు గీతా ఉపన్యాసములను గావించుచున్నారు. వీరి ఉపన్యాసములు చాల ప్రసంగశీలములుగా నున్నవి. పెక్కుమంది సర్వైష్టవ ప్రముఖులగు తాత్పర్యము వైదికులును గూడ యీ యుపన్యాసములను వచ్చి శ్రద్ధాభక్తులతో వినుచున్నారు. ఈనెల 26 వ తేదీ ఆదివారము ఋగ్వేదులకు ఉపాకర్మ యంటచే ఆచార్యులవారి ఉపన్యాస మిసారి రేపే ఏర్పాటు చేయబడినది. తిరువళ్ళీకి నున్న మధ్యసభవారిట్టి ఉపన్యాసముల సేర్పాటుచేసి వందనీయులగుచున్నారు. కాన చెన్నపురి యందుండు మధ్యసభావలంబు లందరును వచ్చి యీ ఉపన్యాసముల నాలకించి మధ్య సభవారికి యధాశక్తిని ధనసహాయ మొసంగి మధ్యకాస్త్ర ప్రచురణప్రచారమునకు తోడ్పడ గోరెద నని తీవ్రతన్మ లొకరు మాకు వ్రాసిరి.

సంగీతసభ - గోక్లేహాలు.— ఆదివారం 26 తేదీ సాయంకాలము 4 గం. ట్రెస్లి కేసు సంగీతసభవారి యాజమాన్యమున గోఖలేహాలులో గొప్ప విద్వాంసులచే వాయిదీరి జరుగును. సంతోషరావుగారు (వల్లడం) వేణు (వల్లడు). గోవిందస్వామిస్వల్లెగారు (తిరుమనాపల్లి) ఫీడలు. అలగనంబి పిల్లెగారు (కుంభకోణం) - మృదంగం. దక్షిణామూర్తిస్వల్లెగారు (పురుకోట) కంజీర. సుందర అయ్యర్ గారు (ఉమయాపురం) - ఘటం.

జగన్నాథ భక్తసభ.— శ్రీకృష్ణ జయంత్యుత్సవ సందర్భమున వైసభవారు జరుపు గాన సభలలో మొదటిది ఆదివారము 26 వ తేదీ సాయంకాలము 4-15 గం. ఎస్కూరు వేదవిలాసు మందిరమున జరుగును. నర్. ఎం. సి. టి. ముత్తయ్యచెట్టిగారి వంతు:—

విశ్వనాథయ్యరుగారు.— (మహారాజపురం) - గాత్రపాట, నారాయణస్వామి అయ్యరు (సెమ్మంగుడి)-ఫీడలు, రంగుఅయ్యరుగారు (కుంభకోణం)- మృదంగం-సీతారామయ్యరు- మోర్సింగు.

మదరాసు ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘము.— వైసంఘము కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు, 22 వ తేదీ బుధవారమునాడు ప్రాశస్త్యం పి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి అధ్యక్షతన సమావేశమై సోమవారము 27 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గం. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము నందు జనరలుబాడీ సభ సమావేశపరచుటకు నిశ్చయించిరి.

కార్యక్రమము (1) కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట. (2) సభ్యత్వపుచందా స్థిరపరచుట (3) సంఘప్రచారము జరుగుటకు పత్రికయు, పత్రనమందిరము, నాటకములు, మున్నగునవి స్థాపించుట, (4) ఇతరవిషయములు.

గౌ. వి. రామదాసు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఆంధ్రవిద్యార్థులెల్లరు విచ్చేయప్రార్థితులు. - ఎ- రామమూర్తి- కార్యవర్గి.

మునిసిపలు సంఘముల బాకీలు

ఈదిగువ ప్రకటన గజెటులో ప్రకటించబడినది:— మునిసిపలుసంఘములు, జిల్లాబోర్డులు 1925 మార్చి 31 తేదీ సరికి ప్రభుత్వమువారికి చెల్లించవలసిన బాకీలు రూ. 40.8 లక్షలు, రూ. 0.66 లక్షలు గలవు. మునిసిపలు సంఘము లన్నింటిలో గుంటూరుసంఘము యొక్కవ మొత్తము రూ. (1,04,739) చెల్లించవలసియున్నది. పరిశ్రామిక పాఠశాలకు, పార్కు, ప్రచారశిబిరు బంగాళాకు, క్రెకొన ఫలము నిమిత్తము యీ ధన మొసంగవలసియున్నది. తరువాత తిరుమనాపల్లి రూ. 87, 448 యొక్కవమొత్తము చెల్లింపవలెను. చీరాల, బెజవాడ, నాగపట్నం, తిరువళ్ళీరు ప్రభుములు చెరి రూ. 10,000 బాకీయున్నవి.

జిల్లాబోర్డులలో ఉత్తరాగ్రాదు, కర్నూలు మాల్రము రూ. 10,000 పైన మొత్తములు చెల్లించవలసియున్నవి.

18 మునిసిపలు సంఘములు, 8 జిల్లాబోర్డులు అన్ని బాకీలను తీర్చుకొనినందులకు ప్రభుత్వమువారు సంతోషించుచున్నారు. మునిసిపలుసంఘములు తమ శిక్షలను వసూలుచేసికొన లేకుండుటయే యీ లోటునకు కారణమని తెలియుచున్నది. స్థానికసంఘములు వసూలును త్వరలో వసూలు జేసికొనజాల వంశినచో వాటిపరపరి చెడును. కావునసాధ్యమైనంతత్వరలో వసూలుజేసికొని తమ బాకీలు తీర్చుకొనవలె నని ప్రభుత్వము వారు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

స్థానిక సంఘములకు ప్రభుత్వమువారు చెల్లించవలసిన గ్రాంటులలో ప్రాథమికవిద్య గ్రాంటుకాక తక్కిన గ్రాంటుల నుండి తమ బాకీమొత్తము రాబట్టవలె నని ప్రభుత్వమువారు ఆకాంక్షించు జనరలుకు దెలియజేసి యుండిరి.

1925 సం॥ సెప్టెంబరుతో అంతమున ఆర్థ సంవత్సరము నకు రిపోర్టు లంపునపుడు స్థానికసంఘములు ప్రభుత్వమువారికి చెల్లించవలసిన బాకీలు రూ. 10,000 పైగా నుండినచో, అంత మొత్త మేల నిలిచిపోయినచో యెట్లు తీర్చుకొన నెంచికో దెలియజేయవలెను.

తాలూకా యూనియను బోర్డుల అధ్యక్షులు జిల్లాబోర్డులకు చెల్లించవలసిన బాకీలు ఆలస్యము జేయకుండ జి. బో. అధ్యక్షులు శ్రద్ధవహించవలెను.

ఆర్థ సంవత్సరము లెక్కల నివేదికలను ప్రభుత్వమువారి కాలస్యముగ వంపుచున్నారు. ఏప్రిలు 20 తేదీన పంపవలసిన నివేదికను పెద్దాపురం, కర్నూలు మునిసిపాలిటీవారును గుంటూరు కృష్ణ, మధుర, నెల్లూరు జిల్లాబోర్డులవారు నింక పంపలేదు. ఈ ఆలస్యమును నిందించుచు నికముందును సరిగ పంపవలెనని ప్రభుత్వమువారు హెచ్చరించుచున్నారు. (ప్రభుత్వ ప్రకటన)

స్థానికసంఘముల లెక్కల విశంబన అధ్యక్షులు దెల్పుకారణములు

స్థానిక సంఘములు నెలవారి లెక్కలను సకాలమున ఆడిటు కచేరికి పంపకున్నారని ఎక్జామినరుగారు రిపోర్టుచేయగ, ఆసంఘాధ్యక్షులను సంజాయిషీ దెలుపవలసిన దని ప్రభుత్వము కోరియుండిరి. ఈ దిగువరీతి ప్రత్యుత్తరములు వచ్చినవి.

కొందరు అధ్యక్షులు, ఎక్జాం-టెంటులు పని సరిగ చేయుటలేదనియు, గుమాస్తాలు నెలవుమీద బోయి రనియు, అవ్వుపాఠములు లేననియు కారణముల దెలిపిరి. ఇవన్నియు అధ్యక్షుల పని బద్ధకమును దెలుపునేగాని సరియైన కారణములు గానేరవు.

మరి కొందరు తా మంపిన ప్యాసు పుస్తకములను సబు ట్రెజరీ ఆఫీసువారు తిరిగి బంపునపుడు ఆలస్యముజేయుచున్నారని ఫీర్యాదుజేసిరి. సబు ట్రెజరీ ఉద్యోగులు త్వరలో పంపి వేయునట్లు కలెక్టరులు శ్రద్ధవహించవలసిన దని ఆజ్ఞ చేయబడిరి. ఆడిటు కచేరికి లెక్కలు సకాలమున బంపకుండిన పనియంతయు బందగును కావున యికముం దిట్టి కారణములు దెలుపక లో పంపవలసిన దని స్థానికసంఘాధ్యక్షులను గోరుచున్నాం. (ప్రభుత్వ ప్రకటన.)

స్థానిక మునిసిపలు సంఘముల నిబంధనలు

స్థానిక మునిసిపల్ చట్టముక్రింద ప్రజలు అనుసరింపవలసిన నిబంధనలు నియమములు (మోడలు బైలాను) గజెటులో ప్రకటింపబడినవి.

ఇందు గ్రామమొత్తముపై నుండుచెరులు, నూతులు మున్నగు జలాశయముల సుభయోగించువిధములు సూచించబడినవి. ఆవిధము నతిక్రమించిన శిక్ష విధింపబడును.

ప్రజలు స్నానముజేయ ప్రశ్నీకింపబడు జలాధారము లందు మురికిగుడ్డలను పశువులను చేర్చరాదు. వ్యాధిగ్రస్తులు చేరరాదు.

పురపాలక సంఘమువారి నీటిసరఫరా యేర్పాటులు ప్రకారము ఇండ్లలో వైపుల నుండుకొనువారు ఆ వైపు గొట్టములను బయట కగబడుచు, తరుచు పురముత్తు జేయుటకు వీలగునట్లుగా నుంచవలెను. ఈనీటిసరఫరా విషయమున నీరు కొల్పి యంత్రములు పెట్టుటకు వృధాఖర్చు జేయకుండనం దుటకు యితర పరమ్యత్తులకు వివిధవిధముల నూచించు నిబంధనలు అందుగలవు. ఇందేవి అతిక్రమించినను శిక్షలు విధింపబడునట్లు ప్రతిదానికి ప్రశ్నీకముగ దెలియజేయబడినది.

శిశుసంరక్షణాలయములు

ఈరాష్ట్రమునందు 44 శిశుసంరక్షణాలయములు మాల్రము గలవు. కడప, కర్నూలు, గుంటూరు, నెల్లూరు, మలబారులలో శరణాలయము లేనేలేవు. చిత్తూరుజిల్లాలో 8 గలవు. ఇతర జిల్లాలు కొన్నింటిలో 4, 8, 2 చొప్పున గలవు. తాడిపత్రి, బందరు, రాజమండ్రి, భీమనిపట్నం, విజయనగరం, చిత్తూరు, చంద్రగిరులలో ఈ శిశుసంరక్షణాలయములు నూతనముగా స్థాపించబడినవి. ఇకముం దిట్టిశరణాలయముల నభివృద్ధి జేయుటకై ప్రభుత్వమువారు 4 రు స్త్రీలను హెల్పుబిటరులుగా శిక్షణ యొసంగుటకు నిశ్చయించిరి. వీరిని నూతనశరణాలయముల స్థాపించుటకై స్థానికసంఘములవారు నియమింపవలెను. శరణాలయములందు ట్రేయినింగు అయిన చాాయిలను మంత్రసానలను నియమించు అప్రెన్టీకలను అన్ని సంఘములు గుర్తించలేదు. గంటాము, విశాఖపట్నం జిల్లా బోర్డులు భీమునిపట్నం, నాగపట్నం మునిపల్లె సంఘములు మాల్రము గుర్తించినవి.

శిశుశరణాలయస్థాపనప్రచారము జేయుటకై స్థానిక ప్రజలను ప్రశ్నీకసంఘములుగ ఏర్పరుచుట యందు శ్రద్ధ యగ పడుచున్నది.

నిరుటి రిపోర్టుకన్న యీసంవత్సరము రిపోర్టు కొంత యభివృద్ధిని గనుపరచుచున్న సంతృప్తికరపరిణామము. శిశువుల బాలెంతిరాండ్ర అకాలమృత్యువులను తగ్గించవలెనన్న ఇట్టి శరణాలయముల స్థాపించి తగిన డోపచరముల జేయుచుండుటయే యని స్థానికసంఘములు గుర్తించవలెను. (ప్రభుత్వ ప్రకటన)

గజదొంగ. — ఎరి ఫెంటు గేటువద్ద ఇండ్లు కన్నము వేయు పనిముట్లతో తిరుగుచున్న ఒకని జూచి అనుమానపడి పోలీసువారు ఆరెస్టు చేసి రి. వాని ప్రేలిముద్రలు పంపగా, పూనా ప్రేలిముద్ర పరిశోధకాలయమునుండి, వచ్చిన సమాచారముబట్టి గజదొంగయని తెలిసెను. ఇదివరకు 12 సార్లు శిక్షితుడు. బరోడా పెంటలు జైలులులో 9 ఏండ్లు శిక్ష ననుభవించి, తప్పించుకొని దొంగతనముగా పారివచ్చెను. బరోడా పోలీసువారు వచ్చువరకు ఇచ్చట కైదీగా నుంచిరి.

హైకోర్టు కార్యక్రమము: — రాబోవు వారమున హైకోర్టు న్యాయమూలైన కార్యక్రమ మిక్రింది విధముగ ప్రకటింపబడెను. అక్రమమున పని న్యాయంబుగా. క్రిమినలు మినలేయన్ కేసులు న్యాయంబుగా. దేవదాసు న్యాయంబుగా. బి. ఎన్. అప్పీల్స్ మొదటి అప్పీల్స్ ప్రధానన్యాయమూర్తి న్యాయమూర్తి సి. వి. కమరస్వామికౌన్సిల్ గార్లు, పార్టుహర్టు మొదటి అప్పీల్స్ న్యాయమూర్తి రామేశ్వర, న్యాయమూర్తి వెంకట సుబ్బారావుగార్లు మొదటి అప్పీల్స్ అడ్జర్ను న్యాయంబుగా. రెండవ అప్పీల్స్ న్యాయంబుగా. ఫిలిప్స్ న్యాయంబుగా. ఒరిజనలు కేసులు న్యాయంబుగా. కృష్ణం న్యాయంబుగా. బి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగార్లు.

హత్య ప్రయత్నము: — శౌజండు లైటువద్ద బాండునాఖరు గేల్లరు అను వాడు ఒకరిని హత్యచేసి తాను ఆ తల్లి హత్య గా విం చు కొ న జూ చె ను. ఈతడు చేరువనున్న ఆంగ్ల యిండియన్ స్ట్రీ యింటికి బోవు చుండు అలవాటు గలడు. ఆమె వేరొకరితో బోవుచున్నట్లు తెలిసి తన అయ్యవలె చేరిపెనుగాని ఆమె లక్ష్యము చేయలేదు. నిన్న రాత్రి 10 గ. వాడొకరికి బోయి ఒక గదిలోనికి గొంపోయి మంగళిక తీతో తన చేయి గొరిగి కొనుచు పెద్ద కోత కొనికొనెను. ఆమెతల్లి యిదిచూచుచు పోలీసువారికి కబురం పెను. వారువచ్చులోపున ఆతడు ఆమెకి చాలభాగము ఉత్తరించి, తనమెడగూడ కొనికొనుచుండెను. ఇంతలో పోలీసువారు వచ్చియున్న పసలొట్టి ఆమెను ఆస్పత్రికింపిరి. ఆమె బాగు చున్నది. ఆతడు తప్పించుకొనివచ్చి మెడరక్తము కారుచుండ రోడ్డుపై బోవుచున్న ఆంగ్ల యిండియన్ నెక్కబోయెను. ఆయన మోటారు దెబ్బివానిని ఆస్పత్రిలో వేసెను. ఆస్పత్రిలో పోలీసువారికాపురంబడి నున్నాడు.

హత్యరవద్ద శవము తేలుట

గత బుధవారమునాడు సమద్రములో నీరుచుననిపోయిన అమెరికను నావికుడు రాల్ఫు డెల్బ్యాసుకోరకు మేరెను పోలీసువారు చేసిన యత్నములు నిష్ఫలమయ్యెను.

నేడు దయను పోలీసు వారికి ఒక శవము నీటిలో కొట్టుకొనివచ్చుచు కనిపించెను. అది తీరము చేరునరికి డెల్బ్యాసుకి కాపట్లు తెలిసెను. అది యొక హిందువుని శవము. చెట్టి లేక మహారాష్ట్రదై యుండును. మెడలో జంధ్యమున్నది. హల్లెంబుచెక్క కోటు, ట్రస్లు వస్త్రధరించి యున్నాడు. 40 ఏడ్లప్రాయమువానివలె అగవడుచున్నాడు. నేతలొక ఐండి పట్టితో రిట్టు వాచి యున్నది. అందు 6-25 గం చూపబడుచున్నది. బహుశ యీ తడు నిన్న సాయంకాల మాసమయమునకు నీట బడియుండును. శవ మెవరిదో గుర్తించబడలేదు.

నెల్లూరుజిల్లా మధ్యల సంఘము

‘మధ్యపత్రిక’ సంపాదకులు నెల్లూరువచ్చినపుడు నెల్లూరులోనున్న మధ్యలవర ఆంజనేయస్వామి దేవాలయమువద్ద 19 వ తేదీని సభచేసి, వారిని సత్కరించిరి. రా. బి., నందగిరి లక్ష్మణరావు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నాటి అధి. మధ్యల సంఘముల స్థాపించవలసిన ఆనిశ్చిత గూర్చి ఉపన్యసించిరి. జిల్లా సంఘములు, స్థానిక సంఘములు స్థాపించి మతప్రచారము చేయుటను ఏ ఉన్న మతముగూడ ఊడిపోవునని వారు దెలిపిరి. సోమలు, దేవళములు, బాగుగ పనిచేయునట్లు జూచి, నాటి రాబడి ని స తా గ ర్య ము ల కు వి ని యోగించవలెననిరి. మరియుపురుగూడ యిట్లే ఉపన్యసించినపిద ప యిట్లు తీర్మానించబడెను.

నెల్లూరులోనున్న మధ్యలసభను జిల్లా సంఘముగా మార్చవలెను. ఆంగ్లము చదివిన మధ్యలెల్లరు ‘మధ్య పత్రిక’కు సంధాదారులుగ చేరప్రార్థితులు.

కార్యరేషను ఎన్నికలు

ఆగస్టు 8 వ తేదీన కార్యరేషను ప్రతినిధిపదవులకు జరుగనున్న నాల్గు స్థానములకును అభ్యర్థులుగ నిలుచువారిని నామకేవలము నిన్నటి దినమున గ్రహించెను. నామకేవలము పరిశీలించిన పిదప ఏ క్రిందివారి నామకేవలము అంగీకరింపబడెను.

30. డివిజను, మైలాపూరు

టి. ఎన్. రామస్వామి అయ్యగారు, కె. భాష్యం గారు.

8 డివిజను, ముత్యాలపేట

రా. బి. టి. తణికాచలం చెట్టిగారు, బుర్రా సత్యనారాయణ గారు,

12. డివిజను ట్రివెలిన్ బేసిన్

ఆర్. మదనగోపాలునాయుడుగారు, ఎం. శింగారవేలు చెట్టిగారు.

సామలకూరుపేట

సామి వెంకటాచల పెట్టిగారు, సి. వి. రాఘవచెట్టిగారు రాజగోపాలుముదలియార్ గారు.

జమిందారీ భూమిపన్ను

రెవిన్యూకోర్టులో దావాచెల్లునా?

(హైకోర్టు)

న్యాయమూర్తి ఫిలిప్స్ గారిదివనున, విజయనగరము సంస్థానపు బ్రహ్మీ తల్లిపై నేపిన ఒక రెండవ అప్పీలునందు తీర్పుచెప్పిరి.

ఒక బాడవభూమిమీద జమిందారీ భూమిపన్ను కొన్ని వత్సరములుగా నిలచియుండగా వానిని వసూలుచేయుటకు గాను ఎన్టీటుల్యాండు ఆక్టు 77 సెక్షన్ క్రింద ఈదావా నేపడెను. దావాభూమి, రాయితీభూమి కాదనియు ప్రతివాదికి, కాసనము న నిర్వచించబడిన “రయతు” అను పదము వర్తింపదనియు నెంచి, ఈదావాను రెవిన్యూకోర్టులో దెచ్చుటకు వీలులేదని జిల్లాజడ్జి తీర్పుచెప్పెను. ఆయు తరువుపైన ఫిర్యాది హైకోర్టున కప్పీలు నేసుకొనెను.

జిల్లాజడ్జి అభిప్రాయము పారబాటనియు, ఎన్టీటుల్యాండు ఆక్టు (ఎ) షెడ్యూలు 8 నిబంధనల ప్రకారము, జమిందారీ భూమిపన్ను వసూలుచేసికొనుటకు, రెవిన్యూకోర్టులో దావాదెచ్చుట కధికారము గలదనియు ఫిర్యాదితరువున ఎ.సి. సంపత్తయ్యంగారు న్యాయమూర్తి ఫిలిప్స్ గారియెదుట వాదించిరి. రెవిన్యూకోర్టులో దావాచేయుటకు, వాది భూస్వామియనియు, వాది కోరు నది భూమి పన్ను అనియు నిరసరచిన చాలునని మాత్రమే కాసనము గోరుచున్నది. భూమిపన్ను అనగా, ఎన్టీటులోని భూమిని వ్యవసాయమొనర్చుకొనుటకు ఎన్టీటుదారున కొనగవలసిన అద్దెయని కాసనమున నిర్వచించబడెను. ఈనిబంధనలు ప్రస్తుత సందర్భమున సంశ్లేష్టిపరుపబడెను.

ప్రతివాదుల తరపున వై. సూర్యనారాయణగారు వాదించుచు అద్దె అనగా రాయితీభూమి సందర్భమున రయతు ఇచ్చు చెల్లించునది మాత్రమే నని నుడిచెను.

న్యాయమూర్తి వాదుల తరపున వాదన సంగీకరించి దావా పునర్విచారణ కు తీర్పు వోనచ్చెను.

తిరువాన్కూరు దివాను

ఆగమనము

ఎగ్జాకుటము, జూలై 28: — కొట్టయమునుండి మోటారుమీదుగ తిరువాన్కూరు దివాను గారిచటకు నిన్న సాయంత్రము వచ్చిరి. ముదరాసు సంస్థానముల పోలిటికలు ఏజంటుగ సి. డబ్లియ. కాటనగారి యింట బసచేసిరి. కొచ్చి హార్బరు కాన్సరెంసు విషయమై మీరు వచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

మొల స్వరాజ్యపక్షమున జేరుట

కలకత్తా జూలై 24- బి. యన్. శస్త్రిగారు మొల స్వరాజ్యపక్షముందు చేరిరి.

(అ. ప్రె.)

టెలిగ్రాఫు మోసపుకేసు

నీలామాధవుని అప్పీలు తప్ప తక్కినవి త్రోసివేయబడెను

పాట్నా, జూలై 24: — చాప్రా దర్శంగ మొదలగు ప్రదేశములకు దొంగ టెలిగ్రాఫు కాళును మోసముచేయుటకై క్షులును బన్నినందులకు చాప్రా అసిస్టెంటు సెషన్సుజడ్జి నీలామాధవ చౌదరి, హరిపాద ముఖర్జీ, సుధీర్ కుమార్ దెనర్జీలకు 6 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించిన కేసులో పాట్నా హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులు ఆదామీ బక్షీలుగార్లు తీర్పుచెప్పిరి. మన్షిక్ బారీ నోటు ఫార్జరీ కేసులో నిచ్చిన తమాషామే యిచ్చటను చాలునని న్యాయమూర్తులు నీలామాధవుని అప్పీలును అంగీకరించిరి. కలకత్తా నోటుఫార్జరీ కేసులో ముద్దు బిచ్చకొనిన విషయములు లాప్రకారమే రికార్డు చేయబడెనని చెప్పి హరిపాదుని అప్పీలును త్రోసివేసిరి. సుధీరుని అప్పీలుగూడ నా విషయముగానే త్రోసివేయబడెను. (అ. ప్రె.)

విప్లవకర విషయములకు

సంబంధించిన నోటు ఫార్జరీ కేసు

ముగ్గురు భద్రలోగలపై తేబసిన నోటు ఫార్జరీ కేసును డక్కా అడిషనల్ సెషన్సుజడ్జి హేమచంద్రనియోగీగారు నేడు పరిష్కారము చేసిరి. కేసు విషయములివి: — మార్చి నెలలో కొకనాడు అడిషనల్ పోలీసుసూపర్వైంటెంటు రాంసెను కొం దిమందిపోలీసు అధికారులతో కలిసి నారాయణగంజి సబ్డి విజనులోనున్న కృష్ణపురమును గ్రామమునకు బోయి ముద్దాయిలలో నొకడగు బంగేశ్వరదాసుగవ్వా గృహమును వెదకిరి. అచ్చట ఆయుధములు మొదలగునవి మిక్కుటముగా దొరకునని ఎవ్వరో చెప్పిరి. పోలీసువారింటిని చుట్టవేయగా తక్కిన ముద్దాయి లిరువురును చాల ఫార్జరీనోట్లతో పారిపోవుటకు ప్రయత్నించిరి. పోలీసువారు వెంటబడి వారినరెమ్మచేసిరి. పోలీసువారు తరువాత యింటిని వెదుకగా, గృహముల రసాయనములు మొదలగునవి కొన్ని దొరికెను.

ముద్దాయి ప్రబోధచంద్ర దాసుగవ్వా కారినాలు నివాసుడు. డక్కన్ జాతీయపాకాలలో ఉపాధ్యాయుడుగా నుండేవాడు. అర్థి నెన్నక్రింద ఆతనిని వెదకుచుండుటచే 1924 ఆక్టోబరునుండి పలాయితుడైనాడు. మరీయొక ముద్దాయి శచీంద్ర చంద్ర చక్రవర్తి విక్రమపూరు నివాసి. ఇతడును విప్లవకారుడని అనుమానముక్రిందనే ఉంటున్నాడు. నోట్లను ఫార్జరీచేయుటలో విప్లవపక్షమునకు డబ్బును ప్రసూరార్చుటయే కోరి యుద్దేశ్యమని ప్రాసిక్యూషను తరపున చెప్పబడెను. ప్రబోధ శచీంద్రులవద్ద అటువంటి పరిరూపాయల నోట్లు 700 కనబడెను. జూరీ వీరిద్దరిని దోషులని చెప్పి బంగేశ్వరుని అనుమానముక్రింద నుంచిరి. న్యాయమూర్తి ప్రబోధ శచీంద్రులకు 5 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించి బంగేశ్వరుని విడుదలచేసెను.

(అ. ప్రె.)

నీటి గండము

తిరుచినాపల్లి, జూలై 28: — వైష్ణవ సంఘ నాయకులగు అయ్యనాచారి గారి కోడలు కొలరూను నదియందు స్నానము చేయుచుండగా మునిగిపోయెనని దెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

శ్రీ జగన్నాథ రథోత్సవము - విజయనగరము

విజయనగరం గవుడవిధి వందరమున యీ సంవత్సరం, జూను 28 వ తేదీ ఆదివారం మొదలు 29-30 తేదీలవరకు జయప్రదముగా ఉత్సవము జరిగినది. ఈ విధిబాలురు యావన్ముది యీ యువ్యమును తోడ్పడి కార్యము కొనసాగించిరి. 28 వ తేదీ ఆదివారం రాత్రి మండా సత్యన్నారాయణ దాసుగారి ప్రహార హరికథాకాలక్షేపము జరిగెను. దాసుగారికి, సువర్ణ పతకమును, బహుమతిగా పమర్పించిరి.

30 తేదీని పురమండరములన్నియును హరికథలతోడను హరిభజనలతోడను తులతూగుచుండెను. మండా సత్యన్నారాయణ దాసుగారి ప్రహార హరికథయందు మధ్యమధ్య దేశీయ నాయకుల స్వములును సి. ఆర్. దాసుగారి మరణ సంతాపమును జాతీయగీతములును, హితబోధనలు నెలవరింపబడెను. (బకవిలేఖరి)



స్వరాజ్యవిధానము

స్వరాజ్యవిధానమును తయారు చేసికొని రాయల్ కమిషనువారియెదుట సమర్పించుకొనవచ్చునని, బర్మేశాహ్లాద ప్రభువుగారినివరకు సూచించియుండిరి. స్వపరిపాలనాశయము పట్ల విముఖత గనుపరచెడి స్పెక్టేటరు పత్రిక సయితము, ఈతీని సలహా నిచ్చుచున్నది. ఇందుకొక కొక ప్రత్యేకసమావేశము గూడవలయునట. ఇందు మూడవవంతు శాసనసభాప్రతినిధు లుండవలయునట. మూడవ వంతుమందిని ఇండియా ప్రభుత్వము వారు పేర్కొనవలయునట. ప్రభుత్వమువారు పేర్కొనుటకు కారణము అన్నిజాతులవారికిని న్యాయము కలుగుటకే నట. మిగిలిన మూడవ వంతును సంస్థానాధీశులు పేర్కొనవలయునట. బ్రిటీషు పాలకులు, న్యాయాధిపతులు, జ్యూరిస్టులు మున్నగువారు అస్సెసరులుగనుండి సలహా నీయవలయునట. ఈ సమావేశమువారు స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేసి ఇండియా ప్రభుత్వమునకు సమర్పించుచో, వారు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి సలహా నిచ్చెదరట. స్వరాజ్యవిధానములను తయారుజేయు పద్ధతి నూతన మయినది గాదు. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములకు బూర్వము, కాంగ్రెసు లీగు విధానమును తయారుజేసి, పెక్కుమందిచే సంతకముల జేయించి, యితకన్నను తక్కువసంస్కరణములను తా మంగీకరింప మని, నాయకులు దెలిపియుండిరి.

మాంటుఫర్డు విధాన గ్రంథకర్తలు, కాంగ్రెసు లీగువిధానమును అతిసులభముగ త్రోసివైచిరి. దీనియందు బాధ్యతాయుతప్రభుత్వలక్షణములు లేవనిరి. ఇటుల చెలుపుట విచిత్రము. కాంగ్రెసు లీగు విధానము బ్రిటీషు విధానము ననుసరింపక బోయినను, అమెరికా విధానమున కనుగుణ్యముగ నున్నది. శాసనసభల తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుట విధియై యుండెను. అమెరికాయందు స్వపరిపాలనము లేదని ఎవరును వాదించజాలరు. కాంగ్రెసు - లీగువిధానమునందు లోపమున్నచో సవరించి స్వపరిపాలనమునకు త్రోవ జూపవచ్చును. అందుకు మారుగ నిరర్థక మగు ద్వంద్వప్రభుత్వ పద్ధతిని హిందూదేశమున కంటగట్టిరి. ఇయ్యది స్వపరిపాలనమునకు ప్రతికూలముగ పరిణమించునని దూరదృష్టి గలవారిదివరకే దెలిపియుండిరి. తుదకు ఫలిత మటులనే జరిగెను. స్వరాజ్య విధానముల దయారుజేసి సమర్పింప నెంచువా రిసంగతిని గుర్తింపవలయును. ప్రజలకు స్వయంనిర్ణయాధికార మొసగి, వారు తయారుజేసెడి స్వపరిపాలనావిధానమును తాము కొన

సాగించెద మని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు రభయ మొసగుచో, అప్పు డిందుకు గడంగిన ప్రయోజనముండును. నిర్ణయాధికారము బ్రిటీషు వారి చేతులలో నుండునంతవరకు, ప్రజలు తయారుజేసెడి స్వరాజ్యవిధానముల కెట్టివిలువ యుండదు.

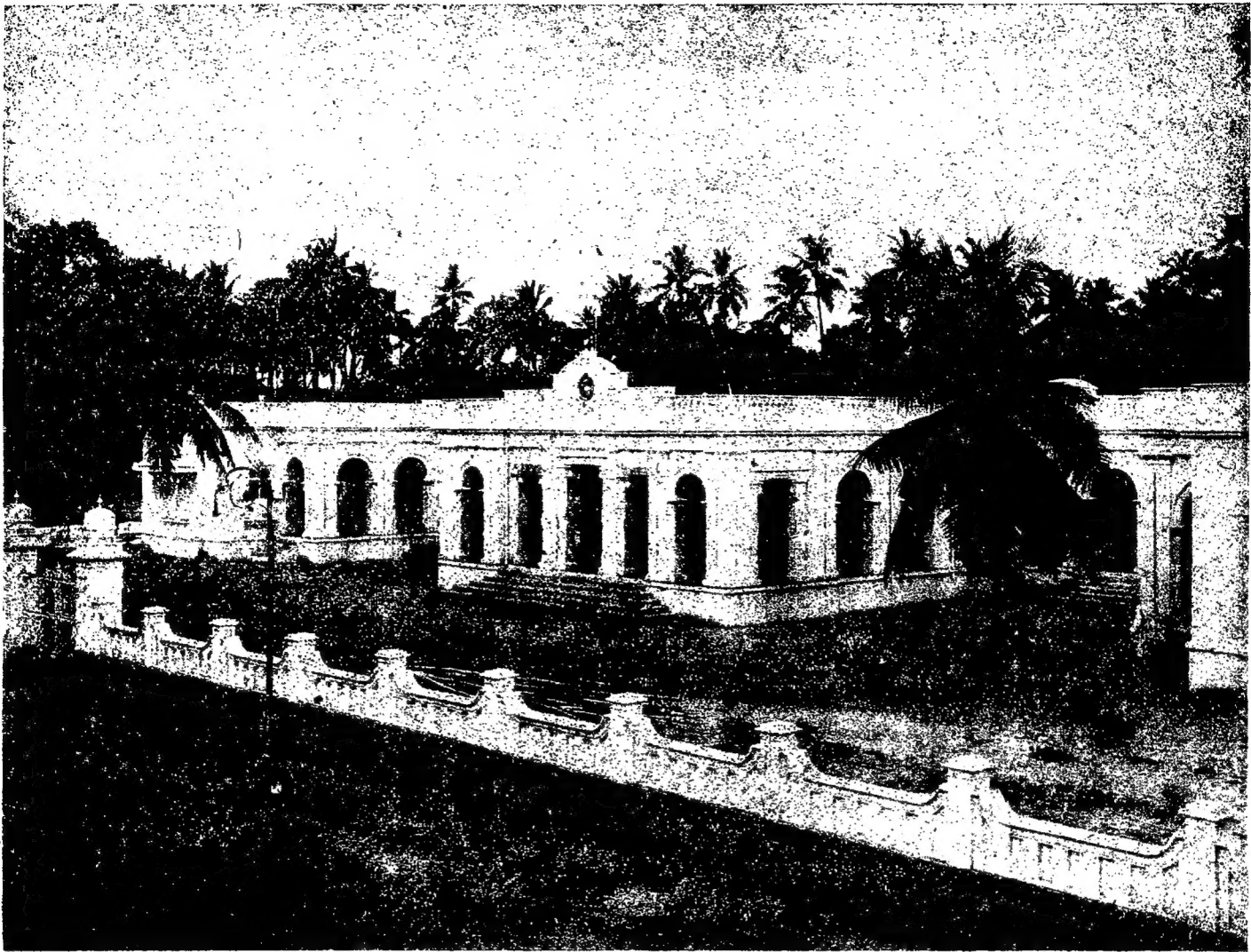
అట్టివిధానములం దేదియో లోపము గలదని పాలకులు దెలిపి నిరాకరించుట తటస్థించును. భారతీయులకు తమకు కావలసిన దేదో తెలియదనియు, పాలకు లిచ్చెడి వరములను గైకొనుటకన్న వేరు మార్గము లేదనియు జూపుటకు ప్రయత్నింతురు. కాంగ్రెసు లీగువిధానమునకు బట్టినగతియే, ఇతర విధానములకు గూడ బట్టుట సహజము. మౌలానా మహమ్మదాలీగారు సూచించినటుల, భారతీయుల స్వరాజ్యవిధానమును భగ్నము గావించుటకు ప్రతిపక్షులకు అనుకూలాపకాశముగలుగును. భారతీయులలో నేకీభావము గుదురుటకు, తమకు ఎట్టి విధాన మనుకూలముగ నుండునో యని నాయకులు తమలో తాము విచారింపవచ్చును. స్వరాజ్యవిధానమును స్వయంయోగముకొరకు తయారుజేసికొనుచో నష్టము లేదు. కాని, పాలకులకు సమర్పించునమిత్రము స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయుట మాత్రము, ప్రస్తుతస్థితితో సమంజసము గానేరదు. మున్ముందుగ బ్రిటీషువారు ప్రజల స్వయంనిర్ణయాధికారమును గుర్తించునటుల జేయవలయును. ఆపిమ్మట రౌండుటేబిలు సమావేశమునందు గాని, వేరొక ద్వారాగాని, ప్రజలకోర్కెలను వెల్లిబుచ్చవచ్చును. ప్రజలహక్కును తృణీకరించెడి సమయమున, స్వపరిపాలనవిధానములను తయారుజేసి సమర్పించుట వలన, వ్యవహారము మరింత చులకన యగుటదప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు.

సంస్కరణముల నుపయోగించి విజయము గాంచుడు, లేనియెడల నభివృద్ధి గలుగదు, అన్నిపక్షములతో గూడిన బ్రిటీషువారి నిశ్చయమిదియే యని, బర్మేశాహ్లాద ప్రభువుగారు ఖండితముగ బలుకుచుండ, స్వరాజ్యవిధానములను సమర్పించుటవలన నేమిఫల ముండును? వీనివలన ప్రజలకోర్కెలు గొంతెప్పుకోర్కెలని తెలుపుట సంభవించును. బర్మేశాహ్లాద ప్రభువుగారి నుడువులను లేబరుపక్షమువారు నిరాకరింపరయిరి. తమ నిశ్చయము వేరనియు, భారతీయుల స్వయంనిర్ణయాధికారమును తాము గుర్తించెద మనియు ప్రకటింపరయిరి. మీదమిక్కిలి, భారతీయుల కేమికావలయునో తమకు తెలియలేదనిగూడ కలనల్ వెడ్డివుడ్డుగారు సూచించిరి. వెడ్డివుడ్డుగారివాక్యములు కడు చిత్రముగ నున్నవి. భారతీయులకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము కావలయును. అందుకు స్వయం నిర్ణయాధికారమును ప్రసాదించవలయును. స్వయం నిర్ణయ మనినను, స్వపరిపాలన మనినను, వెడ్డివుడ్డుగారి కర్థముగానిచో, వారిని జూచిన జాలియగును. స్వపరిపాలనము గూర్చియు, స్వయంనిర్ణయము గూర్చియు, లేబరుపక్షమువారు రధికారమునకు రాకముందు తీర్మానముల గావించియుండిరి. అప్పుడు తెలిసిచేసిరా? తెలియకుండ తీర్మానించిరా? వెడ్డివుడ్డుగారి ఊమాఁజణ, వారి యనమర్థతను చాటుచున్నది. ఇంపీరియల్ భావములు, లేబరుపక్షము వారి ని విడువలేదని,

విదిత మగుచున్నది. ఇంగ్లండులో మాత్రము ప్రజలు తమ కేమిగావలయునో చెప్పగలరా? బ్రిటీషుపక్షము లన్నియు గలసి ఇంగ్లండుకు సరిపోవు రాజ్యాంగ ప్రణాళికను తయారుజేయగలవా? హిందూదేశమునుమాత్రము తలతోకలేని కోర్కెలను చెల్లింపుడని కోరు టేల? స్వరాజ్యవిధానములను తయారుజేయవలసిన సమయ మరుదెంచి నపుడు జేయవచ్చును. ప్రస్తుతసమయమున, ప్రజాశక్తిని బలపరచుటయే ముఖ్యము. ప్రజల స్వయం నిర్ణయాధికారమును ఇంగ్లండు తప్పక గుర్తించు నటుల చేయవలయును. స్వరాజ్యవిధానములను తయారుజేయుట సుకరమే. ఆయవ్యయాధికారము ప్రజలకు లభించుటయే, స్వరాజ్యమునకు మూలాధారము. ప్రజలు తయారుజేసిన విధానమును పార్లమెంటుసభవారు రంగీకరించెద రనువాగ్దానము ముందుగ వెలువడవలయును. సంస్కరణ శాసనపు పీఠిక, స్వపరిపాలనాంతరముల నిర్ణయమును కాలనిర్ణయమును పార్లమెంటుసభయందు నిచ్చినది. ఆ విషయమై బర్మేశాహ్లాద ప్రభువుగారిటీవల గోరంతలు కొండంతలు చేసిరి. సంస్కరణ శాసనపీఠిక యందలిషరతును భారతవర్ష మంగీకరింపజాలదు. ఆ షరతును ఇంగ్లండు వదలుకొననంతవరకు, హిందూదేశము సంతృప్తి జెందజాలదు.

హార్డింజ్ ప్రభువు: వంగదేశ విభజనము

వంగదేశవిభజనమును రద్దుజేసి, హార్డింజ్ ప్రభువు దేశమునందు శాంతిని నెలకొల్పిరి. హార్డింజ్ ప్రభువుగారి దూరదృష్టి నెంతని కొనియాడినను తనివీటిరదు. వంగదేశమంతయు వలదని నను వినక, వంగదేశమును విభజించి, కర్జనుప్రభువు గారు తమపంతమును సాగించుకొనిరి. హిందూదేశమునందు, అప్రతిమాన మగు జాతీయభావమును మాత్రము జ్వలంపజేసిరి. మార్చి ప్రభువువంటి విశాలహృదయులుగూడ, వంగదేశ విభజనము సిరనిర్ణయ మని పలికిరి. దానిని కదలంప వీలులేదని చాటిరి. ప్రజాందోళనకు లొంగి తామెట్టిమార్పును జేయజాలమని, మింటోగారు చాటియుండిరి. ఇట్టి సందర్భములలో వంగదేశ విభజనమును రద్దుజేయుట కెంతటిదైర్ఘ్యము గావలయునో యూహింపవచ్చును. ప్రతిష్ఠను వెనుకకుజెట్టి, ముఖ్యావసరమగు మార్పును గావించుటచే, హార్డింజ్ ప్రభువు భారతీయులకృతజ్ఞకు బాత్రులై, హిందూదేశమున ప్రబలిన తీవ్రమగు నశాంతిని పారద్రోలగలిగిరి. యుద్ధము ప్రారంభ మయినపిమ్మట, ప్రజలలో ప్రబలిన గాఢ మగు రాజభక్తికి, హార్డింజ్ పరిపాలనమే ముఖ్యకారణమయ్యెను. స్వల్పసైన్యమును హిందూశమునం దుంచి, మిగిలిన సైన్యమును యుద్ధభూమికి పంపుటకు, హార్డింజ్ ప్రభువు అవలంబించిన సామ్యపద్ధతులే కారణమయ్యెను. వీరిపద్ధతులను పిమ్మటి వారు అవలంబించియున్నచో, నేడింతటి దుస్థితి ప్రబలిడెదిగాదు. కాని అన్యభాజరిగెను. కర్జను ప్రభువుమాత్రము వంగదేశ విభజనమును రద్దు జేసిన సందర్భమును మరువలేదు. వారి కది చిన్నతనముగ దోచెను. కలకత్తా ఖ్యాతిని సమర్థించువ్యాజమున, తమ మనోభిప్రాయములను "ఇండియాలో బ్రిటీషు,



నాటుకోటి నాగరతాయి విద్యాల

రామకృష్ణ సంఘమువారి యాజమాన్యమున సుమారు 1½ లక్షల రూపాయలు వ్యయముతో కట్టబడినది.

మహాత్ముడు స్వరాజ్యపక్షమువారికి

గావించిన సూచన

బర్మెను హెడ్ ప్రభువు ప్రసంగమునకు

తగు ప్రత్యుత్తరము

ఆసపు ఆలిగారి అభిప్రాయములు

డెల్లీ, జూలై 23:—స్వరాజ్యవాదియగు అసఫ్ ఆలీ బారిష్టరుగారి కి క్రిందివిషయము ప్రకటనార్థము పంపిరి.

“మహాత్ముడు పండితునిచేతికి జాతీయమహాసభను ఒప్ప గించుట, స్వరాజ్యపక్షముతరపున పండితుడు దాని నంగీకరించుట, సంపూర్ణముగ పశ్చిమరాజనీతిపద్ధతుల నవలంబించుటను ద్యోతకపఱచును. ఇది పశ్చిమవిజ్ఞానముచే బెంపొందినవారలకు సులభముగా బోధపడును. బర్మె హెడ్ ప్రభుని యుపస్థానమునకు వీరు చేసిన పని చాల ఘనమని యోచింపవలసినదే. మనము పాశ్చాత్యపద్ధతుల నవలంబించునంత కాల మాంక్షేయాలకు మన యుద్యమముల బలము సులభముగా దెలియు రీతి నుండవలయును. స్థితిగతులు మాస్తగత మగునటులు రాజకీయ మగు పలుకుబడిని హెచ్చించునట్టి సంస్థలన్నిటిని మనము పశేషముగా విలయింపవలయును. సహకార మొనర్చి, లేయిండుల ప్రతిఘటన మవలంబించియు కార్యక్రమము నడుపవలయును. ఆవ్యతసరపు మహాసభలోని పద్ధతులను గొనసాగించుటకు వచ్చే వత్సరమందు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి నే యధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనవలయును. కాని వనయెడల నిజరకు జూపు యభిమానమే గాక మన పక్ష మందు సంపూర్ణముగ పని సేయు నెడల సరోజినీ దేవిగారి నే యధ్యక్షురాలుగ నెన్నుకొనవచ్చును. ఎవరైనను వచ్చేసంవత్సరమందు విశేషముగ నుద్యమమునకు బలము గలుగును, వారిసహాయమున పక్షమును బలపరచి వచ్చేసంవత్సరమందు దన్నికలందు సంపూర్ణ జయ మందునట్లు ప్రయత్నింపవలెను.

(అ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

మునిసిపలు శాసనసవరణ చట్టము

పునః, జూలై 23:— బొంబాయి శాసనసభ నేడు న సమావేశమయ్యెను. బొంబాయి మునిసిపలు శాసనసవరణచట్టము



కీ॥ శే॥ కవలప్పర ముప్పిల్లు

నాయరు గారు

డా॥ నాయరుగారిలో కూడ జ్యెస్టుపక్షమున బని చేసిరి. ఇండియన్ డిఫెన్సు దళములో నాక్ కమిషన్ యుద్యోగిగానుండిరి. స్టేటుకాన్సిలులో మదరాసు తరపున సభ్యత్వము వహించిరి.

మూడవసారి శాసనసభయందు చదువబడినది. బొంబాయి రాజధాని సహకారసంఘ శాసనమును సవరణ గావించుటకు చట్టమును గౌరవనీయులగు మంత్రి దేహాపిగారు రెండవసారి ప్రతిపాదించిరి. సెలెక్టుకమిటియందు మరొకపర్యాయము చట్టమును విచారించుటకు బంపవలయునని పి. జి. శోషిగారు తీర్మానమును

ప్రతిపాదించిరి. కాని శాసనసభ యీసవరణను అంగీకరించలేదు. రెండవసారి చట్టము శాసనసభయందు జరుపబడినది. ఒకప్రకరణము తరువాత మరియొకప్రకరణము విచారించబడినది. తేబడిన సవరణలపై చర్చజరిగెను. చర్చతో శాసనసభ సమావేశమునాటికి సంపూర్ణ అయ్యెను.

(అ. ప్రె.)

బి. యన్. శస్త్రాలుగారు

స్వరాజ్యపక్షపుసభ్యుడు కాడు

కలకత్తా, జూలై 23:— మిడ్న పురమునుండి దేశబంధు చి తరంజనదాసు స్థానమున నెన్నుకొనబడిన బి. యన్. శస్త్రాలుగారు తన స్వరాజ్యపక్ష సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చెనని నంగరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్షాధ్యక్షుడగు నేనుగుప్తగారు తెలియబఱచుచున్నారు.

(అ. ప్రె.)

ఓ డ లు

బొంబాయి, జూలై 23:— ‘రాజ్యకు’యొడ 16వ తేదీ ని లండనుతెహలులో బయలుదేలి 22 వ తేది యుదయము గం 5 లకు పోర్టునెడ్డు రేవు చేరి మరల గం 11 ల కనటిసండి బయలుదేలిను.

లండనుకుబోవు ‘యోలీసియా’యొడ నూయజువద్దకు 22వ తేదీని రాత్రి గం 1-30లకు చేరెను.

(అ. ప్రె.)

షియాకేసు

సర్ ఆలీఇమామ్ గారు రాజీకివచ్చుట

పాట్నా, జూలై 23:— పాట్నా హైకోర్టులో షియాకేసు చిత్రముగా ముగిసినది. షియా మసీదు మొదలైన వానిని రిపేరుచేయుట క్రింద 8000 రూపాయలను వానిని పోషించుటకు సాలుకు 3000 రూపాయలను గ్రాంటు చేసినట్లు యైన కేసు సెల్లివేయుట కంగీకరింతు మని ఫిర్యాదుల తరపున వాదించుచున్న సర్ ఆలీఇమామ్ గారు తెలియజేశిరి. న్యాయ మూర్తి దాసుగారు ప్రభుత్వమువారి కిసంగతి తెలియజేయవలెననియు తప్పక అంగీకరింపవలెనని శిఫారసుజేయవలెననియు ఇండియా మంత్రియొక్క న్యాయవాది యగు మనూక్కుగారికి తెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారి జవాబుకొరకు కేసు నిలిపివేయబడినది. తిరిగి సెలవులైనతరువాత ప్రారంభింపబడును. (అ. ప్రె.)

కౌనికలు ప్రశ్నలు

లాలాహరికృష్ణలాలుగారి జవాబులు

1. ఇప్పటి కాలగ్రెసుక్రిడువిషయమున నా కాక్షేపణ యేమియునులేదు.
2. కాలగ్రెసుసభ్యులు (నూలురూప మునగాని ధన రూపమునగాని) చందాచెల్లింపవలెనను నియమమే యుండ గూడదు.
2. శాసనసభలలోను దేశమునందును జరుగదగిన రాజ కీయ యధానమున కాలగ్రెసువారే నిర్ణయింపవలెను.
4. కేవలము శాసనసభకు అందోళనమును మాత్రమే జరిపినచో బ్రిటిషువారు స్వరాజ్యమునియ్యరు. బ్రిటిషువారి భారతీయులపై నుండు గౌరవముపైననే వారియొద్ద ఆధార పడును.
5. స్వదేశీదృవ్యమునందు అన్ని దేశీయపరిశ్రమలును చేరవలెనుగాని కేవలము ఖర్చుమాత్రమేకాదు.
6. నే నిదివరకు మంత్రిగా పనిచేయుంటిని. కాన నాకు మరల మంత్రిపదవి నియ్యరు. అందువల్ల నా ఆభిప్రాయ మును తెలుపుట అవసరము.
7. మన వికమత్యమును బలమును స్పష్టపరచుటకు ఏప నివి చేయవలసివచ్చినను నేను వెనుదీయను గాన అవసరమైనచో ప్రతిఘటనమునుగూడ చేసెదను.
8. ఇప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమువా రొక్కరే రాజకీయ ములో నిజమైన కృషి చేయుచున్నారు. కాన వారే కాలగ్రెసు ప్రతినిధులుగా నుండవలయు.

వల్లభాయిపటేలుగారి జవాబులు

1. ప్రస్తుతమున్న కాలగ్రెసుక్రిడు చాల బాగు గా నున్నది.
2. వికమత్యము కలుగుటకు నూలుచందా యొక్కటి మాత్రమే అభ్యంతరకరముగా నున్నచో దానిని తీసివేయుటకు నే నంగీకరింతును.
3. శాసనసభలకు వెళ్లుటతప్ప తక్కిన పనుల నన్నిటిని చేసెదను.
4. నిర్మాణ భానమును సాగించుటయే శాసనసభల లోను దేశమునందును గూడ దేశీయులకు ముఖ్యవిధిగా నుండ వగను.
5. శాసనసభకు అందోళనమును మాత్రమే చేయు మన్ననో బ్రిటిషువారు స్వరాజ్యము నియ్యరు.
6. విదేశీ బట్టలను పూర్తిగా బహిష్కరింపవలెను.
7. శాసనసభల ఎన్నికలకు నిలచినంతమాత్రమున పన్ను లను చెల్లింపకుండ గల శక్తి దేశీయులకు కలుగదు. అట్టి శక్తి యే కలిగినచో శాసనసభలకు నిలచ వసరమేలేదు.
8. నేను శాసనసభ్యుడనుగా నుండుట జరుగదుగాన మంత్రిపదవుల ప్రసక్తి కలుగనేకలుగదు.
9. రీడింగు- బర్మెను హెడుప్రభువుల సంభాషణలవలన లాభము కలుగునని నేనెన్నడును ఆశించనేలేదు. పొల్లుమాటల నలన పనులు జరుగవు. స్వాతంత్ర్యమున కొక నిర్ధారణయగు సాధనము లేదు. విదేశీబట్టలను పూర్తిగా బహిష్కరింపవలెను

అలహాబాదునందు పీఠవండుగ

గత్రరి జరుగకుండ ఏర్పాట్లు చేయుట

అలహాబాదు, జూలై 28:—భయమున కవకాశము గ న్నించకపోయినను, ముందుజాగ్రత్తకొరకు రాబోవు పీఠ వండుగ సందర్భమున అధికారులు కట్టుదిట్టములను గావించిరి. జిల్లాయందు, నగరమందు కట్టలు దీసికొని పెడలుటకు వ్యక్తులు నిరోధింపబడెను. ఊరేగింపు విషయమున గూడ నిబంధనచేయ బడెను. కాంతిసంరక్షకార్థమై పియా, సున్నీకు కాఖా నాయకులుచే జామీను దీసికొనబడెను. (అ. ప్రె)

తిరువాన్కూరు దేవస్వం

కమీషనరు

ఆర్. కృష్ణపిల్లెగారు నూతనముగా నియమింపబడిరి తిరువేంగ్రము, జూలై 28:— సంస్థానమందలి దేవస్వ ము కాళి పరిపాలనను దివానుగారి బాధ్యతనుండి మహారాజా రీశేంటుగారు దొంగించిరి. ఆర్డింగు దివానుగానున్న ఆర్. క్రిష్ణపిల్లెగారు మాసమునకు రూ 1000 ల మీద దేవస్వం కమీష నరుగ నూతనముగా నియమింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

మౌలానా మహమ్మదాలీ గారి ఆరోగ్యము

మౌలానా మౌకతాలీగారి లేఖ

నాసోదరు దేవిషయమునందును ఒకరు చెప్పినట్లుల వి నువాడు గాడు. అతనికి ఆరిఫ్ మౌలానా కలయ. దానికి మందు లేదు. గాని కఠినపత్యమున్నది. ఘర్షణపదార్థములను తినుగూడదు. పండ్లపైన కొద్దిగా తినవలెను. ఈరీతిగ యావజ్జీవమును పత్య ముచేయవలెను. విస్తారముగా శరీరవ్యాయామముచేయవలెను. కడలకుండ నొకచో కూర్చుండి పనిచేయువారైనచో వ్యాధి యొకను పెరుగును. ఈవిషయమున మాత్రము నాసోదరుడు యింద్రియములను పూర్తిగా స్వాధీనము చేసుకొనగలిగెనుగాని అపుడపుడు జీవ్యాకుస్వేచ్ఛ నివృత్తమందును. ఈవ్యాధి ఒక హెచ్చరికయే. రోజుకురొజు వాక్యకృమ వచ్చుచున్నదిగాని యవ్య నము వచ్చుచుండలేదు. పనిలోను యితరవిషయములలోను గూడ అతనికి సహాయము ముఖ్యపరముగా నున్నది. కాన విత్య లాలోచించి తన ఏర్పాటు చేయవలెను. ఒక విత్యడు వచ్చి ఒక సంవత్సరముసాటు కామ్రేడు హాండ్ల పత్రికలవిష యమున సహాయముచేయునట్లు ప్రాత్యక్షపరపవలెనని నేను మహాత్ముడుగూడ వ్రాసితిని. అతడు వచ్చి సహాయము చేయు నని నమ్మెను. నాసోదరునియందు దెన్ని లోపములున్నను అతని యందు దధికమగు అభిమానముగల విత్యలుపలువురున్నారు. వారే యిదివరకుగూడ సహాయము చేయుచుండిరి. ఇప్పుడుగూడ వారే వెంటనే సహాయము చేయవలెనని నేను కోరెదను. నేను సోదరు డు నగుటచే విత్యలు ప్రతీతినిచెడువీరిని ప్రశంసింపజాలను. కాని నా సోదరుని ప్రజ్ఞాతీత్యములు సహాయము లేకపోవుటయను కారణమున ధ్యంసము కాగూడదు. కొందరు విత్యలు రహస్య ము గా ధన సహాయము గూడ చేసియు న్నారు. ఇట్టి సహాయ మింకను హెచ్చుగా జరుగవల సియున్నది. చందాదారులుగా నుండియు, పత్రికలలో ప్రకటిం చియు ఆంగ్ల ఉరుదూభాషలలో అచ్చుచేయించు పనినిన్నియు, యథాశక్తిగా విరాళముల నిచ్చియు పలువురు సహాయము చేయవచ్చును. నాసోదరు డెన్నడును ధనికుడుగాడు. నేడు చాల దీదృశిలో గూడ నున్నాడు. తనకును తనభార్యకునుగల ధనమునంతయొముద్రాకాళులకొరకు వినియోగించియున్నాడు. కాన విత్యలందరును వెంటనే రోడ్డుదగ్గరెదను. (కామ్రేడు)

భారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘ సభ

మహాత్ముని సూచన

“అట్టిబరు నెల మొదటి తేదీని జరుగు సభలో నూలుచం దావరతునుగూర్చి ఆలోచింపబడునుగాన సభ్యులందరును ము ఖ్యముగా రాగోరెదను. ఆసభలో జరుగగల పరిష్కారము ఏక గ్రీవముగానే జరుగవలెను. శాసనసభలకు వెళ్లుటకు ఆక్షేపణ లేనివారందరును వెంటనే స్వరాజ్యపక్షమున చేరి దానినిబలపరు పవలెను. ముఖ్యమగుమార్పు జరుగవలసియున్నది. సాధారణపరి సితులలో భారతకాంగ్రెసు సంఘమువా రట్టిమార్పును చేయగూ డదుగాని ఆసాధారణపరిసితులలో అట్టిమార్పు చేయకుండుటయే దోషము. దేశీయులలో హెచ్చుమంది అత్యవసరమగుమార్పును కోరినచో భారతకాంగ్రెసుసంఘమువారు దైర్యముతోఅట్టిమార్పును చేయుటయే ధర్మము. పిమ్మట మహాత్ముని దానిని రద్దుపరచినను సరే వారిని మందల్చించినను సరే గాని యిప్పుడు మాత్రము జంకగూడదు. ఎప్పుడును ప్రతినిధి కర్తవ్య మిదియే. అందువలననే అతనికి సాహస మవసరము. కోవున భారత సంఘ సభ్యులలో హెచ్చుమంది యిట్టి మార్పును కోరుచుండినచో వారు సంతోయాత్ములై మూడునెలల వరకును కాలమును వృధచేయగూడదు. ఈ చర్యతో కాన్పు రులో మహాత్మునికి వృధా కాలయాపనము కలుగకుండుటకు యిప్పుడే స్థాయిసంఘమువారే దీనిని పరిష్కరింపవలెను. ఇటు పైని కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రధానముగా రాజకీయ సంఘముగా గూడ మారవలసియున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువా రిటుపైని కాం గ్రెసు లో ప్రధాన భాగము గా నుండుటకు బదులు స్వ రాజ్య పక్షమే కాంగ్రెసు కావలెను. బర్మెను హెడుప్రభువు ప్రసంగమునకు భారతకాంగ్రెసుసంఘ మువా రొసంగదగిన అల్పతనమును ప్రత్యుత్తర మిదియే.” (ఎంగుయిండియా-జూలై 28)

భారత స్వరాజ్యపక్ష స్థాయిసంఘసభ

ఒక ముఖ్యవిషయము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు మొన్న 22 వ తేదీని కలకత్తానుండి బయలుదేరి వెల్లిరి. బర్మెను హెడు ప్రభువు ప్రసంగమునకు తన ప్రత్యుత్తరము వ్రాసంగటకు మహాత్ముడు చూపిన బౌదార్యమునకు అధికమగు కృతజ్ఞతను నెహ్రూగారు వెల్లడించిరి. నూలుచందా మరతును మార్చవలెనని మహాత్ముడే మొదట సూచించెను. స్వరాజ్యపక్షమువా రందరును ఆమోదించుటకు కొలస నట్టితిర్మానమును వ్రాయుడని స్వరాజ్యపక్షసభలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు మహాత్ముని కోరిరి. మహాత్మునియందు నెహ్రూగారి కట్టివిశ్వాసము కలదు. మహాత్ముడు దానిని వ్రాసెను. సభ్యు లేకగ్రీవముగా దానిని నామోదించిరి. “మహాత్మాజీ! మీరు వ్రాసిన తీర్మానమును సభ్యులందరునుగూడ నామోదించిరి. కాన మీరే ఎల్లప్పటికి నాయకులుగా నుండి మమ్ములను సజి పింపుడు” అని నెహ్రూ గారు నుడి విరి. అందులకు మహాత్ముడు నవ్వుచు సభ్యులకు వందనముల నొనరిం చెను. మహాత్ముడేదో గొప్ప మార్పు చేయునని ఎల్లవారును అ ప్పటినుండియు నూహించుసాగిరి. “అభినంద్వి నూలుచందా అ భ్యంతరముగా నున్నదని మీరు తలచుచున్నచో దానిని రద్దుప రచుటకు నేనంగీకరించెదను.” అని మహాత్ముడు సూచించెను. నెహ్రూగారు దాని భావమును గ్రహించిరి. “నూలు చందా మరతును డిశంబరు నెల వరకును గూడ ను పరీక్షింపవలెను. నిర్మాణవిభానము గూడ సరిగా జరుగట న్నచో మాకు బలము తగ్గిపోవును.” అని నెహ్రూగారు నుడి విరి. మహాత్మునకును నెహ్రూగారికిని జరిగిన తేలికలు ప్రక టింపబడిన దినమునకు ముందురోజు రాత్రి మహాత్ముడు నె హ్రూగారితో చాలనేపు మాటలాడెను. 22 వ తేదీ రాత్రి నెహ్రూగారు బయలుదేరి బోంబే పురు దానుగారి కుటుంబము వారిసంగరిని సందర్శించి అచట తిని బసవి వెల్లిరి. ఆగస్టు నెలలో వంగరాష్ట్ర శాసనసభ జరుగు నుగాన సభ జరుగుటకు ముందే అనగా ఆగస్టునెల 10 వ తేదీ ని నెహ్రూగారు మరల కలకత్తా నగరమునకు వచ్చి సంతోయ గ్రస్తులనున్న స్వతంత్రపక్షమువారికి ప్రాత్యక్షమును కలుగ జేసెదరు. ఈకారణము వలననే గాంధీమహాత్ముడుగూడ ఆగస్టు 15వ తేదీవరకును వంగరాష్ట్రమును వదలకుండుటకు నిశ్చయించెను. (తంతి వార్త)

వర్ష పాతము

సిమ్లా, జూలై 28:—గంగా మైదానమును, హిమాల యుకొండలగువను, పంజాబునందును వర్షము దురుకుగ గురి యుచున్నది. బొంబాయి, డక్కనులందు వర్షము సీరముగ గురియుచున్నది. దక్షిణ బర్మా, బీహారు, ఉత్తరప్రదేశము, సంయు క్తపరగణాలు, తూర్పు ఉత్తర పంజాబులు, తూర్పు మధ్య రాష్ట్రములు, మదరాసు డక్కను, ఉత్తర మదరాసు తీరము లందు వర్షము సర్వసామాన్యముగ సర్వత్ర గురిసెను. అస్సాము, మధ్య యిండియా, పశ్చిమ మధ్యరాష్ట్రములు, బొంబాయి డక్కను, కూర్గలం చచ్చుటవల్ల వర్షించెను. ఉత్తర బర్మా, తూర్పు రాజపుత్రిసానము, ఘాట్నరము, మళయాళము, దక్షిణ మైదరాబాదు, ఈశాన్యపు మదరాసులందు స్వల్పముగ వాన గురిసెను.

మార్గము 1, ఆక్యాలు, రంగూను 1½, బెస్సేను, క్యా ప్పు 2, దుర్లి, సోచారు 1, ఛిరవంకి, వార్డింగు 8, చిట్ట గాంగు, జల్పగిరి 2, నాఖాలీ, డాల్బునుగంజ్ 1½, వైవానా, హవారీజారు, దర్భంగా 1, పాస్నా, రూక్మీ 1½, లక్ష్మీపు రం 2, అంబాలా 4, సియాలుకోట 1½, సిమ్లా, డోహ్వాసీ 2, శుట్నా 1½, మార్బుగోవా, మంగుళూరు 2, పానుమకొంస, మదరాసు, కడప 1½, గోపాలపురములందు 1 అంగుళము వర్ష ము గురిసెను.

సూచన:—విశేషముగ మార్పు గానబడదు. (అ. ప్రె)

ప్రభుత్వ" మను కడపటి గ్రంథమున స్పష్టముగ చెల్లిరి. హార్డింజి ప్రభువు కయ్యమునకు కాలుదువ్వ స్వభావము గలవారు గాకబోయినను, కర్జను ప్రభువుగారి మరణమునకువారెంత చింతించినను, తమ చర్యను సమర్థించుకొనకున్న దురభిప్రాయములు వ్యాపించు నని ఎంచెను. హార్డింజి ప్రభువు గారు ప్రచురించినవ్యాసము, వారి సుహృద్భావమును దూరదృష్టిని చాటుచున్నది. "కర్జను ప్రభువుగారు చేసిన విభజనము, ఆందోళనమునకును, అశాంతిని బీజములను నాటెను. వారికి పిమ్మట వచ్చినవారు దానిఫలము ననుభవింపవలసి వచ్చె" నని హార్డింజి ప్రభువు వ్రాసిన వాక్యము లతిశయోక్తులు గావు. "మింటోగారిపాలనము నందు, వంగదేశములు రెంటియందును పరిస్థితు లభ్యాన్న మయ్యెను. విభజనమును రద్దు చేయ వలయుననుకోర్కె మరంత ప్రబలమయ్యెను. 1910 సంవత్సరాంతమున నేను కలకత్తాకు వచ్చినపుడు, తీవ్రస్థితి నెదుర్కొనవలసి వచ్చెను. బందిపోటులు, హత్యలు, మున్నగు నవి దినచర్యలయినవి. వంగదేశ విభజన నమే యందుకు కారణమని ప్రతివారును తలచిరి. త్వరలో నవి యంతరించెడియాశ గనుపించలేదు" అని హార్డింజిగారు వ్రాసిరి. హార్డింజిగారు ఎట్టి ప్రతిష్ఠను గమనింపక, కేవల పైపైచిహ్నములను నిర్మాణించుటతో కాలము గడువక మూలకారణమును నివారించుట నెను. ఇప్పుడు గూడ అట్టి రాజనీతికోవిదులు గావలసియున్నారు. అశాంతికి గలమూలకారణములను నివారించవలసియున్నారు. ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరచుటయే యుత్తమమని గ్రహించగల విశాలహృదయులు గావలసియున్నారు. వెనుకటివలె, మరల స్థిరనిర్ణయములను ప్రతిపాదించుటచే లాభము లేదు. బర్క్ హెడ్డు ప్రభువుగారి స్థిరనిర్ణయము ఎన్నిటికయినను అస్థిరము గాకమానదు. హార్డింజి ప్రభువుగారు, వంగదేశవిభజనమును రద్దుచేసి డిల్లీని ప్రధానపట్టణము గావించుటలో, దూరోద్దేశ్యముగూడ కలదని వారు ఇండియామంత్రికి పంపిన యీక్రిందివాక్యములలో గనుపించును. "మార్గమొక్కటే గనుపించుచున్నది. రాష్ట్రముల కెక్కుడు స్వపరిపాలనమును క్రమముగ నిచ్చుట ముఖ్యము. అటుపిమ్మట హిందూదేశము స్వపరిపాలనాసంస్థలు గల రాష్ట్రముల క్రింద ఏర్పడును. ఇండియా ప్రభుత్వము, వీని యన్నిటిపైనుండి పరిపాలనము చేడిపోవుచున్నపుడు మాత్రము జోక్యముకలుగజేసికొనుచు, సామాన్యముగ యింపీరియల్ వ్యవహారములను మాత్రము నిర్వహించుచు, మెలగును." హార్డింజి ప్రభువుగారు వెనుక సూచించిన రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము, ఇప్పటి కింకను సిద్ధింపలేదు. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమునే సాగించవలయు నని, ఇండియా మంత్రిగారు తీర్మానించుచున్నారు. మాంటుఖర్డు సంస్కరణములు, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించెనని, హార్డింజి ప్రభువుగారు తలచుట మాత్రము మిక్కిలి పొరబాటు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసభము
ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభ 26 వ తేదీయందును, స్థాయిసంఘసభ 27 వ తేదీయందును గుంటూరుపురమున సమావేశమగునని,

చదువరు లెరుంగుదురు. స్థాయిసంఘసభ సందిగ్ధ స్థితియందు గూడుచున్నది. దానుగారి మరణము వలన గలిగిన మాడ్పులు కలకత్తా సభలలో ను వ్యక్తమయ్యెను. కాంగ్రెసునందు స్వరాజ్యపక్ష ప్రాబల్య మింకను హెచ్చెను. కలకత్తా తీర్మానములనుగూర్చి ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారు యోచించి, కర్తవ్యమును నిర్ణయింపవలయును. కాంగ్రెసు నిర్ణయములపై ఆంధ్రులకు గల భక్తి సువిదితము. కాంగ్రెసును ధిక్కరించి పనిజేయుటకు, ఆంధ్రదేశమంతవరకు బూనలేదు. నాయకులు గలసి నిర్ణయించెడితోవను ఆంధ్రులు నడుచుటకు సంసిద్ధులుగ నున్నారనుటకు సందియము లేదు. ఆంధ్రదేశమునందు కాంగ్రెసు పనులు వెనుకబడి యుండుటకు కారణము, పద్ధతులలో భేదమని తలంప వీలులేదు. దురదృష్టవశమున వ్యక్తులమధ్య ప్రబలిన మనస్పర్థలు పూర్తిగ దొలగిపోవందుకు చింతింపవలసియున్నది. వీనికి స్వరాజ్యబహిష్కార పద్ధతుల భేదములుగాని, మరి యితరవివరములు గాని కారణము గాక, వ్యక్తుల ప్రాముఖ్యమును గూర్చి తగాదాలే మూలమని గన్పట్టుచున్నది. ఆంధ్రదేశము అంతఃకలహములచే నిండియుండుటచే, పనులు చురుకుగ జరుగలేదని, గాంధీమహాత్ముడు చింతింపవలసినవాడయ్యెను. ఇతరరాష్ట్రములు వెనుకడుగు వైచినను, కద్దరువిషయమున ఆంధ్రదేశము తనసంకల్పము నీడేర్చు నని నమ్మిన మహాత్మున కెంతటి యాశాభంగము గలిగెనో యూహించుట సులభసాధ్యము. 'ఏకమత్యము, ఏకవశ్య' మను శీకతో దేశము ప్రతిష్ఠించుచున్నది. కాంగ్రెసుపక్షములమధ్య నెట్టి వియోగము గలుగకుండుటకు, మహాత్ముడు ఆత్మార్పణ శక్తిని వినియోగించుచు పాటుబడుచున్నాడు. బర్క్ హెడ్డు ప్రభువుగారికి తగిన జవాబు చెప్పటకు, ప్రజలలో నైకమత్యము పెరుగుటయే మార్గమని, మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. ఇట్టిస్థితిలో ఆంధ్ర ప్రముఖులు ఏకమనస్కులై తమధర్మమును నెరవేర్చజాలరా? ఆంధ్రదేశమున కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల సంఖ్య జూచిన విచారమగును. ప్రతినిధిసంఘముల సభ్యులు నూలు వడుకవలయు నని అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము కోరినపుడు, పలువురు సందేహ మనస్కులైయున్న సమయమున, ఆంధ్రదేశ మెట్టి యుత్సాహము జూపెనో కనుగొనవచ్చును. కార్య నిర్వాహకసభ్యులే గాక, తదితరులుగూడ అత్యుత్సాహముతో నూలుదీయసాగిరి. గుజరాత్ మండలమును ఆంధ్రదేశము మించుననిగూడ తలంపబడెను. కాని, నూలుదీయుట కాంగ్రెసు సభ్యులందరకును విధియైనపుడు, ముందుండవలసిన ఆంధ్రదేశము వెనుకబడుట, నిరుత్సాహకరము. నాయకు లుత్సాహముతో కలసి పనిచేసిన, ఆంధ్రదేశస్థితి ఎక్కు డనుకూలముగ నుండి యుండెడిది. రాజావుసభలో వివాదపరిష్కారము జరుగవలయును. ఇంతటితో మనస్పర్థ లంతరింపవలయును. దేశభక్తియం దితరవివాదము లన్నియు లీనము గావలయును. ప్రస్తుత దుస్థితిని తొలగించుటకు, ఇతర రాష్ట్రముల తోబాటు ఆంధ్రదేశముగూడ నడుముగట్టవలసి యున్నది. కాంగ్రెసుసంఘములు చురుకుగ బనిచేయుచున్నగాని, స్థానికసంఘములను వశపరచుకొనుటగాని, శాసనసభలలో పతి

ప్రభుసము సలుపుటగాని, గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు పూనుటగాని దురటమగును. దేశబంధు దానుగారు తలపెట్టిన గ్రామపునర్నిర్మాణము జరుగవలయుననిన, గ్రామసంఘములచే చురుకుగ బనిచేయింప వలయును. గ్రామమే పునాది యని గుర్తించి, స్వరాజ్యసాధము నట్టి పునాదులపై నిర్మింపవలయును. ఈవిషయమై దూర మాలోచించి, కార్యప్రణాళికను నిర్మింప నవసరము గలదు. నిర్వహింపవలసిన భారము మహాత్తరయినది. ప్రతికూలశక్తులు రానురాను విస్తరించుచున్నవి. ఇట్టి విషమసమయమున స్వప్రయత్న సాధనల నెల్లరును కలసి నిర్వహించుట సర్వోత్తమము. అట్టి శుభసమయము త్వరలో లభించుగాక!

శ్రీ శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య శివగారు
సుబ్రహ్మణ్యశివగారు చనిపోయి రని వినుట కెంతయు చింతించెదము. వీరు జాతీయవాదులు. స్వార్థత్యాగులు. వంగదేశవిభజనసమయమునందు వీరు గావించిన రాజకీయాందోళనకు ఫలముగ దీర్ఘకారాగృహపానశిక్ష ననుభవించిరి. చిదంబరంపిల్లగారితో కలసి పనిచేయుచు, అమితోత్సాహము జూపుచుండిరి. పిమ్మట ప్రబలమగు శరీరవ్యాధిచే బాధపడుచు, వీరు వెలుపలకు పాజాలకయుండిరి. అట్టి సందర్భములలో గూడ, వీరి కార్యక్షేత్ర తగ్గలేదు. తుదిరోజులలో, వీరు భారతమాత దేవాలయమును నిర్మించుటకు విశేష ప్రయత్న మొనర్చిరి. తమిళభాషలో గ్రంథములను రచించిరి. వీరు గొప్పవక్తలు. వీరి మరణమువలన, తమిళదేశము సుప్రసిద్ధ దేశభక్తుని కోల్పోయెననుటకు సందియములేదు. జాడ్యపీడితులు గాకున్నచో నేటి రాజకీయరంగమునందు వీరెక్కుడు ప్రాముఖ్యము వహించియుండెడివారు. వీరి ఆత్మకు శాంతి గలుగుగాక!

క్రొత్తయపాయము
దేశబంధు దానుగారి స్థానమున, సాస్నాలు గారు వంగదేశ శాసనసభకు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. అట్టిముఖ్యస్థానమున కెన్నుకొనబడినవారు స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు తమశక్తినంతను వినియోగించెదరని ప్రజలెంచుట సహజము. కాని, సాస్నాలగారు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరని, నేను గుప్తగారు ప్రకటించుచున్నాను. దానుగారి స్థానము నాక్రమించినవారిట్లు మెలగుట దురదృష్టము. స్వలాభముకొర కేదియోపక్షము నవలంబించి, తమ పని యయినపిమ్మట జారిపోయెడివారి నెన్నుకొని ప్రయోజన ముండదు. ఈయపాయమును స్వరాజ్య పక్షమువారు కనిపెట్టి పనిజేయుట యవసరము. పైవాక్యము లచ్చుపడినపిమ్మట, సాస్నాలుగారు స్వరాజ్యపక్షమున తిరిగి చేరినట్లు, తెలిసినది.

మదరాసు ఇరిగేషను బిల్లు
గవర్నరుజనరలుగారి పరిశీలనార్థము నిలిపియుంచుట మదరాసు ఇరిగేషను బిల్లును శాసనసభవారు 1914 డిశంబరు 5 వ తేదీన ఆమోదించిరి. ఈబిల్లునందు గవర్నరు జనరలుగారు పరిశీలించవలసిన విషయములు కొన్నియున్నట్లు గవర్నరుగారికి దోచుచున్నది. కావున యూనిబంధనను గవర్నరు జనరలుగారు పరిశీలించుటకై చట్టనియమముల ప్రకారము గవర్నరుగారి బిల్లును నిలిపి వేయుచున్నాను.
ఇ.డబ్ల్యు. లీ, ప్ర. కార్యదర్శి.



అల్లయన్న బ్యాంకు మోసము

మక్వెడెన్ గారి సాక్ష్యము

లండన్, జూలై 22:—1920లో బోల్ట్ ను సోదరులు జేయుచున్న బ్యాంకు వ్యవహారమును కొన్ని భాగములను ఎంచి అల్లయన్న బ్యాంకు గారు దీసికొనిరి. 1921 జూనుమాసమునకు అన్ని సంగతులను, 610,000 పౌనుల విషయమై గూడ నాకు తెలియును.

బ్యాంకు ఆధికపరిస్థితులు తృప్తికరముగనున్నదని మక్వెడెన్ గారు చెప్పిన సంగతులను కొన్నిటిని న్యాయవాది జదివి వినిపించెను.

నాకు చెప్పినంతవరకు రాబట్ట బోల్ట్ గారు తన సర్వస్వమును బ్యాంకువరకు చేసెను. సంగతులన్నిటిని పరిష్కారము జేయుటకు తగిన సహాయమును మంత్రిపురముగారిచ్చిరి. బ్రతుకుగారు బ్యాంకు డైరెక్టరుగ ఎన్నుడును తేరిన మక్వెడెన్ గారనిరి.

బాల్బర్న ప్రభుని సాక్ష్యము

1912 లో బోల్ట్ సోదరులతో, జేరితనినియు భాగస్వామిగ నుండలేదనియు 1914 లో డైరెక్టరుగ నుండిననియు 1914—1919 లో బ్యాంకు వ్యవహారమును జూచుచుంటినియు బోల్ట్ ను సోదరులవద్దగ బ్యాంకు సొమ్ము విస్తారముగ నిలవయుండెననియు ఈ మొత్తము చాల విస్తారముగ నుండెననియు మక్వెడెన్ రాబట్ట బోల్ట్ ను గార్లతో చర్చించితినియు 1920 జూను 30 తేదీ న రి కి బ్యాంకు కు బోల్ట్ ను సోదరులు 15,00,000 పౌనులు ఇచ్చుటకును, మిగిలిన సొమ్మును తరువాత పరిష్కారము జేయుటకును ఏర్పాటు జేసెననియు అప్పటికి తాను బోల్ట్ ను సోదరుల క్రింద పనిజేయుచుంటినియు కొంతకాలమైన తరువాత మానుకొనెదనని జెప్పితినియు తాను ఇంగ్లాండుకు రోజువారే పోతిననియు 1920 జూనులో 1919 శిశుబుగ 81 తేదీ వరకు బోల్ట్ ను సోదరులపని తాలూకు నిలుపట్టిని జూపిరినియు, 100000 పౌనులు పైగా ధరావతులు నున్నటులు గాని ఎంతైననియు దానిని జూచి వ్యవహారము తృప్తికరముగనున్నదని అనుకొంటినియు కాని అనంతయు తప్పుగనుండెనని ఇప్పుడు కనుకొంటినియు బోల్ట్ సోదరులు బ్యాంకుకు గావలసిన మొత్తము నీయజాలనియు అల్లయన్న బ్యాంకువారు బోల్ట్ ను సోదరులకు బాకీపడిరినియు ఇది ఆశ్చర్యముగ నుండెననియు వ్యవహారమంతయు సరిగాలేదని తెలిసి క్రొద్దగ కనిపెట్టుటకు బూనుకొంటినియు 1922లో డైరెక్టరు పదవిని వదులుకొంటినియు బాల్బర్న ప్రభువు జెప్పెను, లెక్కలపుస్తకమును తనిఖీజేయుటకు వాయిదా చాలకాలమువరకు జేయవలెనని గోరిరి. సర్ మెట్రిక్ మ్యాడెన్ గారు వాయిదా జేయగూడదనిరి.

కర్నూలు క్రిస్తుగారిపై సాక్ష్య మేమియులేదనిరి. వ్రాసి కూచునువారి వైఖరి ఏమియు బాగలేదనిరి.

సెప్టెంబరు 14 లేదీవరకు వాయిదా వేయబడెను.

బ్రిటిషు పబ్లికు సర్వీసు

ఏర్పాటులు

లండన్, జూలై 22:—పారిశ్రామిక కష్ట మేర్పడుచో ప్రజలకు, ప్రభుత్వమున కిబ్బందిలేకుండ ఏర్పాటుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారి కౌశలసంఘముగ ఏర్పడిరి. అందులకు గావలసిన ఏర్పాటులను జేయుచున్నారు.

ఆంగ్లో-హైందవుల కష్టములు

రీడింగు ప్రభునితో జెప్పకొనుట

లండన్, జూలై 22:—ఆంగ్లో-హైందవులు ఇండియాలో పడుచున్న కష్టములను రీడింగు ప్రభునితో ఒకగంట ఆంగ్లో-హైందవ రాయబారులు చెప్పుకొని, సావకాళముగ వినిరి. రీడింగు ప్రభువు ఇండియాకు బయలుదేరుటకు ముందుగ బ్రిటన్ పోయి ప్రభునితో ఈ విషయమై మాట్లాడెదరట.

మరాఠో పరిస్థితులు

స్వేయిను సైనికులకు శత్రువులు ఒత్తిడిని గలుగజేయుట

మ్యాడ్రిడ్, జూలై 22:—శత్రువులు ఆర్మిస్టిక్యా, అయినేయికామధ్య దండువిడిసి స్వేయిను సేన లున్న స్థానములను ఆహారపదార్థములను రానీయకుండ జేయుచున్నారనియు అయినప్పటికిని స్వేయిను సేనలు కాపాడుకొనుచున్నారనియు తెలియుచున్నది. పూర్వము జర్మను సైన్యములోనున్న తురుష్క సేనానులు అబ్దులు కరీంగారికి సహాయము జేయుచున్నారు.

రిఫ్టులు మొండికట్టును పట్టుట

లండన్, జూలై 20:—రిఫ్టులపై దాడివెడలుటకు ప్రెంచి, స్వేయినువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. మనము చర్యను దీసికొనవలసినకాలము వచ్చెనని పెయిన్స్టిగారనిరట. అంతయు సిద్ధముగన్న గాని అవసరమను ప్రారంభించమనిరి. కాని ఒకే పర్యాయము ఏదో తేల్చి మరాఠోలో సంపూర్ణకాంతిని నెలకొల్పగలమని ఆశించుచున్నారు మనిరి.

పెటెయిను సేనాని పెజుకుపోవుటచేతను సహాయ సైన్యము వచ్చుటచేతను ప్రెంచి సేనలకు ధైర్యముగల్గెను. కాల్పులులు చిరిగిపోయిన దుస్థలను భరించుచున్నారు.

అర్బాల్ కరీంగారు ఇంకను జయించిలేదనను నమ్మకముతోనే యున్నారు. అసధికారలకు ప్రెంచి రాయబారులు చాలమంది ఆయననుగలిసికొనిరి. కాని తానుసంధికరణలను ఆలోచించు నూచన లెంతమాత్రముచెలవలేదు. అందుచే మ్యాడ్రిడ్ నుండి జేసిన ఫ్రాన్స్ కో స్వేయినువరకులను తెలుపలేదు. కాని కనక కావలసినపుడు దొరకునని అబ్దుల్ కరీంగారికి చెలియును.

* * *

అబ్దుల్ కరీంగారి సంధిషరతులు

లండన్, జూలై 22:—వెస్టుమిన్స్టరు గజటుపత్రిక అబ్దుల్ కరీంగారి టెల్లెగ్రామునచో సంధి కొడంబడుచునని చెబుచున్నది.

(1) రిఫ్టుల రాజ్యమును గుర్తించవలెను. ఆఫ్ఘనిస్తాను కిచ్చిన ప్రతిపత్తిని జాతిసమితిసభవారు అభయ మొనగవలెను. అబ్దుల్ కరీంగారికి అమీరుబిరుదును నీయవలెను.

(2) మరాఠో సుల్తాను తన ఏలికగ రిఫ్టులు అంగీకరించెదరు.

(3) జబల్ నంతను రిఫ్టురాజ్యములో జేర్పవలెను. వెర్గానది ఉత్తరపుగట్టు రిఫ్టురాజ్యమునకు వక్షిణ సరిహద్దుగ నుండవలెను.

(4) క్వేటా మెవీలాను స్వేయిను స్వాధీనములో నుంచుకొనవలెను. మెవీలాకు దక్షిణముగ నున్న శుభ్రము జేయని ఇనుపగనులను అనుభవించవలెను.

(5) రిఫ్టురాజ్యములో కొంత స్థాయిసైన్యము నుంచుకొనుట కంగీరించవలెను.

ప్యారిస్, జూలై 22:—పెజుపై అబ్దులు కరీంగారు మరల ఆశ్చర్యచరమను తలపెట్టక పోవుటచేతను, తూర్పు పడమటి భాగములందు తీవ్రముగ ఘోరములుచేతను నుండు ప్రళయము రానున్నదని పొడగట్టుచున్నది. పడమట నున్న కష్టము ప్రదేశములకు, తూర్పుననున్న తాబాను, అబ్దుల్ కరీంగారు ముట్టడించెదననియు ఫ్రెంచివారు ప్రతిక్రియల జరిపెననియు చెలియుచున్నది.

తూర్పు ప్రదేశమునందున్న ఫ్రెంచి సైన్యములు రిఫ్టులను తాబాను వాయవ్యముగ తిరిమివేసిరి. ఈ ప్రదేశములోనే యున్న మెయిలూ అను స్థానమును ఫ్రెంచివారు ఖాళీజేసిరి.

నాల్జీ సేనాని పెజుకు బయలుదేరిరి.

అమెరికను నౌకాదళము

సిడ్నీ నేటియుదయము 28 లేదీని జేరెను. చూడ సొంపుగనుండెను. 5 విమానములు నౌకాదళమునెంబు జనెను. సముద్రతీరమంతయు జనాకీర్ణమైయుండెను. అమెరికను నౌకాదళమునకు గొప్పసన్మానము జరిగెను.

బ్రూసుగారు నావికసంఘమువారిని గూర్చి నిందగమాట్లాడిరినియు ఆమాటల నుపసంహరింపకొనవలెననియు అందుచే బ్రూసుగారు నౌకనుండి వెడలిపోవలెను, లేదా తనూపని జెప్పవలెననియు లేనిచో బయలుదేరజాలమనియు తెలియజేసిరి. తుదకు ప్రయాణమును మానుకొనిరి.

మంత్రివర్గములో భిన్నాభిప్రాయములు

తగ్గాయిదా పోయి రాజీ ఏర్పడెను

లండన్, జూలై 22:—ఇటీవల ఆరంభపర్యాయములు మంత్రివర్గమువారు సమావేశమైరి నేటిసభతో తగవుపరిష్కారమగు ననుకొనుచున్నారు. రెండుగంటలుకూర్చుండిరి గాని వ్యవహారముకుదురలేదు. పరిస్థితులు సందిగ్ధావస్థయందేయున్నవి. బాల్బర్న ప్రభువు బ్యాంకుగారికి ఈ విషయమై తోడ్పడనున్నారు.

నౌకానిర్మాకార్యక్రమమునుగూర్చి రాజీ కుదరెనను డిశంబరులో 4 క్రాయిజరులను, 1926 లో మూడు క్రాయిజరులను నిర్మించెదరు. 1925 లో 2 క్రాయిజరులను 1926 లో 3 క్రాయిజరులు నే కట్టవలెనని చర్చిలుగారును కోశాధికారి యు గోరిరి.

కోశాగారమువారు నౌకాదళవర్గమువారు పరిపాలకవ్యయమును తగ్గించి నౌకాదళములను మరల ఏర్పాటుజేసిన విషయమును చూసిరి.

23 లేదీని కామస్సు సభలో బ్యాంకుగా రుపన్యసించెదరు.

ఈజిప్టులో వైమానిక ప్రచారము

లండన్, జూలై 20:—ప్రజలు, సైనికులు విమానముల నుపయోగించుకొని పయనముజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు 150000 పౌనులను ఏర్పాటుజేసిరి. యుద్ధమునందు దీనికి కావలసిన ఏర్పాటులన్నిటిని తయారుజేసిరి. కెయిరోలో తక్షణము వైమానికపాఠశాలను నెలకొల్పవలెను. యూరపుకు కొందరిని ఎన్నుకొని తనిఖీచు బంపవలెననిరి. అనుయాయులవద్దగ వైమానకదళము నేర్పాటుజేసి అలగ్జాండియా, నూయిజాదగ్గర పటాలముల నేర్పాటుజేసెదరట.

రూరుగనుల గోల

పని ఆగిపోయినను భయము

కొల్హాను, జూలై 22:—రూరులో పని అంతయు ఆగిపోవునని భయముగనున్నదనియు గనులలో పని విషమావస్థయందున్నదనియు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనవలెననియు ఆయావర్తకసంఘమువారు ప్రధానామాత్యునకు ఇతర మంత్రులకు తంతి నంపిరి. ప్రతిదినము లెక్కలేకుండ భర్తరపు జేయబడుచున్నారట. గనులన్నిటిని నీటిమయము జేసెదమనియు నీటిని పైకి తోడిపోయజాలమనియు విందలపబ డైరెక్టరులు చెలియజేసిరి.

జోకంల్లో మరల తగవు బయలుదేరెను. గనులలో పనిజేయువారిని భర్తరపు జేసిరి.

పారిశ్రామిక తగవులు

నేతపనివాండ్లు సమ్మె గట్టు భయము

200,000 నేతపనివాండ్లు నేతపనిములను తగ్గించెద పని ప్రకటించుటచే వీరందరును ఆచకటనను రద్దుజేసినగాని సమ్మె గట్టెననుచున్నారని కామస్సుసభలో చెలియజేసిరి. సమ్మె జరుగకుండ ఏర్పాటుజేయుచున్నాడ ననియు ఉభయపక్షములవారు ఇంకొకపర్యాయము ఆలోచించవలె నని చెప్పితినియు సర్ ఆర్తరు స్టీలు మెంట్లుండుగారు చెలియజేసిరి.

గనులపనివాండ్లు తీర్మానము

రాయబారులు ప్రారంభముగట్టుకు ముందుగ బొగ్గయజమానుల ప్రకటనలను రద్దుజేయవలెనని గనులపనివాండ్లు వారు గోరినవిషయమై అపోహములు లేకుండగ జేయుటకు ఇద్దరును సమావేశము గావలెనని గనులపనివాండ్లు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారికి బొగ్గయజమానులు చెలియజేసిరి. యజమానుల ఏర్పాటులను, రద్దుజేసినపుడే బహిరంగసభలో యజమానులను గలిసికొని మాట్లాడెద మని గనులపనివాండ్లు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు ప్రత్యుత్తరమందిచ్చిరి.

రైల్వేపనివాండ్లు వైఖరి

లండన్, జూలై 22:—ఇదివరలో రైల్వేపనివాండ్లు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు చెలియజేసినటులు పరిష్కారము చేసికొన్న గాని కార్మిక ఒడంబడికను చిక్కులుగల్గుననిరి. కాన మరల ఒకసమష్టి ఉపసంఘము ఆలోచించవలె ననిరి.

ప్యారిస్, జూలై 28:—నిన్నటిసాయంకాలము ఉపద్ర
 వకరముగ ఉరుములు పిడుగులు వీర్యదైను. ద్రాక్షతోటలు పా
 డైనవి. ధాన్యముపంట పాడాయెను. గర్భానునదిపొంగుటచేపర
 దచే కర్మాగార యొకటి గొట్టుకుపోయెను. రెండువంతెనలు
 నాశనమైనవి. రైల్వేబండి ధ్వంసమైనది. అందులోనున్న నలు
 గురు గన్యించుటలేదు. చాలమంది మెరుపుచే చనిపోయిరి,

శంకరలాలు బాంకరుగారు స్వరాజ్యపక్షమున చేరలేదు

బి. ఎస్. భారతాచారి తంతువార్త

“క్రొత్త మేయరు నేనుకు ప్రగతికి అభినందనవార్త లభి కముగా నచ్చుచున్నది. సర్వజనీయంగా రిఫర్మలక్రొత్తాంగంకో పన్యాసముల నొసగుచున్నారు. వికలభాయి సఖేలుగారు నా యకులతో సంభాషించుచున్నారు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారికి జబ్బుగానన్న నాయకులతో ఆలోచించుచునే యు న్నారు. ఎంగ్లండ్‌యీ నవజీవన పత్రికానిర్వహణము, దేశ బంధునిధి, ఖిద్మత్, రాట్టము మున్నగు పనులలో మహాత్ముడు నిమగ్నమై యున్నాడు. ఆచార్య ప్రభులచంద్ర రాయగారు ఖిద్మత్‌విషయము అధ్యధికముగ దీక్షతో పనిచేయుచున్నారు. సతీశబాబుగారు క్రొత్తరకము రాట్టమును తయారుచేసిరి.

శంకరలాలు బాంకరుగారు స్వరాజ్యపక్షమున
చేరలేదువార్త నిజముకాదు

బెంగాల్‌కోటాగారు కేజ్రీబంధికి చాలధనమును సమకూర్చుచున్నారు. ఒక మార్వాడీ ప్రభువుడు 25000 రూ పాయలను ఒక వాక్రిప్రభువుకు 1000 రూపాయలను యిచ్చిరి. అన్ని మతములవాటను శ్రద్ధగా ధనమును సమకూర్చు చున్నారు. 24 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు మహాత్ముడు పాశ్చాత్య సంఘసభలో నుపన్యసించుటని బాధుచాగారు కలకత్తానుండి తంతువార్తనవేరిరి. (బాంబేక్రాంతికలు)

ఆల్వారునందలి కాల్పులు

సంస్థాన పులిచారణ-మహారాజు సమర్థనము

ఆల్వారు జూలై 28:-ఆల్వారు మహారాజుక కర్నూలు చేరినది. ఆల్వారులో నియంతానాలో జరిగిన కాల్పులవిషయ ముయి సంస్థానపు విచారణ సంఘమువారి నివేదిక ప్రకటించ బడెను. చాలకాలమునుండి వ్యవసాయదారుల కాండోళనపరు లచే దుర్బోలు కాయలకు నియంతానా యొక్క సంకేతలముగా చేర్చడెను. అప్పుడు సంస్థానపు వైశ్యమండోళనపరులను బంధించుటకు పంపబడెను. ఆ సమయమున వారు వైనికలపైతుపాకుల ప్రేచ్చిరి. కావున వైనికలకుండి స్వర్ణకాంక్షము తుపాకుల నుపయోగింపవలసివచ్చెను. దానివలన 13 వందల మరణించిరి. 12 వందలకి గాయములు తగిలెను. కరువుగల ప్రాంతమున దానిలో కిలరు. పిల్లలెవరునందు లేరు. మృగియొక్క సమాచారమేమి యు చెప్పియుటలేదు. గ్రామములకులకులకు గారామేమన తుపాకిగుండొకటి గడ్డిపప్పుయందు, నొక త్రాటిమూకొంటి వైనను బడెను. వారివలన నా ప్రమాదము లుభించినదేగాని, బుద్ధిపూర్వకముగ తొలగిపెట్టలేదు. నష్టము సుమారు 11,000 లుండును. ఈ నష్టమును మహారాజు భరించుట కేర్పాటులు చేసెను. వైనికలొక్క నాడుకొనుటకు ను తులనంకి నీగు చెప్పి కొనుట కధ్యంతరము చేయలేదు. గ్రామమును కొల్లగొట్టెను లేదు. ప్రజలగు కాలి కలకొల్పబడినదియు, వారు మర్యాదలకు చెవియొగ్గకు మారేములంబడినందులగు విచారించుచుండి గనియు సంఘమువారు చేరిరి.

మహారాజు సమాధానము

మహారాజు తాను స్వయముగ నీవిషయమును విమర్శించితినియు, న్యాయము గనుగొనుటకు స్వాల్పకాలము విచారణనుచితినియుండెడిది. ఆందోళనపరలచే నియంతానాల్ల రలకు మూలకానమును జేసిరి. అదిజయపూరుసంస్థానమునకు రెండుమైళ్ళదూరముననుండి కులభముగాపోవుటకు మీ లేకుండవలె వైపులక్షింపబడినది. వైశ్యవృత్తికాగల హజ్జలను మాత్రమే నివ్వహించెను. వారేపైన రెక్కజేసినదికల శిక్షించుటకు జంకు నారుగారు. కానికొందర్యక్షులను సంతోష చెట్టుటకు మాత్రము వారి మర్యాదకు భంగముగావింపను. ఈసంగత్యమున నాంగ్ల భారతమునుండి విచారణకు మనుష్యులను చెప్పింపవలయునని కొందరుకోరినవానికి విస్మయము నొందుచున్నాను. అట్టిదానివలన సంస్థానము విచారణనయ్యుటకు చేరిగానినియు, న్యాయ నిర్వహణ విషయమున లోటుగా నున్నదియు బోధపడుట యేగాక సంస్థానమునకు గళకలముగూడవచ్చును. ఎట్టిన్యాయము నలవరచాని, బంధులవలనగాని యింకొకటియుధికా గనుగూడలేదు. భారతప్రభుత్వ మివిషయమున గలుగజేసి కొనినందుల వారికెంతయు ప్రజలయందు చమకమును తగ్గించ రని ప్రజలకు ప్రార్థననములు నుడివెను. (అ. ప్రె.)

ంవదేమాతరం మాననప్రవృత్తి

మూల్యాను సబజ్జి తీర్పు

అమిర్చుదుగారు మూల్యానుసబజ్జిలో శిక్ష ననుభవించుచుండెనుపుడు ఖైదీలమర్యాదనుగూర్చి ఆయన లోకన ఆమయ ములను వందేమాతరంపత్రికలో ప్రకటించిరను కారణముననే యీమాననప్రవృత్తిదావా చేయబడెను. జయిలరు రాయసాహెబు యమునాదాసుగారు యాదావాచేరి.

“ప్రతికలో వ్రాయబడిన ముగ్గురవయసు లన్నియును నిజమని ప్రతివాదులు ప్రకటించిరి. వారు ప్రసవగుపజలంపా యినవి మిక్కిలి అల్పాంశములు. సాక్ష్యమిచ్చుటలో మేజరు వా డిగూ గారును మేజరు బ్రట్టెన్ గారునూ తప్పకుమును సాక్షి కమును వెల్లడించిరి. అందువలన పరిసాక్ష్యముయొక్క విలువతగ్గిపోయినది. ఖైదీబట్టెన్ గారి నులుపుమ పప్పుచెట్టుకొట్టె పప్పుది జయిలలోనున్నదని 20 మంది సాక్ష్యమిచ్చిరి. దానిచే గు కాను (వై) పెరేక, అనినాగుతేసిరి. వారిలో 12 మంది స్వయముగ ఆక్షి ననుభవించినవారే. (ఖయిలలో నెవరైన పనిని సరిగా చేయనివో చెవుల పట్టించెదరు. ఒకప్పుడు నిలుచుండియు ఒక పుడుకాల్గడమన నుండియు చెవులుపట్టుకొనునట్లు చేసెదరు.) అనివాది సాక్షియగు అలహాబాదుగూడ తేసెను.

స్థల వివరత లేకుండ కేరీరముపై పుచ్చుటలను తన్నుట, గుద్దుట, కొట్టుట, అను శిక్షకు “నిదారుగటు” అనిపేరు. వైదీలలోనే కొందరు లంబారు దారులు (పెడ్డెట్టెడిలు) అనబడుదురు. వీరు తక్కిన కైదీలను యాకీతిగా కొట్టెదరు, అని 48 మంది సాక్ష్యమిచ్చిరి. వారిలో సగమునందొక్కమ గుగా మిట్టి చెట్టులను తిలినవారే. పత్రి లో కొంత అధ్యయనముగా మరింపవలెనదే గాని యావృత్తి యున్నది బహుత్రమ. నిజమేమి తేసెనది.

నోట్లలో ఉమ్మిటను గూర్చి వానా అను కైదీ నొట్టిలో ఉమ్మిని మాత్రమే తినె సాక్ష్యమువచ్చినది. తక్కినవారి విషయమున తగినరీతి సాక్ష్యములేదు. వాది అటుల ఉమ్మె చనుటకు ఒక నివర్తనమును మాత్రమే చూపినచో చాలనియె నేను తలచెదను.

కైదీల ఆహారమును గూర్చి గూడ తగిన సాక్ష్యము లేదు.

లంచగండి తనమున్నదని రుజువైనది. వెనుక పంజాబు దొరతనమువారు నియమించిన సంఘమువారు గూడ లంచగండి తన ముచ్చదని వివరించెరి. జయిలరు ప్రతి కలయును కైదీల బంధుల యొద్దనుండి కొంత సొంత పుచ్చుకొనుచుండును. కైదీలకు సదుపాయము చేయుటకు వారిని బాధించకుండుటకును బంధువులెలల లంచము చెప్పుచుండురు. దీని నిర్బంధము వలననే బంధువు లెచ్చెదరు. ఏలవనగా క్రొత్తగా నొకడు త్రుడులోకి రాగానే వానిని అధ్యయనముగా బాధించి ప్రతి ల యను వాడు లంచమిచ్చునటుల నిర్బంధించెదరు. వాడు భయ పడి అంగుల కంగీకరించి తన బంధువులనుతేయజేయును. వాది అంబల లంచము పుచ్చుకొనుటకు ప్రయత్నించె నని రుజువైనది.

ఇందువలన ప్రతివాది నామామాత్ర ము నష్టపరిహారము నిచ్చునటుల మాత్రమే తీర్పుచెప్పితిని” అని సబజ్జి తీర్పులో వ్రాసెను. ఈ తీర్పు చెప్పబడిన పిమ్మట జయిలరు ఫించెను యిచ్చి పనిలోనుండి తొలగించిరి.

లాల్లాజీ అభిప్రాయము

పంజాబు చెరసాలలో జరుగ భూగతులలో సహస్రాం శమైనను యీ దావాలో పెల్లడికాలేదు. వానిని తొలగించుటకు దొరతనమువారికి చాల యిబ్బందు లున్నమాట నిజమే. నేనీవిషయమున శక్తింపన శేకుండ తోడ్పడెదనని లాలా లజ పతిరాయగారు వ్రాసిరి. (పీఠిలు పత్రిక)

చి. య. చింతామణిగారు

అలహాబాదు, జూలై 24 :- చి. య. చింతామణి గారు నుజుల రీతిరూప్రతికాసంపాదకత్వము వహించిరి. (అ. ప్రె.)

జయపురమందు రాజప్రతినిధి

కోట, జూలై 24 :- జయపురము రెసిడెన్సీయందు రాజప్రతినిధియగు టిట్టనుప్రభువువారి సతీమణితోగూడ విందు గుడుచు భాగ్యము కర్నూలు మెక్కుగ్గును దంపతులు, మేజరు ఫీల్డుంపతులు, మేజరు ఆగ్నిపు, ఖైత్రాసులగు రాజా అవరు సింగుబహదూరు, ఖైదీనుసను దంపతులు, కన్వెంటింపరు, టిప్పిదంపతులు, విక్టోరియా కాలము దంపతులు మొదలగువారగు గలిగినది. (అ. ప్రె.)

వృత్తాంత లేఖలు

బెజవాడ

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

కృష్ణానది

జూలై 28:-కృష్ణానది ఆనకట్టపై 12 అడుగులనీరు ప్రవహించు చున్నది. కాలువల నిండ నీరు వదలబడుచున్నది. ప్రతిరోజు వర్షము కురియుచున్నది. వర్షమువలనను, కృష్ణకాలు వలనను కావలసినంత నీటి స్థాయి ఉండుటచే ఈసంవత్సర ము పంట చక్కగ ఫలించునని యశించుచుండగ నారుమల్ల లో మితులలు బయలుదేరి నాశనము చేయుచున్న వని విను చున్నాము.

వైశ్యుల ధర్మములు

ఈ యూరిలోని వైశ్యబృందమువారు ఆషాఢ భద్రా అమివాస్యనాడు దుర్గామల్లేశ్వరస్వామివారి ఆలయము నందు సమావేశమై వైశ్య విద్యార్థులకు కన్య కా పర మేశ్వరీ సర్రమనందు భోజనము పెట్టుటకును వారి జీతముల నిమిత్తము విగు వందల రూ పాయలు ధర్మము సచ్చటకు తీర్చా నిం చినారు. ఈ ధర్మకార్యమును నెరవేర్చుటకై మ-శ్రీ అద్దేపల్లి వెంకటప్పయ్య, పొట్టిపామి, కాకరపర్తి భావనారాయణగార్లు ఒక కమిటీ క్రింద ఏర్పాటు చేయబడినారు. మరియు శ్రీధ్రమరాం బ మల్లేశ్వర గ్రంథాలయమునకు గ్రంథముల నిమిత్తము వెయ్యి రూపాయల నిచ్చుటకు హామీ ఈవైశ్యసంఘమువారు తీర్మానిం చినారుని వ్రాయుటకు సంతకముననున్నది.

బండరు

(ఒకవిలేఖరి)

లక్ష్మీపూజ

మా యూర దాదాపు రెండుసార్లములనుండి దేవీమహా పాసకులగు కే. పి. రామచంద్రరావుగారు నివసించుచుండిరి. దాదాపు యిరువదియైదు సంవత్సరములనుండి విజయలక్ష్మీఅమ్మ వారిని నిరంతరము ధ్యానించి పూజించుచుండె యా మహానుభావు లు తావు యిచ్చి తీగ ప్రసాదములచేతనే కొంతమంది గోగల ను ఆరోగ్యవంతులుగ చేయగలుగుచుండిరి. భూతగ్రహ సంబంధ వైన విషయములలో వీరు నిధియై యున్నాగు. పురజనులలోకి కట్టె గతి ఆవివారమునాడు మహావారి మేడమొదలున్న వికాల మైన హాలులో రామచంద్రరావుగారిచే విజయలక్ష్మీపూజసంప బడెను. ప్రస్తుత దానివిడి గంటలుమొదలు రాత్రి యెనిమిది గంటలవరకును తీగ పసానములు తాదైక్షలు పంచిపెట్టబడెను దాదాపు అయిదు ఆరువందల కొబ్బరికాయలు కొట్టబడెను. బహు ఆనందదాయకముగ ఆ రోజు జరిగెను. వేలకు వేలజనము ఆరోజునూగిరి. వారు ఒక్కసమ్మిడి అయినను ఆశించరు. వారు బాణగి విడిచి గుడివాడకు ఏతెంచినని వినుట కెంతయు శోచనీయము. ఆహార రిట్టిలో సన్న రోగులుగూడ ఈ అవకాశమును పొందెట్లుకొన కుండుదురుగాత.

వెంకటేశ్వరనిధి

మాపుర నట శేఖరులలో సుఖ్యులగు వెంకటేశ్వ వెంకటేశ్వ ద్దగారు మూడుకలలక్రింకుట చనిపోయిరి. ఈని లక్ష్మీ స్వామి గారి కాలమునుండి వీరు ఆంధ్రరంగస్థలమున ప్రధానపాత్రల ధరింపుచుండిరి. పది సంవత్సరములక్రింద ఏర్పాటుచేయబడిన చిత్రకళీయ నాటకపాటిపరిశ్రమలో ఆంధ్రదేశమునుండి ఎంతెంద గో వచ్చినను సత్య, బాహుకపాలలకు ఏర్పాటుచేయబడిన బం గారు పతకమును వీరే గెలుపొందిరి. లెలుగునాటగనులలోనే గాక హిందీ నాటకములలో గూడ వీరు నాయక పాత్ర ధరించుచుండిరి. వీరి వరజానంతరము వీరుటుంబము ధనలేమితే చిక్కులలో నుండ వారిసోదరనటుల సహాయముచే వారిన్నీ పీఠులు నాటకములాడి ధనసహాయముచేయ నిశ్చయించి కొద్ది రోజులక్రిందుటచే చిత్ర సళీయ నాటకప్రదర్శనము గావించిరి. శ్రీ అడ్డంకి శ్రీరామ మూర్తిగారు, మద్దాలి శేషగిరిరావుగారు, మిట్టిడి జగ్గరాజు గారు ప్రధానపాత్రల ధరించిరి. వానచే గన మెక్కినగా గూడ కపోయినను యీ యుద్ధముననుసరి ప్రతివారును ప్రోత్సహించ బ్రాభితులు. నాటకాభిమానులు నలుగురు నిక్క సహాయము చేయవలెను.

చిత్రరంజన దాసు

[అసఫు ఆలిగారు ఫార్వర్డ్స్ త్రికయం దిల్లీ వ్రాయుచున్నారు:]

కడోన 6 సంవత్సరములలో క్రి కేమలైన మహానాయకుని జీవితమునందలి విశేషములను నాకు తెలిసినంతవరకు వ్రాయునట్లేశించితిని. 1919 సంవత్సరమున దాసుగారిలో వృత్తి విషయసంబంధము నాకేర్పడెను. ఢిల్లీ వాస్తవ్యులును జాతీయవాదులలో ప్రముఖుడును అస శంకరలాలుగారి పైనను మరి కొందరిపైనను బంధిపోటు దొంగతనము నేరము మోపబడెను. ఒక సౌరసభయందు శంకరలాలుగారు రుపవ్యసించుచుండిరి. సభలో దుండగిల్లుకొందరు పోలీసుఉద్యోగిపై దౌర్జన్యముసరిపి ఆతనివద్దనున్న పిస్తోలునులాగుకొనిరి. పోలీసువారుఈదుండగిల్లడను శంకరలాలుగారిని కల్గిపి వీరందరు బంధిపోటు, దొంగతనము గావించిరిని కేసుతెచ్చిరి. శంకరలాలుపక్షమున నేను అభ్యంతరుగారు న్యాయవాదులుగనంటిమి. పిమ్మట ఈ కేసుజరుపుటకు దాసుగారు పూనుకొనిరి. న్యాయవాదవృత్తియందు వారికి గల అద్భుతసాధ్యమును చూచుటకు నాకప్పు డవకాశము కలిగెను. ప్రథమమున మారుపలకక నేను కేసువిషయమై చెప్పి వివరములనన్నిటిని వినిరి. తన నోటుపుస్తకమును తీసికొని ముఖ్యముగ అంశములను గుర్తువ్రాసికొనిరి. ఆదినమే వారు కేసు వాదించవలసియుండెను. లావాయింటులు అనగా కేసును మొదట నే కొట్టివేయుటకు అనుకూలముగ ఆంశములను వరుసగ ముందు వ్రాసికొనిరి. పిమ్మట మిగిలిన వివరములను వ్రాసికొనిరి. 9 గంటలయ్యెను. కోర్టు వెళ్లు సమయమయ్యెను. కేసుకు స్పష్టముగ లాభకరము కాని విషయము లన్నిటిని వారు వదలివైచిరి. ఈయంశమును గుఱము ఆధారముగ గైకొనిన ప్రతి పక్షముల ఆక్షేపించుటకు అవకాశమేర్పడెను. ప్రపక్షముల నోరెత్తనివిధమున మనకు అనుకూలముగ విషయముల మీదనే ఆధారపడి వాదము సలపవలయును' అని దాసుగారు చెప్పిడివారు. సందేహపడుటకు వీలగు విషయములను, తప్పు సాక్ష్యమును సంపూర్ణముగ వారు తిరస్కరించిరి. న్యాయమూర్తికి ముందు వీరే న్యాయస్థితితో కేసును పరిశీలించెడివారు. కేసు నందలి ముఖ్యవిషయముల నీ విధమున సంపూర్ణముగ గ్రహించి కేసును వాదించుటయందు నిరుపమానముగ అద్భుత ప్రతిభావిశేషములను ప్రకటించుచుండెడివారు. ఆదినను కోర్టుకు వెళ్లితిమి. సివిలు సర్జను కడపటిసాక్షి, దాసుగారు నన్ను పిలిచి ఆసాక్షి విచారణలనుపనుని కోరిరి. తన క్రిందనుండు వకీలు జూనియరులను ఈవిధమున ఆదరించుచు ప్రోత్సాహ మొసగుచుండెడివారు. కేసు వాదించుసమయము నచ్చెను. కోర్టు అంతయు న్యాయవాదులతోను ప్రేక్షకులతోను క్రిక్కిరిసియుండెను. దాసుగారు లావాయింటులను చెప్పటయందు నిరుపమానముగ ప్రతిభను ప్రకటించిరి. ఉపన్యాసధోరణి శత్రువుల వైనను వశపరమవిధమున నుండెను. కాని కేసును చదువుటకు తన అవకాశము లేనందున చిత్తుచూచి వాదము జరుపవలసివచ్చెను. జూనియరులెప్పు సలహాలను సాదరముతో అంగీకరించుచుండెడివారు. ఎట్టిచిరాకుప డెడివారుకాదు. న్యాయవాదులలో ప్రముఖుడు దాసుగారికిని నాకును ఈవిధమున ప్రథమపరిచయ మేర్పడెను.

హంటరు కమిటీ

1919 అల్లరులు జరిగిన పిమ్మట ఢిల్లీలో హంటరుకమిటీ వారి ఎదుట సాక్ష్య వివరణలనువచ్చెను. దాసుగారు సాక్ష్య మిచ్చునట్లు అంగీకరింపబడెను. నన్ను సాక్ష్యమునకు వివరములను తయారుచేయుమని మహాత్ముడు కోరెను. ప్రథమమున నేను చిత్తువాసితిని గాని ఆదిత్తు మిగుల దీర్ఘముగ నున్నదని మహాత్ముడు దానిని నిరాకరించి అరపేజిలో ముగియు విధమున మరి యొక చిత్తును తయారుచేయుమని కోరెను. సంస్కరణముల విషయమై తన సూచనల నన్నిటిని అరపేజిలో వ్రాసియివ్వవలయునని మార్గప్రభుగారు గోకలేగారిని కోరియుండెననియు అవిషయమును గోకలేగారు తనకు చెప్పి ర. నియు మహాత్ముడు పలికెను. నేను కష్టపడి వివరములనన్నిటిని అరపేజిలో ఇమిడ్చితిని. మరుసటిదినము దాసు, మాశస్య, ఆంధ్రూసుగార్లు ప్రెసిస్సాలు రుద్రగారి ఇంటియందున్న మహాత్ముని చూడవచ్చిరి. దాసుగారు మహాత్మునితో సాక్ష్య వివరణలను విషయములను గురించి చర్చించి ఇట్లు అడిగిరి: "హంటరు కమిటీవారు నేను సాక్ష్య మిచ్చుటకు అంగీకరించకున్న ఏమి చేయవలయును" ఈప్రశ్న మిగుల ముఖ్యమైనది. ఢిల్లీ వారు స్వయముగ సాక్ష్య వివరణలయును గాని న్యాయవాదిద్వారా సాక్ష్య వి

వచ్చుటకు కమిటీవారు అంగీకరించుచున్న ఏమి చేయవలయును? మహాత్ముడు తనలో కూడ యుండవలయునని దాసుగారుకోరిరి. కాని అట్లు జరుగుటకు వీలుకాకుండెను. ఆకాలమున పాశ్చాత్య వేషములపై మోహము అంతమొందకుండెను. నేను ఇంటికి వెళ్లి ఉడుపులు మార్చుకొనివచ్చెదనని నెలవుకోరితిని. "నా ఉడుపులు ఇంకను కలకత్తానుండి రాలేదు. నే నీ ఉడుపులతోనే విచారణకు రావలెను. కావున మీరుకూడ కొలెఉడుపులను ధరింప గూడదని దాసుగారు నవ్వునుచెప్పిరి. అదే ఉడుపులతో కమిటీ ఎదుట సాక్ష్య మిచ్చుటకు వెళ్లితిమి. ఇట్టి సమయములందు దాసు గారు తడోకధ్యానముతో ఒక్క విషయమును గురించి ఆలోచించుటయందే నిమగ్నులైయుండుట సహజము. ఇతర విషయముల ప్రస్తావన వచ్చినపుడు వారు తడమాడు చుండెడివారు. ఢిల్లీవారి పక్షమున తాను సాక్ష్యమిచ్చుటకు హంటరు ప్రభువుగారు అంగీకరించునంతవరకు వారికి శాంతి లేకుండెను. అటుపిమ్మట గొప్ప నేర్పుతో ప్రతిపక్షముల తప్పు పట్టుటకు వీలులేనివిధమున సాక్ష్య మొసగిరి. తన భావములను ప్రకటించుటయందు వారికున్న నేర్పు, ప్రజ్ఞ అద్వితీయము.

అసాధారణ దేశీయమహాసభా సమావేశము

స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెసు జరుగుటకు పూర్వము నోచేంజరులు ప్రోచేంజరులను తీవ్రముగ ఖండించుచుండెడివారు. ఇది దాసుగారికి కొంత కష్టముగ నుండెను. నానిటలులో పండిత నెహ్రూగారు తనపక్షమువారి సభ జరిపెను. స్వేచ్ఛలుకాంగ్రెసుకు అనుచరులందరితో వచ్చుట అవసరమని దాసుగారిని వేడుటకు నేను నియమింపబడితిని. ఇతరులపై ఆధారపడియుండుట అనవసరమనియు స్వతంత్రించి పనిచేయుచుండవలయు ననియు దాసుగారు చెప్పుచుండిరి. పండిత నెహ్రూగారు ఇతరులు తమవిధానమును కాంగ్రెసువారు ఆమోదించునట్లు చేయవలయు నని అభిప్రాయపడుచుండిరి. దాసుగారిని చూచితిని. నెహ్రూగారు పంపిన తంతిపాత్రలు జాబులు నాకు చూపి దాసుగారిట్లనిరి: "మీరు నానిటలులో కూర్చొని దీర్ఘము జాబులు తంతిపాత్రలు పంపుటతో తృప్తిపడుచున్నారు. మీ రేదో ఉత్తరపులి చుట్ట నేను వాటిని కొనసాగించుటగ నున్నది. నా కిట్టిసభలు రాక్షిలు అనిన తలనొప్పి. నారాష్ట్రమునందు నాకు తోచినవని చేయుటకు నన్ను వదలివేయుదు. కాంగ్రెసుతో మీ కష్టము వచ్చిన విధమున మీరు ప్రవర్తించ వచ్చును. బెంగాలులో జరుగవచ్చు ఎన్నికల విషయమై తగు పని చేయుట, విశాఖపట్నమునందు జరుగనున్న సభలకు వెళ్లుటకన్న అవసరమైనదని నా అభిప్రాయము" ఈచిరాకు తాత్కాలికముగ నుండుననియు కొంతసేపటికి వారు సరసముగ మాట్లాడెదరనియు నాకు తెలియును. ఆదిన మంతయు వారు చెప్పుచున్న మాటలకు తల ఊపుచుంటిని.

ఆసియానమిలి

ఆదినను సాయంకాలము టర్క్ వారు విజయముగాంచి నందులకు వారిని అభినందించుటకు కలకత్తాలో ఒకసభ జరుగ నుండెను. దానికి వారు అధ్యక్షత వహింపవలసియుండెను. పురమండీరమునకు మేమిరువురము కలిసి వెళ్లితిమి. ఉపన్యాసమేమివ్వవలయునో, ఆలోచించుటకు నాకు అవకాశమే లేకుండెను మీరు కొన్ని సూచనలు గావించుటదని దాసుగారు నన్ను కోరిరి. తుర్క్ విజయము ఆసియా పునర్విజృంభణమును సూచించుచున్నదనియు కావున భారతదేశము సంతోషపవలయుననియు వారి అభిప్రాయము. ఆసియానమిలి నేర్పరచవలయుననుచు వారికి స్ఫూర్తిచెను. ఆలోచించుటకు పదినిమిషములమాత్రమే యుండెను. ఇంతలో పురమండీరము చేరితిమి. సభ ప్రారంభమయ్యెను. వారి ఉపన్యాసము అద్భుతముగ నుండెను. నేను ఉరుడుభాషయందు తర్జుమా చేయుచుంటిని. మరుసటిదినము రెండుగంటలకాలము వారితో కలిసి యుంటిని. స్వేచ్ఛలు కాంగ్రెసునందు విజయము గాంచుటకై ప్రయత్నించుట అవసరమని వారు అంగీకరించిరి. కాని బొంబాయిలో కాంగ్రెసు జరుగుటకు వారు అంగీకరింపలేదు. కడకు ఢిల్లీలో జరిగెను. రాజీ కుదిరెను.

అహమదాబాదురాజీ

ఢిల్లీలో దాసుగారి విజయము వారిపక్షమునకు బలము కలుగజేసెను. అహమదాబాదులో యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశమునకు స్వరాజ్య పక్షము వారిని అధికముగ రప్పించువిషయమై ఎట్టిప్రయత్నములు జరుగలేదు. మహారాష్ట్ర నాయకులు సరసముగ ప్రవర్తించునట్లు చేయుట కష్టముగ నుండెను. మహాత్మునితో కుదిరినరాజీ ననుసరింప అందరు అంగీకరించిరి. సాహితీర్యాసము విషయమై దాసుగారు పట్టుదల వహించియున్నను ధాని నొక పార్టీ విషయముగ

వారు పరిగణించలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారిలో అనేకులు పండిత నెహ్రూగారిలో సహా తీర్మానముసందర్భమున తటస్థులై యుండిరి. అయినను విజయముగాంచగలమును భార్యము వారి కుండెను.

కవిత్వము

1919 సంవత్సరమువరకు దాసుగారు కవిత్యలు లను విషయము నాకు తెలియదు. ఒకదినము హంటరుకమిటీవారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చి మేమిరువురము బసకుపోవుచుండ, వారు నన్ను తన బసవద్ద నిలిపిరి. భోజనముచేసి లోకాభిరామాయణము చూట్టాడుచుంటిమి. టాగోరు, సరోజినీ నాయుడు, టోరుడత్తు, మధుసూదనదత్తు, మనమోహనగోసుమున్నగు వంగరాష్ట్రపుకవుల విషయమై మాట్లాడుచుంటిమి. నేను వంగభాషయందు వ్రాసిన పద్యములను మీరు చూడలేదాయని దాసుగారు నన్ను ప్రశ్నించిరి. రెండు పుస్తకములను తెచ్చి వారితో చాలు దానియందుచేసి నాకిచ్చిరి. ఆపుస్తకములలో కొన్ని భాగమునకు చదివి ఇంగ్లీషు తర్జుమాచేసి చెప్పిరి. వ్యవధిలేని న్యాయవాదికి ఇట్టి గొప్పకవిత్వము వ్రాయ అవకాశ మెట్లుండెనాయని నేను ఆశ్చర్యపడితిని. తాను నెలవుదినములలో వూరిలో ఈకవిత్వము వ్రాసినట్లుచెప్పిరి. వారిచ్చిన పుస్తకముల నింతవరకు భద్రముగ నుండుకొని యున్నాను. వారు వ్రాసిన 'సాగరసంగీతము' ఒక అమూల్యమగునిధిగ నేను భావించుచున్నాను. తాగోరుగారి కవిత్వమునకు ప్రతిగ ప్రబలుచున్న కవిత్వములో తనగ్రంథమును చేరుచున్నదని వారు అభిప్రాయపడిరి. కాని పరిశీతులు వేరువిధమున నుండుటచే వారి కవిత్వాకృతి వికసించుటకు అవకాశము లేకుండెను. కాని తనకవిత్వముద్వారా భారతదేశమున కొక సందేశమును ప్రకటించవలసి యున్నదని వారు తలచెడివారు.

ఢిల్లీలో మహాత్ముడు దీర్ఘపవాసవ్రతము పూనినపుడు నేను మరల దాసుగారిని కడపట పర్యాయము చూచితిని. ఐకమత్య మహాసభకు వారు వచ్చి యుండిరి. కాని అప్పటికే వారి ఆరోగ్యము చెడియుండెను. కుటుంబము నెహ్రూగారిలో వెళ్లిరి. దాసుగారి కృశించిన శరీరమును చూడగనే నాకు చింతకలిగెను. నెహ్రూగారుకూడ అస్వస్థులై యుండిరి. దాసుగారి ఆరోగ్యము చెడియున్నను వారిబుద్ధి తీక్షణత ఎంతమాత్రము క్షీణించియుండలేదు.

మానస్తోల్లాసి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు) వెలసులభము! (ప్రొద్దుఖర్చులుప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి వైర్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యావృతము. అతీర్ణము, అరుచి, ఆవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, శ్రేణులు, అడ్డులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధముగలచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

దీడక్లన్ మిల్లు స్టోర్సు కంపెనీ

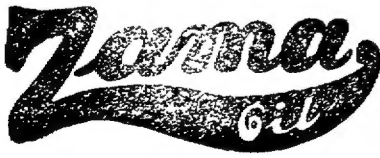
లిమిటెడ్, బెజవాడ. నెం 118 రు, ఆర్మియన్ స్ట్రీటు, మదరాసు. రవ్వను, ఫీల్డింగు, క్రాసి, ఆయిల్ యింజనులుగాని లాంబి మొదలైన స్టీంఇంజనులుగాని కావలసినవారు మాకు వ్రాసిన, సరసమైన ధరలకు బడయగలరు. పంపులు, పిండిమిషినులు, ఖాల్లరులు, ఇంగ్లీషుమేకరు హల్లరులు, యింకా మిల్లులకు కావలయు యాంత్రసామానులకు మాకు వ్రాసి ధరలు తెలిసికొన గోరినాము బొంబాయి, కలకత్తా, పట్నాలులలో మాకు విక్రయస్థానములు కలవు. ఎవరి కేసామానులు కావలసినను మాకు వ్రాసినచో యికోఫరుమేవ్ యివ్వబడును. వి. యస్. చిన్నస్వామి, బి. ఏ. జనరల్ మేనేజరు.

నూలు చందా

మే మెన్నగును నూలుచందా విషయమై వివరితపు టుత్సాహమును చూపియుండలేదు. ఖద్దరుప్రచారము విదేశీ వస్తువులను స్వదేశీ వస్తువులకు వ్యాపారసరిణిని కొనసాగవలయునని మా అభిప్రాయము. ఖద్దరులన్నిటికీ ఆర్థికముగ వీర్యదులభములను మేము చక్కగ గుర్తెరిగియున్నాము. కాని దెల్లమునందు కాంగ్రెసు నందలి రెండుపక్షములవారు అంగీకరించిన ఒడంబడికను ఒక సంపూర్ణముగ పనిచేయుట దేశీయుల ధర్మము. స్వరాజ్యపక్ష మువారు కానరావలయునని చేయవలసిన పనుల అధికముగ నున్నందున ఈ ఒడంబడిక విజయముగానుండుటకు తగు విధమున పాటుపడలేదని చెప్పవలసియున్నది. అయినను నూలుచందా కొంతవరకు విజయము గాంచినదనియు ఇంకను 6 నెలలు అమలునందున్న ఇంకను అధికముగ లాభము కలుగుననియు స్వరాజ్యపక్షపు సభ్యులగు గాంధీమహాత్ముడు పలికెను. దెల్లము కాంగ్రెసునందు ఆకాశించిన ఒడంబడికకు తాము బద్ధులై యుండవలయునని న్యాయమును స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడును పండిత నైపుగాగారు గుర్తెరిగినందులకు సంబంధించుచున్నాము. కాని స్వరాజ్యపక్షములో కొందరు, ఇండిపెండెంటులు, మిగిలినవారు నూలుచందా వరకు అంతమొందవలయు ననియు, అప్పుడుగాని అన్ని రాజకీయపక్షములవారు కాంగ్రెసునందు చేరి పనిచేయుటకు వీలుండవలయు అభిప్రాయపడుచున్నారు కాంగ్రెసునందు అన్ని పక్షములవారు కలిసి పనిచేయవలయునని కోరిక మహాత్ముడు ఇరవలకన్న అధికముగ నున్నది. నూలు చందా వరుగునైన రద్దుచేయుటకు మీరు అంగీకరించుట ఈ నిషయమై నాటికల ఉత్సాహమును ప్రకటించుచున్నది. నూలు చందావిషయమై రాబోవు యావచ్చార్థర కాంగ్రెసుసంఘమున నిర్ణయించును.

స్వరాజ్యపక్షపు సభ్యులగు మహాత్ముడిట్లు చెప్పెను:- దేశీయదానాగారి గౌరవార్థమునను, బర్మెను హెడ్ ప్రభువు గారికి ప్రత్యక్షతరముగను కాంగ్రెసు మహాసభను రాజకీయ ప్రతినిధిపనముగ మార్పుల అనవరమని నాఅభిప్రాయము. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు వడకువారి సమీపిగ నున్నది. స్వరాజ్యపక్షము వారి కీ కాంగ్రెసునందు ప్రాముఖ్యముండవలయును. వడకువారు కాంగ్రెసునందుండి తమ పని తాము చేయుచుండెదరు. నోచేం జరుగు ప్రాచీనజరుగు తమ భేదములను విడనాడి ఐక్యత్యైతో చతుర్వ్యమువారిని ఎవరింపవలసిన అవకాశమేర్పడినది. గాంధీ మహాత్ముడు ఈ సందర్భమున దేశీయులను విశేషముగా కుదురుటకు దారి చూపియున్నాడు. ఇకను ఇండిపెండెంటులు, మిగిలినవారు ఏవిధమున ప్రవర్తించెదరో చూడవలసియున్నది. కాంగ్రెసునందు అన్ని రాజకీయపక్షములవారు చేరుట సాధ్యమా అనునదియే ముఖ్యముగ ప్రశ్న. ఇందులకు తగుసాధనముల నశేషింపవలయును. ఈవిషయమై ప్రజాభిప్రాయమును శ్రద్ధావహించుటకు మేము నాయకులను ప్రశ్నించిన పండితివి. కొందరు ప్రత్యక్షతరములను పండియున్నారు. ఆగ్రహ్యతరములను ప్రతిదిను కొన్ని ప్రకటించుచుండెదము. (జంబాయి క్రాంతికలు)

(ఈ ప్రకటనలో గాంధీమహాత్ముడు గా|| క్రినివాస కామ్రైగారు ఇచ్చిన ప్రత్యక్షతరములను క్రాంతికలు పత్రికనుండి గ్రహించి ఇంతకుముందే ఆంధ్రపత్రికయందు ప్రకటించబడినవి)



విజయం కావలెను

తలనొప్పి, యికాపుయంబా, కేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక కక్షణములో పోగొట్టుటల భ్యాతిజేసిన "జామాలైలమునకు" సమసుగు మందు వేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను సాందియున్నది. బుడ్డి 1, కి అజాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు

యంగ్లీషుమందు వలనరకు సల్ఫారిక్, నైట్రిక్,

మొర్రాటిక్, ఆసిట్టిక్, ఫోస్ఫోరిక్, రసములు,

నెం. 63 నైస్సనాయునిఫిఫి, మదరాసు.

గొండ్లు సంస్థానమున దౌర్జన్యము

ఒక బ్రాహ్మణ విలేతువును మహమ్మదీయుడు వివాహమాడుట

[భావనగరునుండి బొంబాయి క్రాంతికలు పత్రికావిలేఖ కుడు ఆపత్రికకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు]

ఒక విలేతుప్రస్త్రీని అపహరించిన విలేతుములు గొండ్లు సంస్థానమునుండి తెలియనచ్చుచున్నవి. గొండ్లువాస్తవ్యురాలగు జమ్నా బాయి అను బ్రాహ్మణ విలేతువును మంగళయను మాతరుగలదు. ఈ బ్రాహ్మణ 9-వ సంవత్సరముననే విలేతునయ్యెను. అందకత్తె. వయసు 16 సంవత్సరములు. ఇంకను చదువుకొనుచున్నది. ఆమె ఇంటికి ప్రక్కనే కష్టముపావును యున్నది. పురప్రముఖులు ను గొప్ప పలుకుబడిగల మరూ ను నూరు మహమ్మదు గారి కుమారులు కష్టముపావును నందు దినమునకు కొన్ని గంటలుండెదరు. నూరుమహమ్మదుగారు ప్రభుత్వపుకంట్రాక్టరు. గొప్పవర్తకులు. జూలై నెల 10 న తేది ఒక ప్రస్త్రీమంగళకు మంచిమాటలుచెప్పి షికారుకు పిల్చుకొనిపోయెను. మరల మంగళ ఇంతవరకు తల్లిగృహము చేరలేదు.

మంగళ పోలీసువారికి ఒక జాబ్బు వ్రాసినట్లుగ చెప్పబడుచున్నది. పోలీసువారికి మంగళ స్వదస్త్రీతో జాబ్బురా లేదు. మంగళ వ్రాసిన జాబ్బుకు నకలుపంపబడెనట. ఆ జాబ్బునందు తాను మహమ్మదీయ మతమునందుచేరి నూరుమహమ్మదు కుమారుడగు అజీజును వివాహమాడ ఉద్దేశించునట్లు అందులకు నూరు మహమ్మదుగారి అనుమతి వేడినట్లు వ్రాయబడినది. ఇంతకుముందే తనకు అజీజుకు పరిచయమున్నట్లు ఈ జాబ్బునందు నూరుమహమ్మదీ నది. ఈ వివాహము జరుగకుండునని తాను జీవించుటకే ఇష్టము లేదని కూడ అందువ్రాయబడినది.

నూరు మహమ్మదుగారు వివాహమునకు అంగీకరించినట్లు. అర్ధరాత్రి అజీజునకు మంగళకును వివాహము జరిగెను. దేశభాషజ్ఞానములేని ఆప్త నిస్థానము వాస్తవ్యుల పీరుసాహేబుగారు వివాహము జరిపిరి. మనీషునకు బ్రాహ్మణ తీసికొనిపోబడలేదు.

వివాహముజరిగినదను వార్త ప్రజలకు తెలియగానే నగరమునందలియు కల్లాలము వ్యాపించెను. మంగళ అన్న తల్లి మూర్ఛ చెంది 3. పీండువులు మహమ్మదీయులు ఈ విలేతు వార్త విని చింతించిరి. ప్రజలు హఠాత్తుగా జరిపిరి. మంగళమాత్రము రాత్రింబవళ్లు దుఃఖించుచుండెననియు తల్లి నవ్వుకు పోనలయునని పలువురు వేడుచుండెననియు తెలియుచున్నది. మంగళ అన్న కోర్టుకుకేసు దాఖలుచేసెను. సోమవారం సాయంకాలము మంగళకోర్టునకు తీసికొనిపోబడెను. సాయంధులకు పోలీసుధటులు ఆమెను రక్షించుచుండిరి. నూరు మహమ్మదు భార్యతో మంగళకోర్టుకు వచ్చెను. రహస్యముగ మంగళ సాక్ష్యము పుచ్చుకొబడెను. బ్రాహ్మణ అన్నగాని వకటిగాని సాక్ష్యమిచ్చునప్పుడు దగ్గర లేకుండిరి. నూరుమహమ్మదు అచ్చట యుండెను.

ప్రజలలో ఆకాంతి అధికముగనున్నది. 6000 మంది ప్రజలు థామారు సాహేబుగారిని దర్శించి విలేతులను తెలుపుకొనిరి. సంస్థానాధీశుని పుత్రుడు రాజకొటనుండి గొండ్లుకు వచ్చియున్నాడు.

బీహారు-బరిస్టార్స్ ముల గవర్నరు

పాట్నా, జూలై 28:—సర్ హేనీలరుగారు రెంచియెడ్డ 26 న జూలై నాటికి చేరి తమ గవర్నరుపదవిని నెల ప్రికరింతుగని యూహించబడుచున్న ప్రస్తావ మార్గాన గండున్న 50 హ్యూమెక్సెస్సుగారు కానరావకార్యనిర్వాహకవర్గమున తమ ప్రధానసభ్యత్వోద్యోగమునకు గడంగుదుగు.

నచ్చనివో! సామ్యవాపసు చేయబడును!!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యదృశ్యగ్రంథము. లగ్న స్ఫుటము, భావస్ఫుటము, గ్రహ స్ఫుటము, అక్షరవర్ణ, పోడతం నగ్న, ద్వారకభావసభితములు, దశాంతర్దశాభితములు, మున్నగు పెక్కుమాంశములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈ గ్రంథము వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వారకభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇవడబడినవి. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు.

జల 200. మొదటిభాగము రు 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

గేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,

కళింగోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

బొంబాయి నేతయంత్రములందలి

సమై

పారిశ్రామికలకును యంత్రాలయాధికారులకును సంధిప్రయత్నములు

బొంబాయి, జూలై 28:—బొంబాయి యంత్రాలయాధికారులు, తమ సంఘమునందు పారిశ్రామిక రాయబారులతో జరిగిన సంభాషణల ననుసరించి యేవిషయమును నిశ్చయము చేయుటకు గూడదురు. పారిశ్రామికల దృష్టి యాహ్వానము తీసినదని యూహించుట కెట్టి యవకాశములును లేవు. ఏలనవారు భృత్యములను దగ్గించుట నావేసించుచు సభలను జేయుచునేయున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

అల్లాబాదు మ్యునిసిపలుబోర్డు కేసు

సెషన్సుజడ్జిబోర్డు నిర్వహణమును నిందించుట

అల్లాబాదు, జూలై 28:—పన్నుల శాఖలోని పదివేల రూపాయ లపహరించినాడని అల్లాబాదు మ్యునిసిపలుబోర్డు గమాస్తా కెవబాదు జై నీకి విధించిన శిక్ష ను తొలగించి, అల్లాబాదు సెషన్సు జడ్జి డి. సి. హంటరుగారు కార్య నిర్వహణమును నిందించుచు నిట్టచిరి. కార్యాలయములో కార్యదర్శి నుండి ప్రతివాడును నియమనిబంధనలను పాటించుటయే లేదు. నియమనిబంధనలను పాటించుచున్న కార్యాలయమై వ్యవహార మంతయు వొక్కతీరుగ సాగుచున్నట్లయిన గమాస్తా తప్పుజేసి యుండవచ్చునని అనుకొనవచ్చును. అట్లుగాక వైవానినుండి క్రిందివానివరకు ఎచ్చట జూచినను ఆక్రమమే గనబడుచున్నప్పుడు ఎవ్వరిగురించియు నేమియు చెప్పబడుట వీలులేదు. (ఆ. ప్రె.)

పూనా క్రొత్తరైల్వేస్టేషను

పూనాలో జి. వి. పి. రైల్వేవారి క్రొత్తరైల్వేస్టేషను (సరిగా నాగపూరులో దానివలెనే యుండును) 27 తేదీన గవర్నరుచే తెరువబడును. (ఆ. ప్రె.)

పూనా గుట్టపు పండెములు ఆగస్టు 4 వ తేదీ మంగళవారమునాడు ప్రారంభ మగును. (ఆ. ప్రె.)

రాజద్రోహపు ఉప్పీయ త్రోసివేయబడెను.

అల్లాబాదు, జూలై 28:—“సర్వమా” పత్రిక సంపాదకుడును ముద్రాపకుడును ప్రకాశకుడును నగు రామ్ మంగర ఆపశ్చియను వాని అప్పీలును అల్లాబాదు హైకోర్టులో ప్రధాన న్యాయమూర్తియను న్యాయమూర్తి ముఖర్జీయను త్రోసివేసిరి. కాన్పూరు మేజిస్ట్రేట్ జీతనికి ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ 124 సెక్షన్ క్రింద 8 నెలలు కారాగృహవాసశిక్షయు రు 100 జరిమానాయను విధించెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాలయము

కొవ్వూరు - గోదావరితీరము

ఈవిద్యాలయమునకు సంస్కృతమున బి. ఏ. గాని ఎమ్. ఏ. గాని కృతార్థులైనవారు ప్రధానోపాధ్యాయ పదవి నిన్ని మరెయ్యెకరు సంస్కృత వ్యాకరణమునేర్చి ఆంధ్రవ్యాకరణములు సమగ్రముగ పాఠములు చెప్పగల ఆంధ్రపండిత పదవికి న్ని ఉపాధ్యాయులు కావలసియున్నారని గాన తగు వారు దరఖాస్తులు యీ నెలాఖరులోగా పంపవలెను. వారి జీతములు యోగ్యతలనుబట్టి యుండును. కోరెడు వేతనములను దరఖాస్తులలో జెల్పవలెను.

కొవ్వూరు } వల్లూరి సూర్యనారాయణ రావు గారు,
22-7-25 } ఉపాధ్యక్షులు.

రత్న పురుష లేహ్యం

కుక్లనప్తమును పోగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుతలేహ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన కుక్లనప్తమైనను పారదోలునని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈలేహ్యమువల్ల వచ్చినవర్గ, మాత్రోగములుకూడా తగ్గును. డబ్బీ రు 4-4-0.

శగలేహ్యం:—ఏజాతి శగనైన కుదుర్పు అద్భుతమందు. డబ్బీ రు. 1-8-0 లు.

పూర్ణచంద్రోదయము

క్షయరోగములు, శుక్రమేహము మొదలగు సమస్తరోగములు తగ్గించు రాజౌషధము. రు 1 కి రు 14 లు. పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోదావరిజిల్లా (రాయవరం)

చెన్నై బజారుధరలు

1000 వాల్టేజీ 24-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

దనియాల బా 1-కి ర 30 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ లేనా " ప 48 గలవి రు	14 0 0	45 8 0
సెల్లూరివి " డిటా	15 8 0	17 0 0
డిబ్బి " డిటా	16 0 0	18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
సువ్వులు " " 20 0 0		24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0	13 8 0
సెనగలు " డిటా	11 12 0	12 4 0
పెసలు " డిటా	14 0 0	15 0 0
మినుములు " డిటా	15 4 0	16 8 0 0
ఉలలు " ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
సెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా1కి	55 0 0	60 0 5
ఇతరప్రదేశము " "	50 0 0	53 0 0
వేరు సెనగనూనెగానగబా1-కి ర 186 మి.కొ.నూనె	182 0 0	
ఆముదము బా 1-కి	128 0 0	130 0 5

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కూరపసుపు " "	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	50,50	
కాళహస్తపాయకట్టు	70,75	
చెల్లము బా 1-కి	85 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి	40 0 0	60 8 0

5. టెన్సుము

పట్టారకం బా 1-కి	80 0 0	81 0 0
చదరం " "	80 0 0	82 0 0
రవుండు " "	80 0 0	40 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులంకు	71 0 0	74 0 0
బంగారము, చలము 1-కి	21 10 0	21 12 0
సవరము 1-కి		18 7 0
ఇత్తడి బా 1-కి	268 0 0	264 0 0
రాగి డిటా	285 0 0	288 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పౌ గలవి	81 8 0	82 0 0

7. రంగులు అలిజలైను

అవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు		72 0 6
తొట్టికృష్ణుడు డిటా	"	"
సింహం డిటా	"	"
గుర్రం డిటా		70 0 0

8. దూది

బో వస్త్రబారువ 1-కి	రు 300 0 0	
ఎల్నాడు దూది " "	215 0 0	

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	"	7 4 0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	"	4 12 0
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	"	7 4 0
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	"	7 4 0
నూళయేనుగ నెం 20	"	9 8 0
జపాన్ నెం 20	"	9 8 0
" నెం 40 ఏ తేబిలు అయినను	"	12 0 0
పడ్యాక్ నెం 24 1/2	"	10 0 0
14 1/2 క్విలక్ పక్షి	"	7 6 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యీతె	"	10 8 0
నెం 22 " "	"	10 12 0
నెం 12 1/2 బెన్ని సర్కుసు	"	8 0 0
నెం 14 1/2 " "	"	8 12 0
నెం 12 1/2 అలైన్సు	"	7 4 0
నెం 12 1/2 కొయిలపట్టి	"	7 4 0
నెం 22 1/2 రంగవిలాస	"	9 10 0
నెం 14 1/2 రాదాకృష్ణుడు	"	7 4 0

గణములలో శ్రేష్ఠము! బజారునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలో సరసము!!

రాజేశ్వరి చర్మవ్యాధులకు బొర కృసబ్బు వజ్రాయుధము

మైనపువత్తులు, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండ్లీ వర్క్స్. బెజవాడ.

క్షీరబలాతైలము

వారోగములకు వజ్రాయుధము వంటిది. మలబారుదేశమునుంచి ప్రఖ్యాతిని పొందినమందు. ఆంధ్రులు ఇదివరకు అనుభవించి యెరుగని దగుటచేత శ్రీ

ముక్త్యాలరాజుగారు బహుధనము వ్యయించి, తమ సంస్థానవైద్యులచే తయారుచేయించి ఆందరికి లభ్యమగునట్లు చేసివారు. ఈతైలము అన్ని వాతవ్యాధులను బోగొట్టును. మనోవ్యాధిగలవారలకు, పిత్తప్రకృతిగలవారికి మిక్కిలి మంచిది. నరములకు బలమునుగలిగించి శరీరదృఢ్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారికి, శుభవ్యాధులచే బాధపడి సంభోగశక్తి కోల్పోయినవారికి మంచిది. వాతరోగులు అనేకమంది దీనిని నేవించి విముక్తులయినారు. మాయసభవమున, వాతవ్యాధులకు ఇంతటి మందులేదని నమ్మకము గుడిరినది. దాక్షరణ్యమనుగారుగూడ మెచ్చుకొన్నారనుటను బట్టి దీని ప్రాశస్త్యము తెలియగలదు. సంస్కారాధిక్యమునుబట్టి మాడువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తాహతునుబట్టి ఏదికావలసిన వారు దానిని తెప్పించుకొనవచ్చును. ఔషధము వాడువిధము మందుతో పంపబడును. ఇది మైసూరుననుకే గాక లోపలికి పుచ్చుకొనుటకు నుపయోగించును. 7 సార్లు ఆవర్తితమైనది. 4 అవున్సులు 2-0-0. 21 సారి ఆవర్తితమయినది 4 అవున్సులు 5-0-0. 101 సారి ఆవర్తితమయినది 1 అవున్సు 3-0-0 4 అవున్సులు 12-0-0 ఎక్కువగా తీసికొనువారికి కవిషము రేట్టు: పోస్టుఖర్చులు వేరు.

అడ్రసు:— మేనేజరు, ఆర్వర సాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

జర్మనీ వారికి మూల వ్యాధిని నివారించుట ఎట్లు తెలియును.

ప్రపంచమందు అంతటను వేరకువేలుమంది హడెన్సాను వాడి స్వస్థత చెందియున్నారు.

Hädensa

గొప్ప జర్మనీ మూలవ్యాధినివారణి. బర్లిన్ నేట్టు విశ్వవిద్యాలయ క్లినిక్ నందు మూలవ్యాధికి గల ఔషధము హడెన్సా యొక్కటియే. హడెన్సా తప్పక మూలవ్యాధిని ఎండబెట్టి, రాలునట్లు చేయును. మరి యొక్కతెలుముకూడ వ్యాధిచే బాధపడవద్దు. నేడే ఒక ట్యూబును కొనుడు. ధర 1 కి రు 2-4-0 ప్రత్యేక స్నాటులో పెద్దపైకాది గలదు. పూర్తిగా తృప్తిలేనిచో పైకము వాపనీయబడును.

చురుకుగా పనిచేయునట్టి ఏజంట్లుకావలెను.

Sole Agents:—THE INTERNATIONAL TRADERS, 1961 Sankdi Sheri. Telegram.—"Special. AHMEDABAD

Agents for Andhradesa:—Mr. K. A. RAJU, Goraga, Post Vissakoderu, Tp. Bhimavaram Kistna Dt

Agents for Madras Presidency:—Mesers, DADHA & Company, Esplanade, MADRAS

Agents for Mysore & Goorg:—Messrs JONES & Co., No. 5, Gundopenth Street, Bangalore city.

AGENTS for Travancore:—KRISHNA & Company, Trivandrum.

అశ్వన్ | అశ్వగంధిచే తయారుచేయబడిన సంచీవి.

బలహీనమైన నరములకు, దుర్బలమైన మెదడుకు, బలములేని కండరములకు, ఈ అ మో ఘ మైన ఔషధము

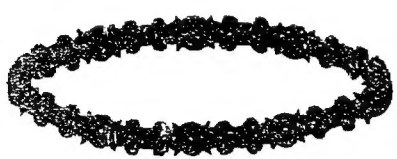
శతావరి, బల, తల్మూనా, గ్లిసెరాఫాస్ఫరేటులు, ఇతర మామూలు ఓషధులుచేర్చి తయారుచేయబడినది. అందుచే కలిగిన దుర్బలత్వమునకు ఇది తప్పక మంచి గుణ మిచ్చును.

ఇది రహస్యమైన ఔషధముకాదు. కావలసినవారు వ్రాసిన ఔషధము సూత్రముకూడ తెలుపబడును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో సహా నీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి



(2)

న చ్చ ని వి వా ప ను తి ను కొ న బ డు ను

మావస్త పలురకములగాజాలు, గొలుసులు, వంకీలు. వాగవత్తులు. చెను అడ్డిగలు ఉంగరములు, వెండి కంచములు, చంబులు, పట్టెగొలుసులు, టంబులు, కేలాగొలుసులు మొదలగునవి నిధముగానున్నవి. కాను బంగారుకు కత్తిలేని వెండికి, రత్నములకు కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి శనగపాటి కోటయ్య, ప్రొవైటర్లు.



ఆంధ్ర జ్యోతిర్మహాన్యూఘాత్పరింగు కంపెనీ

హెడ్డాఫీసు బెజవాడ.

బ్రాంచి 51 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

క ర ం చ ం దు చ బి ల్ దా ను

బంగారు, వెండి నగలవర్తకులు, సావుకారువేట, మద్రాసు. 1911

దరఖాస్తు పంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.



కామినియా నూనె
వెంట్రుకలే అందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు
వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వర
పడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగ
పాడగును అట్లుకాకుండ నేడే కామి
యా నూనెను వాడి సత్వరముగా
శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకలకే
జాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యౌషధము
వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు
చేయును ఒక పరిశువల్ల మీకే తెలియగలదు.
మీ శిరోజముల నతి శుభ్రపరచును బుడ్డివెల
1 రూపాయి. 3 బుడ్ల ఖరీదు రూ 2-10-0.
వీపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటో దిల్ బహారు

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న
ఆటో దిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0

1/2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు

చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటో దిల్ బహారు మందునరకులను ప్రతివోటను విక్రయింప
బడును. లేకున్న సోల్ ఏజెంట్లుగః—

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామఠీ, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు.



మనోహర తైలము

గౌరీశంకర్ సోల్ ఇంప్రొవ్వియల్ వర్క్సువారి
చే తయారుచేయబడు నీతైలము పార్శ్వపునోష్ణలు,
తలనోష్ణలు, కండ్లుమంటలు, నీరుకారుట, పుసులు
దుర్ఘాంసములు మొదలగు సర్వశిరోనేత్రవ్యాధు
లను నిర్మూలముచేయుచు మంచి సువాసనగలిగి
యుండును. మెదడును చల్లబరచి మెదడుకలను పెం
చును. శరీరమునకు చరిమిన సకల చర్మవ్యాధులు
నశించును.

(రిజిస్టరు చేయబడినది.)

గొల్లపూడి బ్రదర్స్,

సోల్ ఏజెంట్లు, బంగోలు.

వ్యాపారస్తులకు మంచి కమిషన్ యివ్వబడును.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1 టో భాగము:— వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి
అనుభవసిద్ధముగా సులభముగా చేయదగిన 600 యోగములును
గలవైద్యగ్రంథము. ప్రతిపాఠియొద్ద నుండదగినది.

1-కి రు. 1-4-0; వి. పి. 0-6-0

2 భాగము:— శుద్ధులు, భస్మములు, చంటిబిళ్ళి, జౌవ
భములు, ఆసవములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, చూర్ణములు
కషాయములు. మొదలగునవి అనుభవపూర్వముగా చేయుపద్ధ
తులతో వ్రాయబడియున్నది. ప్రతి వైద్యునికి ముఖ్యమయిన
గ్రంథము. 1-కి రు. 1-12-0; వి. పి. 0-6-0

ఆయుర్వేదపరిచి:— ఆయుర్వేద, ఆరోగ్య, వస్తుగుణ
విశిష్ట, శారీర, అనుభవయోగ మొదలగు అనేక విషయములను
విపులముగా వ్రాయుచుండు మానప్రతిక. పరిచరం 1-కి చంబా
రు. 2-8-0. మాదిరి యుచితిము. 3 ను ఏకకాలముందు
గోరిన రు. 5-8-0 లకు పంపబడును.

పి. సి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదసూత్రం

పెరిడెసి. (లొల్లారుబిల్లా)